

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-ter 1.

Telefon: 182. — Irtdírtábla díjazásáért.

Felolós szerkesztő:

Bánékövich János

Főszerkesztő:

Kemény László

Megjelenik holtán és csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félre 5 korona, Negyedévre 2 korona, 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

A mi albumunk.

Milyen örömmel szólunk haretéri hőseinkről, s harei dicsőségük borostyános tetteiről, azoképpen letünk igaz gyönyörűen irunk az itthoni hőökről is, akik a nagy idők súlyos szavát megértve színtelen munkára vállalkoztak. Az élet édes megszokását elhagyták, a fáradságos örákat és napokat választották maguknak osztályrésztül, amikor a háborús jelen parancsolt munka napászmunkáinak sorába léptek a szívvel, lélekkel szolgálják valahol nemzeti ügyünk jövő diadalát. Mert a munka, a kötelesség sokféle manapság. Dús változatoságban erőszakolja a kínaját ránk az idő s tetszéstünk, vonszalunk, természetünk és erőnk egyaránt válogathat bannak. A mint a haretéren is különböző fogyerőm szolgálja az egységese célt, úgy itthon is kötelességünk (öb ágra szakad. De megannyi megegyezik abban, hogy munkák kére, résztvevő szívre, nemes lélekre vár, mely minden önzéstől menten, a közérdekében végzi azt, amire vállalkozott. S ebben a munkában nem inog, nem nem fárad, nem a tetszésért, felitnésért végzi annak teendőit, hanem azért, mert érzi, hogy ma mindenki tenai kell valamit, aki a nagy küzdő nemzet egész igaz tagjaként akar számításba jönni. Így gondolkodik, — így érez, így cselszokzik és el ma WEBER ANNA és OSSKÓ PAULA, amikor a betegápolás terén hónapok óta — s talán már éve is van — kitartatlan munkájukkal buzgalommal Csendes, de mégis lelkes munkáit ök nemzeti ügyüknek, mindenben méltó társai a szenvedő s sebesült

katonáknak. A haretérmelt erősek kapják a sebeket s a szívügyiség és lelkierő segít azokat begógyítani. Mindketten a lelkierő és szívügyiség megszemélyesítői, méltán írjuk nevüket albumunk sorába.

(dr. I. f.)

A hontalan királyok.

Oszágukat és földjüket veszített fejedelmek róják most bujdosókként a világ utjait. A magas és elegánsan karosu Albert hamarosan fejezte be királyi karrierjét. A győzelmei előrerohanó németek megvetették lábukat a belgák földjén és bíres, erős várak, nagy városok, köztük a csodás szépségű Brüsszel, sorra német kézre kerültek. Földnélküli Albert szalónkardot kötött az oldalára és magának nem lévén már sem országa, sem hadserege, hát beállott idegen országba, idegen hadseregbe — előkelő nézőközönségnek. Eleinte ő volt a háboru primadonnája és hol a francis, hol az angol fronton fogadták nyájas részvétellel, tüntető melegséggel és azal a biztos ígérettel, hogy hamarosan megtisztítják Belgiumot a németektől, visszailleskítik szépecsékn a trónra, csak elsőb az angol—francia fronton kell még egyet-mást elintézni. Albert addig a lövészárkokban iratott

oikket magáról francia újságíróktól, tábornoki tanácskozásokrak megtürt részese volt ő is. Az idő mult, Belgium azóta Németország lett, azt a bizonyos kis dolgot a franciák és angolok máig sem tudták elintézni, sőt új bajok, új veszedelmek szakadtak az antantra és a háboru primadonnája nagyon hamar lejártá magát. Van most a franciának, angolnak, orosznak más gondja, mint vele törődni, földnélküli, karsu Albert most ugy köborol ide-oda angol frontról francia helyre, mint egy tipikus facér király.

Most már aztán nem járja magányosan a szomorú vándorlás utjait: koronás társa akadt a finom és parfümös Albertnek, a megrókkant, parasztibb izű Petárban, a szerbek királyában. Az öreg Petár nem hagyta el olyan könnyen, bizonykodott országa földjét, mint Albert. Ő sirva és gőrosösen ragaszkodott minden rác faluhoz és rimánkodva kellett kíséretének további utra szerkenten. Petár öreg és bölcseseb, mint Albert, ő már tudja, hogy amit most elhagy, az örökre elhagyja, az örökre elveszett számára. Keserves bujdosásában szimpatikusabb is Belgium fejedelménél. Csak az ellenség közeledtekor, a mikor már a magyar, német és bolgár ágyuk szavát hallani, akkor tudják tovább vinni.

A nevetésről.

A hinduk azt mondják: „Ha ülhetez, ne állj; ha felkethet, ne áll; ha alhatol, ne vörös. — Tóhat az alvást becsúli a legtöbbr. A rómaiak az álmónál is nagyobb becsét tulajdonítottak a reménynek: Egyik közmondásuk így szól: „A mig lélekzem, remények is.” De alvással és reményvel is nagyobb jótémény ránk nére a nevetés. Álma és remény az állatnak is van, de nevetni csak az ember tud, ha csak a lönyeritőst nem fogadjuk el nevetésnek. Nevetéses föltesz, hogy a kacagó gerle kacag. Csak az ember mondható kacagó állatok.

Majd minden filozófus kötelességének tartotta, hogy az emberiséget felvilágosítsa, hogy más is az ember tulajdonképpen. Frankliu, szerzánuokat készítő állatoknak nevez bennünket. Bosoel, a ki nagy ügyenc volt, főzni tudó kétlábulnak és egy meglehetősen frívól „francia filozófus, egyszerűen köpködő állatnak nevezte az embert. Megdöntöttek állati csak az állítás, hogy az ember nevető állat. Allitani lehetne azt is, hogy a majom is vigyorog, csak hogy a vigyorgása még nem nevetés, másrészt azonban, ha az, Darwin tana nyer vele megerősítést, hogy talán valamelyes közel rokonságban vagyunk a majomhoz.

A nevetés kellemes, ideges rázkódtatás a lélekző szervezetnek. Rángása az arc- és hasidegeknek

és egyben külső jele az örömmek, míg a sirással a fájdalomnak vagy a bánatnak adunk kifejezést. Az ellentétek találkoznak és legtöbbször könny a vége a szívből fakadt kacagnak. Hogy mennyire egy az arc kifejezése a nevetésnél és a sirásnál ugyszólva, legjobban bizonyítja Rubens, ki egyetlen esztendővel a siróvá változtatott egy kacagó gyermek fejét. — A gyermek könnyebben sir, mint nevet. Arisztotelesz azt állítja hogy nekyevn napos korát a gyermek nem tud nevetni.

A mit a régiók a könnyről mondanak, az alkalmazható a nevetésre is. A könnynél semmi sem támad s növekszik gyorsabban, így van a nevetéssel is, elsősorban pedig a nőknél, ki gygyülkei az esőnek és a napágnárnak, az az aprílii naphoz hasonlóan változnak.

Arisztotelesz és Plinza bór egy ingerenek tartotta a nevetést, míg a francia fiziológusok a lép egyik működésének, ha sóhatant, belétközött levegőt, a nevetésnél azonban erőszakosan kibocsátjuk magunkból, a száj megnyugyobbodik, a felső ajak felhúzódik, a mi különösen szép fogcsorónék váltik nagy előnyére, a homlok kismul, a szem fényesebbé váltik, az arc kipirul. Kövér arcu embernek teljesen elűnik a szeme, ha nevet. Szinte hihetetlen, hogy a túlságosan erős nevetés még az életet is képes veszélyeztetni. Am egy csodálatos módon csak a régióknél tudunk olyan eseteket találni, hogy valaki a szó

szoros értelmében halálra kacagta volna magát. Zeus is a festő, állítólag olyan kacagott a képen, mely egy vény asszonyt ábrázolt, hogy halva rogyott össze. Filemon is nevetésben halt meg, a mikor látta, hogy egy szamar mind lestei a fárol egy bölcsenek szörnyen feltett fogóját.

Valamint nem akadunk két teljesen egyforma arcra vagy hangra ép, egy bajosan találunk két oly embert, a kinek a nevetése egyforma. A nő máként nevet mint a férfi, a gyermek máskép, mint a felnőtt. Érdekes csak az, hogy a világ minden nemzetisége h-val kezd a nevetést.

Dr. K.

Túl a siron.

Valóban nagy próbára tett engem az Ur. Imét vele kellett találkoznom. Így elhagyott sirja szélén térdelt. Valami elfeledett szegény ember nyugszik alant. A kis fakereztnek már csak roncsai fektüsznek a sirdombon. Akíért senki se imádkozik, a ki emlékenek senki sem szentel egy könnyet, azt keresi fel. Mily nemes lélek. És én ezt a férfút akarom felönni? Nem, nem vagyok rá méltó. És mégis szeretem, jobban szeretem, mint atyámat, barátómet. Minden gondolatom, minden érzésem az övé.

Tegnap már Kraljevóban, Krusevában, ma már a montenegrói határon, holnap talán már Olaszországban.

Szomorú vég... A Szerbiánál is kisebb országba szorult Petár és seregének, a nálánál is kisebb fejedelmének, a ravasz Nikitának barátságát kell élvezni. Montenegróra mindig bizonyos gógóvs lenézéssel tekintett Szerbia és most menedékhelyük lett a sziklák országa... Mennek utjukra a hontalan királyok.

H I R E K.

Hideg szelek járnak...

— Z. Senéur. —

Hideg szelek járnak a nagy világűrben,
Éles sívvöllésük — télenéje ének.
Bus gondok képében ködfoszlányok szállnak
Lassan, mindig lassan. Miért is sietnének?
Földünk nélkülük is élhet magának.

S köneek homályában nyüzsgő a sok ember,
Fagyos mindegyike, kívül-belül fájznak,
Hideg kő a szívük, merő jég a lelkük.
Tüzel, istent vágyva szerle szaladgálnak:
Sohsem melegszik át dermedt lelkük, testük.

S mindnek más oldala, mindnek más az utja,
Mégis egyre vágnak: melegítő lángra.
S bárha szív a szívet, s ajk az ajkat lesi,
Köd homálya miatt nem lelnék egymásra,
S kiki testvérének buját sem ismeri.

Reszkető kerültem ki az imádkozót, de ő felkelt és szemkötött jól velem... E percben azt hittem, hogy rém szakkad a menyhótt minden csillagával. Közel voltam az ajnlásához.

Ő észre vette megjelenésemet és szelid hangon vigasztalni kezdett, hogy jó az Isten, ha ránk mérte a bánatot, bizonyára meg is vizsgálta...

Azt hitte, hogy valamely féjj emlékezés borult a szívemre... Én nem tudtam felelni. Egész testemben dideregtem és csak zokogás volt a válaszom.

Nem háborgatom féjaldalmában, szolott ímért ugyan az szelid hangon és szomoruan ment to vázban a sírok között. Csak midőn nemes alakja már eltűnt szemem elől, csak akkor tértem magamhoz kábultságomból.

Még most is hallom azt a légy suhogást, a mit talárja okozott... Rzt mondják, hogy a talár alatt is dobog szív... Hát ha lehetséges?... De félre tit kísérletek! Ezután erős leszek. Ki irtok mindent a szívemből, a mi ró emlékezetet... De nem lehet.

A temetői találkozás megrázta minden idegemet. Ez óta mindig rosszul vagyok, pedig annak már fél-éve. Mindig fázom. Fejem pedig szétszakad, a hőségűl. Beteg vagyok, nagyon beteg. Mindenki biztat, mindenki remény csereget szív-mibe, hogy a szép május új életet ad, hiába biztattok már, érzem a halál hideg kezét; a miut a tavaszi virágok között felém nyújtja, de én nem télek fölé.

Végő kívánataimat is leírtam. Talán már holnap későn lett volna. Valami sajnátságos fény dereng körülöttem, más ezek a fekete betűk is rozsszszinben usznak. A kezem reszkét nem bírok tovább írni, pe-

Találkozik talán kettejük a ködben,
Sziklához a szikla... szív a szívhez érhet.
Tüzes szikra kelhet, s két bolyongó szemé
Nem ismert érzésnek melegéből kérhet,
Kis fénykűnél mégis külön járnak messze.

S ennek szikrájukkal rejtett magány felé,
S küldik érzésüket cél nélkül világá.
Kis tüzekből szívnak, amig eljön végük,
Nem fűződnék össze egyetlen nagy lánggá,
S magasztos föntségben nem lesz soha részük.

Héberből, 1915 nov. 19.

Juhász Mór.

Miért drága a szappan?

Háromszáz percentes áremelkedés.

Mindenből zsirt olvasztanak.

A háboru kitörése óta a szappan egyre drágul, s a gazdasszonyok akik otthon mosatnak, mind hangosabban panaszokodnak. De szívják a fogukat azok is, akik a szappant kéz és arcosásra használják, mert mostuk a cikkek az ára körülbelül háromszáz percentes emelkedést, kilitást nyujta még alaposabb áremelkedésre.

A szappannak ilyen luxus-cikké történt változása folytán több ízben fölmerült a kérdés, hogy mi történik hát szakk a sok zsiradékkal, amiből rendes körülmények között a szappant főzik? Hová tönk el az a zsiradéktöle, amit az asszonyok a háztartásokban a szappan-bögrebbe raknak és amiket a hien-

dig még nem vagyok kézsén... Ohajtom, hogy ő temessen el... s midőn már a meggyötörtöt test a sir melyén pihau, akkor adják át neki a naplót.

Eddig tart a napló, melynek mintegy befejezése még végebe na a búszke Kincs Andor föld-birtokos ősi kastélyában. A természet ismét felébred álmalból, az erdőt megint oltópták a vadrigók errei de lona már nem gyönyörködhetik a vadrosszokban nem merenghet a csalogány dalán, ő már halott... Őt fekszik a sötét ravatalon, mint egy angyal, nyugodtan boldogan... Kedvence virágai fölé hajolnak, mintha sugni akarának neki valamit.

Oly sokan állják körül az ére koporsót, oly sokan siratják meg a letört virágot. Az spa nem sir. Végtelen féjaldalmának nem szerelhet könnyebbést a köny. Bú-zkessége, feltett kinsse egyetlen leánya költözök édesanyja mellé, ciprus-fonokba alá...

Eltemették. Az ifju káplán imáit elhangzottak, az ősi sírbolt vasajtói csikorogva zárukak be... S a nemes szív, mely fedhetetlen maradt anyi lelki gyötrel-m kóztól ott maradt az őskt társaságában...

És temetése után a megtört atya teljesíti a drága halott utolsó kívánáságát s vérző szívvel adja át a jámbor papnak a szomorú naplót. Oly nehéz és mégis oly édes azt végig olvasni. És amikor az Isten előtt és aztán könnyben úszó szemekkel, de férfias vonásokkal írja a reszkető végső sorok alá az égbe löpőppő válszt: „Tal a síron viszont látjuk egymást...”

A L

tesek és a mészárosok a béke idején a szappanfőzőknek srotak potom áron éládui.

Hát erre csak az lehet felelni, hogy azt a zsiradékot, amiből eddig a szappant főzték, a mai nyomorúság idején a legjobb étvágygyal megeszik. A bálhájából, amelynek kellemetlen íze és szaga van, szintén zsirt olvasztanak s ilyen nem éppen izletes cikket a legtöbb hentes árusít, boldoggá téve azokat, akik hozzájutnak. A disznók belső része, valamint a a marháké, amely a multban szappannak valót foglalt magában, az ubédlőszatlokra körül és — pedig százfélé formában.

Ezeket a hajdan majdnem értéktelen apróságokat most részünt zsirrát olvasztják, részünt tölteléknek, vagy pótlékul használják fel, mert valamivel mégis olcsóbbak, mint például a szalonna, vagy bus. Ily módon történik, hogy a háztartásokban és a hentes-üzletekben manapság niucs oly lenézett, vagy megvetett zsiradék, amiből szappant készítenek, mert valamennyi az immár nem kényes gyomrokba kerül.

Hát ezért drága az a szappan, amellyel mosnak, vagy mosakodnak.

Szivar, cigaretta kell katonáinknak.

Gondoljunk a fronton küzdőkre.

A háboru vaspörölye nemcsak a frontokon művel esodákat, uthon is nagy dolgokat teremt, egygy kovacsosfja a szivakat. Mintha egyetlen szivből állana ez egész nemzet, oly megértő szeretettel, oly egykaratu lelkesedéssel teszi magává mindenki az országban a Hadségfőlyző-Hivatalnak s a Vöröskeresztnek azt az együttes akcióját, amely a hátrélen küzdő katonáinkat szent Karácsony ünnepeire az ajándékok egész halmazával akarja elrasztani. A siker már most is biztosítottak látszik; hazafias, áldozatos társadalmunk lehetővé teszi katonáink megajándékozását, a mozgalom vezetősége pedig gondoskodik arról, hogy az ajándékok értékes, hasznos, kedves, szükséges, szóval valóban érdemes ajándékok legyenek. A baréteri ajándékoknak — nagyon helyesen — jelentékeny részét fogják képezni a szivarok és cigaretták, azok a dolgok, amelyek katonáinknak közismerten a legkedvezőbb élvezetet nyujtják. Tehát nagymennyiségű dohánymennyre van szükség!

A karácsonyi ajándékozás akciójának vezetői az a cél elérésére egy nagyon egyszerű, könnyű és senkinek sem kellenetlenkedő módot talált. Az ország összes dohánytözsdeiben 1, 2 és 10 filléres jótékonyági bélyegeket helyezett el és ezeknek tevésze szerinti mennyiségben vásárlására minden egyes voltájuké ügyelmét felhívja a tözsdeés Most tehát nem azt kívánják tőlünk, — mint a füstelen napon — hogy mondjunk le egy időre a dohányzásról, csak azt kéri a frontok szilárd vasöve mögött nyugodtan ültető fűfaktól, hogy szivar és cigaretta-vásárlásuknál gondoljanak szeretettel arra a sok száz-ezer katonára is, akiknek szenvedéseik és fáradságaik közepette oly nagy örömet okozna, ha csak néha is dohányzatbanak és ehhez csak egy juthatnak hozzá,

ha mi juttatunk nekik szivarjainkból, cigarettáinkból. Vásároljunk tehát e napokban játékosági bolygeket, mert ezekből válik szivar és cigareta katonáink számára! Gondoljunk mindannyian arra, hogy a mily fölényes a dohányzás élvezete, épp oly kinos annak nélkülözése.

Olcsóbb lett a disznó.

A legutóbbi betivásár alkalmával nem várt meynység felhozatal volt a disznóknak, úgy hogy az elődök maguk szorították le a versenyben az árak árát. Szép súlyú s elég zsíros disznókat lehetett vásárolni, 2-50 — 3 koronáért is. Már most csak arra vagyunk kíváncsiak, hogy hentesünk is meggon dolják-e magukat s engednek-e az eddigi súlyos és magas árból.

— Egy rejtélyes városi képviselő, ki napról-napra úgy irogatótában cseplni, marja disztüingvélja, vágja, majd simogtja s ismét úti reudörögének személyzetét, nem tudjuk ki lehet, de mindenesetre valami nagy hatalomnak kell lennie, aki most már nem is óhajta, hanem követeli, hogy a reudörögkapitány állás betöltésék, mert hova tova Kráthy István helyettes reudörögkapitány tehetségét a reatermettségét is kétségbe vonja s tán azt a nagyon alkalmaz egyenét helyei fölő s miadzőknak, kik oly hosszú évek során, ha nem is jogi kvalifikációval, de óriási gyakorlattal szerettek anyai judiciumot, amennyit egy gyakorlatlan jogász ember oda be tud vinni.

— Az egyik megállapíthatjuk, hogy nagyon kevés jövedelműt vezérli azt az urat a reudörög személyzetét iránt s aligha szerzett az ott működő egyének munkájába mélyebb beletekintést. Különben lehetetlen volna őket oly meztelenségre vetkeztetni. — Hogy dr. Kráthy István képtelen oly két fontos, pozíciót betölteni hosszú ideig az tény, mert előbb-utóbb kidől a munkából. Hogy a reudörög személyzetének megfogyott létszámával a munka óriási súlytal nehezedik az ott működő tisztviselőkre az szinten való. S hogy a jelen körülmények között tényleg szükség volna ott munkaerő szaporítására ez is tagadhatatlan, de akkor ne csak ott s ne éppen egy kikapott állást, hanem töltse be a város mindazon állásokot, melyek betöltésére várnak, hogy így a bent működők tényleg munkáján segítve legyen s ne tapogatózunk állandóan idegen régiókba alkalmas atakokért, hanem nézzük meg, kik vannak a bent levők közt alkalmasok egyik vagy másik pozícióra, kiket az eddig végzett tényleg és lelkiismeretes munka után már elismerés-képen is kötelességé volna a város közönségének azért is előléptetésben részesíteni, ha kidőlnek végre, lelkiismeretes és fárasztó munkájuk után legutóbbi tisztességes nyugdíjban részesüljenek.

Egy másik városi képviselő.

— Gyászrovat. A régi kanizsai iparosvilágnak egyik legtipikusabb képviselője halt meg kedden Benkő Ferenc 87 éves borbély a megbolbolgott, aki még alig egy évvel ezelőtt is szorgalmasan dolgozott. A kanizsai Figyelők neztörőnek, Benkő bácsinak soha üflete nem volt, mégis egész kis vagyonú szerzett munkájával, amit házához járva végzett. A régi

Kanizsa összes legelőkelőbb embereinek házi borbélyja volt, s miután azok szárait kísérte már ki a temetőbe, végé 5 óra is megtért egykori hű kuncacsfajta körébe. Temetése tegnap délután 4 órakor volt a kanizsai iparoság nagy részével.

— Halálozás. Helyi társadalmunk egyik értékes alakja dőlt ki Weisz Bódoggal az élők sorából, ki nemrég távozott körünkől a fővárosba súlyos bajának enyhítése végett s az operáció folytán meghalt. A Herkules téglagyár neki köszönheti létesülését, melynek igazgató elnöke is volt az elhunyt, kit hozzátartozóin kívül barátai és ismerősei gyászolnak.

— Egy ápolónő halála. Horváth Anna ápolónő tegnap jótérmen gyermek-eikeiben meghalt. A rokonszenves fiatal leány a háború kezdete óta nagy lelkesedéssel és kitartással ápolta a sebesült katonákat. Fáradságot nem kímélve, nem ismervé tartott ki elvállalt kötelessége mellett úgy, hogy mindazok létkében — akik Horváth Anna önzetlen munkájának szemléltői voltak — a legszebb emléket hagyta jó szívönök. A kegyeletes alismerés jeleket városunk önkéntes ápolónői az elhunyt lelkiismeretes munkatárs koporsójára szép koszorút helyeztet s az utolsó útjára is elkísért. Horváth Anna korai halálával ismét kiszakadt egy értékes szem abból a fűzértől, amely a betegápolás terén oly szép önzetlen segegel, egész szívvel s igaz önzetlenséggel működik.

— A Hadseregélyző jötevői. Ha valamely nemes cél érdemes a pártolásra, a Hadseregélyző az, amelynek minden tette, minden munkája a mi harcban álló katonáink örömeit szolgálja. Ma ezt, holnap azt teszi, kár, könyörög s ezer apró figyelemre gondol, hogy a szeretet adományok bősége a javólásban küzdő katonák lelki öngyűlöset kiapadtatlan forrásra legyen. S folyton munkájában van. Fáradságtalanul dolgozik. S ez a folytonos munka ragadja meg sok jó embernek szívét, hogy adjon s megint adjon, amíg csak van miből. A minap már szólnak és ituntak a Hadseregélyző jötevőiről. Ma újabb adatok birtokába jutottunk s ezeknek nevéiről is említésre teződik. Részlegáltak, hogy példaként állítsuk tüköket s egyéniségükre a nyilvánosság elé. A hol a zalai fiúk vízásgének líre kél oda el is akar hatni a zalai jövekenység. Így újabbban a 11-es huszárok részére adakoztak: Szily Kálmánné 100 K. Grünhut Anna eskoládét, pénzt és kognacot nyújtott 283 K. 30 f.-t. Tabajdy Kálmánné 10 K. Király Elek e. katonák 10 K. és szilviorium. Bugsch Aladár 6 K. Dr. Szekeres Józsefné 10 K. Keltz Sándor 10 K. Brueker Celestin búcsúszentlászlói háziönök egy láda diót küldött. Ugyancsak a szomszédos plébániákról nagyobb mennyiségű dió és szilviorium érkezett a zalai huszárok karácsonyi szeretet adományához.

— A jósvitűnők embereinek. Özevgy Király Jánosné Houvéd-utca 2. sz. alatt lakos, beteg állapotban kórházi ápolásra került. Két leánygyermekét 10 és 12 évesek, jósvitűnők embereinek örökbe fogadásra felajánlja.

— Gyűjtésünk s adakozunk a katonák karácsonyára. A Minisztérium körlevelében a gyűjtőkkel kerestük meg az iskolai hatóságokat, hogy a növevények ismerősök körében a harcstéren szenvedők és küzdő katonák karácsonyi ajándékaira gyűjtést eszközöljenek. Lehetséges, hogy legyen a akadion valaki, aki itthon a meleg szobában a harcstéren híreket csak újságból olvass, hogy ne juttasson feleslegéből ezeknek, kik békénként, vagyonunkat,

nemzeti létünket, boldogságunkat oly odaadón védelmezik.

Adakozzék kiki módja szerint, hogy az ott küzdők karácsonya is némi örömmel legyen fészerve s egy kis honi ajándékkal megédesítve.

— Helyreigazítás. Legutóbbi számainkban megjelent a „Király-söröződe részvénytársaság közgyűlése” című közleményünkben néhány hiba csuszott be, melynek helyreigazítását szükségesnek tartjuk.

A nyereség ugyanis nem 24351 korona, hanem amint ez az ugyanazon számainkban közzétett mérlegből is kitűnik K 429050.96 fillér volt, melyből az értékesítéskénti alap 170000 koronával lett gyarapítva, a további K 259050.96 fillér pedig felosztásra, a közgyűlés rendelkezésére maradt. A tartások pedig nem 685000 koronát, hanem 885000 koronát tesznek ki és a további gyarapítással 1000000 koronára emelkednek.

Itt felemlítjük még, hogy a vállalat a lefolyt üzletévre 10% azaz 20 korona osztalék fizetését hozza a közgyűlésnek javaslatba.

— Polgármesterünk felhívása. Ezzel közliresít teszem, hogy a Nagykanizsa város területén született s nagykanizsai városi illetőségi 1898—1899—1891 és 1873 évtől 1877-ik évfolyambeli népfelköl kötelezettek bemutatkozó szemléje f. évi december hó 14-én és az osztrák-magyar Monarchia területén bárhol született idegen illetőséggel bíró 1898—99—91, valamint az 1873. évtől 1877 évfolyambeli népfelköl kötelezettek bemutatkozó szemléje f. évi december hó 15-én Nagykanizsán a Polgári Egylet nagygyűlésében (Sugár-út) d. e. 8 órakor fog megtartani Felhívom a népfelköl kötelezettek, hogy a fentfent időben és helyen tisztán és önkéntesen a legszigorúbb büntetés törvényt alatti jelenjenek meg.

— A harcstéren lévő tanítók pályázati körvénye. A Kultuszminiszter most teszi közzé a pályázati hirdetését az 1916. február elsején betöltendő állami népiskolai tanítói állásokra. A miniszter ezáltal is különös gondtal és kivételes figyelemmel van azok iránt a nagy számban lévő tanítók iránt, a kik fegyverrel kezükben kötelezőségeket hazájuk iránt. Ha a harcstéren szolgáló tanító már állásban volt és csak áthelyezést kél, akkor folyamatosan családjának az a tagja nyújthatja be, a ki fizetésének fölvetelére van törvényesen jogosítva. A ki most folyamodik először állami alkalmazásért, annak kérényét szintén valamely családtagja adhatja be. Az eljárás egyszerűsítése végett a miniszter azt is megengedi, hogy a harcstéren álló katonák közvetlenül a minisztériumhoz, tehát ne az illetékes tanfelügyelőséghez küldjék folyamodásukat.

— Olcsóbb a disznóhús. Halász Ferenc a mai nappal megnyitotta a hatósági húsárgóban disznóhús kímérését, ahol nemcsak a tisztaság, de a szép anyag is s annak olcsósága is megleszi, a verőt.

Végtelennül jóleső tudni, hogy a mai uszorrára ily nagyon hajlandó viszonyok között akadt egy jólelkű egyén, ki a meghájasodott s elbizakodott hasas benteseikkel felvetési a versenyt, akik a 3 koronás disznóárak mellett sem hajlandók még a szegény katonáknak sem 20 filléret szalonát adni.

Talán mondanék sem, kell, hogy a verők számosan keresik fel Halász Ferencet, ki nemcsak most, de a jövő bármilyen alakulásában a legmegtehetőbb támogatást érdemelte ki jelen lépésével.

„BERLIN” NAGYMOZGÓ SZÍNHÁZBA

(Szarvas-szálloda épületében. Erzsébetter) mindennap tartatik előadás a legvalogatottabb és a legújabb s szobinél szebb s érdekesebbnél-érdekesebb műsor van bemutatva. Az igazgatóság nem sajnál sem fáradságot, sem költséget, hogy a m. tisztelt közönséget kielégítse. Dacára annak, hogy a filmek 70-80 százalakkal megdrágultak, mégis a régi olcsó helyarok mellett mutatja be művésziösen összeállított remekszép műsorát Minden harmadik nap teljesen új műsor. — A „BERLIN” mozgószínház látogatását mindenkinek a legmelegebben ajánljuk.

Irodalom.

— A pápaválasztás jogtörténete és tételes joga. Irta: Lukács József, főgimn. tanár. A vaskos munka a pápaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen alakjához ért. Mindenkinek érdekes és tanulmányos olvasmány, amely míg egyrészt szigorúan tudományos, másrészt könnyed stílusával élvezetes olvasmány. A világtörténelem e jelentős mozzanatának ismerete minden kultúremler tudásának szükséges része. A mű ára 4 korona. — Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében. Nagykanizsán

— Az „Élet” szépirodalmi és művészeti hetilap (szerkeszti Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészül ki. A kitűnő lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári ut 15/c. — Előfizetési ár félévre 10 kor. Mutatványzámat készséggel küld a kiadóhivatal.

— A „Vasárnapi Ujság” minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre öt korona, „Világ-kronika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-téca 4.). Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb új-ág a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

— Uj Idők. A világháború leghűbűbb krónikása, irásban és képből az Uj Idők. A mi érdekes esemény a négy világrész harcaterén történik, azt mind élénk tárja festői szépségű képekben. Érdekesség, művészi nivóval és előkelő izlés jellemzi Herez Ferenc hetilapját, az Uj Időket, melynek minden száma aktuális közleményekben, elbeszélésekben és regényekben is egyaránt a szépirodalom ápolója — Előfizetési ára negyedévre 5 korona. Kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrásy-ut 16. sz.

A ROVÁS

című rovatot olvassa el napenként a Budapesten megjelenő

AZ UJSÁG

politikai napilapban. A háborús helyzet kimerítő és szakszerű magyarázata. Bő hírrovat, tájékoztató és minden tudnivalót felölelő közgazdasági rész.

Egyes példány ára 12 fillér.

Kapható minden újságelárusítónál.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	32 korona.
Félévre	16 „
Negyedévre	8 „
Egy hónapra	2 K. 80 f.

Megrendelési cím:

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA Budapest.

VII Rkóczi ut 54. szám

NYILTTÉR. *)

Dr. Szegő Kálmán
szanatórium- és vizgyógyintézete
felnőttek- és gyermekek számára,
Abbáziában.

**Erősítő és edző hízaló-kurák
egész éven át. Gyermekek 7 éven
felül kíséret nélkül felvétetnek.**

*) E rovat alatt közöltékért nem vállal felelőséget a szerkesztőség.

SZEMESNEK

kell ma lenni, ha túl akarjuk szárnyalni versenytársainkat. Az élelmesség nem

ÁLL

egyéből, minthogy ne késsünk egy pillanattig sem, hanem soron kívül vegyük igénybe

A

„Zalai Közlöny” hirdetési rovatát, mert ott határozottan eredményt ér és a magyar hirdető

VILÁG

hirdetéseit itt megtalálja. A hirdető rövid idő alatt meggyőződik az eredményről. — annak határozottan

VAKNAK

kell lenni, a ki nem látja a „Zalai Közlöny” rohamos fejlődését, ez pedig világosan jellemzi, hogy

AZ

ezen lapban megjelenő minden hirdetésnek kellő haszna van. Szemesnek áll a világ, vaknak az

ALAMIZSNA!

IFJ. WAJDITS JÓZSEF

KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE

Dús raktár legújabb divatu levélpapirokban
és névjegyekben
Nyomatványok izléses kivitelben jutányos árrban
gyorsan készítettnek.

Tanintézetek részére szükséges cikkek
dús raktára.
Jegyzői és egyéb közigazgatási nyomatványok
nagy raktára.

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-tér 1

Telefon: 182. — Hirdetések díjazásán szerint.

Felétlés szerkesztő:

Báné Kovács János

Főszerkesztő:

Kemény László

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, (félre 6 korona, Negyedévre 2 korona 80 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

A mi albumunk.

Az elismerésnek az sem elegendő közfoglalója, amikor MAIR MARGIT és KATÁRÓL megemlékezünk néhány sorral az odadő, buzgó, kitartó és fáradhatatlan munkások között. Ők is ide tartoznak ebbe a keretbe, nemzeti szent ügyünk igaz és önzetlen napszámosai közé. Önzetlennél végezik munkájukat, az első a Hadseregűzében, a második pedig a Közkórházban a betegápolás terén. S hogy minő lelkesedéssel, arról csak annak van fogalma, aki az ügy szeretetét iránt rajongó munkájuk közben látta ő. Ezeket, akik szent ügyünknek az áldozat oltárára már a legkedvesebb áldozatot is bemutatnák, a mikor az iskola padjaiból a háború forgatagába került öcséink haláláról értesültek. S azután — sőt már a kezdet kezdetén — munkás lelkeket és kezűket is odahozták, hogy a nemzeti nagy ügyünk kamatozzék s annak forgandó szükségén lendítsen az a munka, amelyet jó szível, igaz lélekkel a segítségre való készség ösztönzésével végeznek. Az ő emlékeiket is lángoló színekkel szeretően megfesteni, mint nagy időnk anyai sok más önzetlen nemeséről, akinek szava, keze s munkája nyomatlan áldás, egészség, segítség, öröm és elismerés fakadt küzdő katonáink sorában. Valami kicsiség és pár sor mindössze az ő munkájukhoz. Valami végtelen kicsi vetülete az igazságnak, az érdemnek, amelyről pedig teljesebben szólni sem volna külsőség, az elismerő szavaknak, tartalmatlan csillogás. Önzetlenség és kötelességérzet költi őket a munkálkodás s annak elvégzésében a nemzettest minden tagjára kijutó nagy és édes adónak rájuk eső részét példás buzgósággal

törlesztik S ha ők nem maradnak hátralekban a legszebb és legszentebb kötelességet s annak teljesítését illetően, velük szemben sem lehet figyelmen kívül adós az érdem és önzetlen munka méltatója e sorokban, a hol emléket állít nekik azért, amit eddig is eslekedtek.

(dr. I. j.)

A tizenhetedik hónap.

A tél követjei, fagyok és szelek baráncognak már a virágatlan mezőkön, a fehér vándor lehelete borzongatja meg az éjszákakat, békéről beszélnek a lorok házában és fönnyhangon számolgatják az emberiség veszteségeit — és megértük a háború tizenhetedik havi fordulóját. Tizenhat hónapja tartanak a rettenetek, amelyek megindulásakor sokan reménykedtek abban, hogy nem fognak tizenhat napnál tovább tartani és mindenki meg volt róla győződve, hogy tizenhat hétnél tovább lehetetlen őket kibírni a világ művelt nemzetekinek.

No, mire idáig jutottunk. a műveltség-ről talán jobb egyáltalán semmit sem beszélni Európa népeinek, mindazáltal egészen bizonyos, hogy ezt a háborút, így és eddig csak a műveltség bírhatta. Am kérdés, hogy bírja-e meg sokáig, vagy pedig a döntés, ha lesz

döntés, meg kell hoznia a tizenhetedik hónapnak?

Jóslani ma, mikor szinte minden huszonegy órában korszakok rétegeződnek egymásra, még ama huszonegy órákban is, melyeket mi itthon érdekteleneknek és unalmasoknak tartunk s mikor szinte az almok táviródrótján fut a legrealisabb gondolat is, — jóslani ma nem lehet. A történelem neveltsége követhetetlen és különösen nem lehet utolérni mai óriás lépteit, melyekkel szinte versenyt fut önmagával. Am ha jóslani nem is, számitani lehet s a tizenhetedik hónap eseményeinek értékelése talán mutat egy vonást — akár biztató mosolyt, akár fenyegető ráncot — a tizenhetedik arculatából.

Nekünk úgy tetszik, mintha a háborúnak október elejétől mostanáig terjedő szakasza lett volna a világiáz krízise. Erre az időre esett a nyugati nagy angol-francia offenzíva, erre Cadorna offenzíváinak legvadabbja, erre az oroszok dűnaburgi és volhiniai kétségbeesett kísérlete s a mi részünkről való egyetlen offenzíva: a balkáni. Elkönyvelni az eredményeket nem nehéz a legteljesebb tárgyilagossággal sem: az el-

Kelet költészetéből.

A GÉSA DALOK-ból.

Kis házamat benőlte a rózsá,
Mintha csak egy rózsahalom volna,
A rózsá a szereltem virága,
Szereltem meg a lelkem világa.

Rózsát tűzők forró keblemre,
Ugy borulok majd a kebedre,
Ittával beszívod világom,
S kifog nyílni szivedben virágom.

Fordította: Zombory Gyula

kéltantató

Mikszáth-Almanach 1916-ra.*

Mikszáth Almanachja, a magyar elbeszélő irodalom legjava alkotásainak e formás gyűjteménye, a háború viharában is megjelent s mutatja, hogy el nem gyöngült erővel dolgozik kulturánk minden tehetsége. A nagy korhoz méltó, érdekesség és szépség dolgában valóban választékos koktélt kötött legjobb elbeszéléseinkből a szerkesztő, Herceg Ferenc, testes kötetbe foglalva Nagy Endre, Szmi Gyula, Rákosi Viktor, Pekár Gyula, Krudy Gyula, Malonyay Dezső, Szomalázy István, Bársony István, Biró Lajos, Lovik Károly novelláit, tehát legkitünőbb írónk műveit. De ebben az évben tetéző irodalmunk e viruló aratását valami bizonyára fel fog tűnni az Almanach nagyszámú barátainak: a szerkesztő mutatód az a világháborúban oldalunkon küzdő nemzetek, a németek, osztrákok, törökök bolgá-

rok novella irodalmából, persze annak legjavából a így került az Almanach hasábjaira Thomas Mann, Artur Schnitzler, Achmed Hikmet és Vasov Iván egy-egy szépségekkel teljes műve. A díszes-fűzér, amelybe ez értékes nevek kerültek, műfája, mily szinten áll az a kultúra, amelyet ellenségeink nem állottak barbárnak nevezni. S mutat még valamit: a magyar írók így a külföld legjobb elbeszélő mellé állítva, tehetségük és művészetük egész fényében állják helyüket.

A szép és gazdag kötetből, amely 2 korona bolti áron kapható, itt közöljük mutatón Herceg Ferenc előszavát.

Előszó.

Köszöntöm a rokonszenves könyvmolyt, aki mához ötven estendőre váletlenül a kezébe kapja ezt a megsárgult könyvet. Ugy sejttem, valami betű-ábes tanuló lesz, aki porlepte polcokon keresgélve, régi kötetek közül kihalászta magának Mikszáth Almanachját.

Ha megpillantja majd a kötetben a fatális év-

* Mikszáth-Almanach az 1916. évi. Szerkesztő Herceg Ferenc. Egyetemes Regénytár. XXXII. évfolyam 1-2 kötet. Singer és Wolfson, ká. I. Ára díszkötetben 2 korona.

lenség összes offenzívái kudarcraal végződtek, a miénk eddig legteljesebb sikerrel lezáró fejezete a háborunak: az utolsó parázsig eltapostuk a szerb katlant, mely fészke volt a tűznek, amit Szeged egyik eszelt hősenek utolsó elmés megállapítása szerint a diplomataknak sikerült az egész világra lokalizálni.

Ez történt az utolsó hónapban, mi történhet a legközelebbiben? Kitchener csak a jövő márciusra jósol a maga nemzetének négy millió katonát és az oroszok hatot, de márciusig is vannak hónapok, hát mi fog történni azokban?

Most úgy télszik, mintha az emberiség újra elítéltetett volna egy teli háborúra, mert ha egy-egy nyilatkozatban fölvan a béke fehér csikja, egy másik nyilatkozat azt mindjárt a legkritikább karminnal vérezi be — s a teli háboruban különben is benne vagyunk már, akár hiszünk benne, akár nem. De hát meddig maradunk benne?

Mikor fogják belátni partnereink, hogy a nagy világtájszmát elvesztették s most már hiába ülnek az asztal körül, mint az eszeveszett kártyás, aki az utolsó esopp vétérét is fölteszi, hátha az segít még?

A kitcheneri számításnak mindenesetre az a gerincoe, hogy az embert mindaddig elevennek kell tekinteni, míg meg nem hal. Valamikor diadal, boszuállás leterítés ki-pusztítás volt a jelszó. Most már csak: életbenmaradás és ez az igényredukció, ha még olyan nagy száj bömböli is, mint a kartumi

tigris, oszthatatlan jele a helyzet valódi felismerésének. Amit mi a tizenhetedik hónapban bizonyos olyan világossá fogunk tenni, hogy az ántant vezérei bele vakulhatnak, de népeiknek ki fog nyílni a szeme.

Csak egy kicsit még.

Talán a vég kezdetén, talán a vég végén vagyunk: mindegy, csak egy kicsit várjunk még a számolgatással. Itthon is a háborúval foglalkozzunk, mert nem lehet mással, dolgozunk csak általános fogalmakkal, vagy egyéniség nélkül való embertömbökkel. Elég volt beborzadni abba, amit az öreg angol főnemes mondott: hogy tizenöt millió halottja és sebesülte van a háborúnak eddig, — valószínűség-számításokat ne csináljunk még: mennyi lehetett abból a miénk...

Csak egy kicsit kell még várakozni, addig ne nézzük, az általános fogalmak, a gyűjtő kifejezések mögött miképen húzódik meg az egyénekre bontott élet. Még ne nézzük, hogy a legsebbe diadal és a legeszkélyebb veszteség nyomán is könnyek patakja omlik és értékes életet semmisülnek meg, pótlhatatlanul és visszahozhatatlanul. Az újságok hasábjain napról-napra feketélnék a Pro Patria-s gyászjelentések, fogalmazások, melyek melyekben találnak a szívbe a legszörnyalóbb vésnél és adatok elpusztult tavaszokról, mikről kicsorult az elfásodott ember könyve is. Mindegy, csak egy kicsit nem szabad még ellágyulni, mert most értünk, lehet, legnehezebbhez a munkának. Még forduljunk el a gyászolótól, a külön síroktól és a külön soroktól. — Szentimentalizmus nélkül keményen meg kell maradnunk a katonai fogalmaknál s a háboru kommunisztikus, személytelenítő felfogásánál.

Még egy kicsit hadseregekkel kell dolgozunk s nem magyar ifjak és férfiak millióival, akiből bizonyára sokat le kell már írni. A materiális célokat tekintésük még, ne azt, mennyibe kerülnek. A hadtest, a hadosztály, az ezred, a század, zászlóalj és a szakasz robot előre, él és megvan, mint a háború első napján, ha egyéneiben teljesen megújódott volna is, mint Flammarion tanítása és a néphit szerint is minden hét estében az emberi test. Ez a személytelenség teszi keményebbé a hadviselést, de egyáltalán ez teszi elviselhetővé a társadalom számára. Ha ueki megy egyik vonat a másiknak és öszetörik három vagy harminc ember, az szerencsétlenség, amint megindulhat a szivünk. De ha telibe találja a gránát a lövészárkot, akkor ne gondoljunk arra, hogy ott magyar fiúk voltak. — ma még nem tartozik ránk a lövészárkok, csak a hadmozdulat és eredménye.

Szivünk melegségét és részvétét most még másfelé sűttestük. Ne a robotgó háborus életet bontoljuk vele, hanem sugározassuk azokra, akik már kiváltak a véres forgatagból, — beteg, roncaltak, eszünk és szegényen. Ők már nem tartoznak a háborúhoz, ők már vissza vannak adva az életnek, szegények! Segítsünk rájuk, hogy bele tudjanak találni az életbe. A legnagyobb erőfeszítésekre figyelve, melyek most történnek a csatatereken, próbáljunk érzéstelenek maradni a győzelem bizonyosságában. De itthon, a háborútól levetített és megnyomorítottak közt, akiket már levetelt magáról, mert nem tudja hasznukat venni itthon egyre hevesebben és tetre sarkalóbban forrjon bennünk az egyéni részvétel s a háborus borzalmaktól való borzongás.

— A jászivü emberekhez. Öregy Király Jánoson Honvéd-utca 2. sz. alatti lakos, beteg állapotban kórházi ápolásra szorult. Két leánygyermekét 10 és 12 évesek, jászivü embereknek örökbe fogadásra felajánlja.

számot, talán némi áhítatos borzongást fog érezni Ni, hiszen ez épen a nagy világháboru idejében jelent meg! Anno 1915.

Akkor volt ez, mikor nagypap még hetyke kis zászlós volt. Jaj de furcsa lehetett a virágos sapkájával és a sárga lábszártyájával! Nagypapa Gorlicenél és Doberdónál harcolt, nagymama pedig a hadikórházban ápoló és áttört harisnyát viselt az apcafejektojéhez.

Ma 1964-ől irunk, de szegény jó nagypapa még ma is Doberdónál és Gorlicenél tart.

— Épen ilyen csatások ősi este volt akkor is, mikor én honvédbakaimmal kémszembre indultam. Folyton a világháboru tükés bajszu generálisait emlegeti és nagy gyöngédséggel szól a régi módi buvárbajokról és az egykori nagy repülőgépekről. (Mekkorát haladt azóta a haditechnika.)

Kedves ifjú barátom, te, aki ötven esztendő múlva lapozgatni fogsz ebben a megsárgult könyvben: egy pillanatra se bánáson a lekiismeret, ha netán némi fölényes mosollyal hallgattad volna nagypapó iszonyi kalandjait. Tudd meg, hogy a te nagypapád a maga idejében szakasztott ilyen fölényes mosollyal hallgatta az isszeghi hősök elbeszélését és

hamar eljön az az idő is, mikor a te unokád főle nyesen megmosolyogják azt, amiért te szuevödsz és vérezel.

Mert úgy van az jól, hogy az öregek telepödjének meg a mértéktelentő kövek mellett, a fiatalok azonban emel látkuról a mult porát és haladjanak vidáman és keményen a pirkadó jövő felé. És mi lenne az emberiségéből, ha titeltapjáig magával hurcolná minden szomorú és felelmetes emléket!

Egy dolgoz talán csodálkozni fogsz, kedves epigon. Hogy az embereknek 1915-ben egyáltalában kedvük volt mesét hallgatni! A harctéri tudósítók azonban emel nagypapó csodái is fölgyeztek: künn a csatateréken, miközben ágyu bömbölt és géppuska zakatolt, édesen csicseregetek a pasztrák

Nekünk olykor úgy rémlik, mintha ezt az egész, elképzelhetőleg rettenetes és kimondhatatlanul gúszos háborút tulajdonképpen a pasztrák és a magyar költők kedvesét vitták volna. Más népek gyarmatokrét és kikötővárosokrét, hatalomért és dícsőségért harcoltak, a te nagypapád azonban, kedves ifjú barátom, Doberdónál azért verekedett, hogy be

visszaverje a muszátk. Mert ha bejön az olasz, akkor ott leun kipusztít és polentába sűt minden pasztrák ha pedig bejön az orosz, akkor idefönn a magyar költő körülbelül olyan sorsra jut, mint olasz földön az énekes madár. Az ur és a paraszt esetleg megélethet haza nélkül, de a költő már nem.

Ha végiglapozod ezt a könyvet és keresed benne a háboru vaspatkójának nyomait, észre fogod venni hogy a Mikszth-Almanach, amely eddig kizárólag magyar elbeszélők találkozó helye volt, az ideu megnyitotta ajtaját némileg a külföldi író előtt is. A sok magyar mellett osztrák, német, török és bolgár író is szól a közönséghez. A nagy gyölködés esztendeje a nagy szeretet esztendeje is volt és miáltal a honvédbakáiunk porosz gránátosokkal ülnek együtt a budai vendéglökben, mi írók a tesavérnépek elbeszélőt kalauzoltuk olvasónk elé. A német, az osztrák, a bolgár és a török testvérünk a vér jogán, amely anyyi, de anyyi csatateren vegyült össze a drága magyar vérrrel.

A külföldi barátaink legjavát birtuk meg és az Almanach közönsége tapasztalni fogja, hogy a magyar elbeszélő ép úgy elbir minden összehasonlítást, miként a magyar katona

H I R E K.

— Egy rejtélyes városi képviselő, címmel e lap legutóbbi számában néhány nagyon is figyelemre méltó sor jelent meg, melyeknek kemény igazságtalanságai nemcsak magamat, de sokakat gondolkodásra ejtettek s szinte restellenők s magunk előtt kellenék szegénylenünk magunkat, ha rendőrségünk-nél a viszonyok tényleg oly szomorúan lehangolóak volnának, mint aztán a nem minden befolyástól ment e elkéseredett pesszimista szemüvegen néző egyének szinte ijesztő formában kiszínezik

Az ismeretlen igen tisztelt cikkirő véleményével nemcsak én, de sokan mások is osztottnak, kik a helyi hatóság énykedését a jóindulat kellő optimizmusával kísérik figyelemmel.

Talán felesleges is emlitenem, hogy szétnevezés e hazában, sajnálattal kell konstataálnunk, hogy az idők járásának megnehezültével, a megelhetési viszonyok is súlyosabbakká lettek, melyeknek enyhítés oroszlán munkát ad nemcsak a provincia hatóságoknak, de magának a kormánynak is, amely a legjobb indultu s odaadó közreműködés dacára sem jár oly kielégítő eredménnyel, mint azt tán sok elfoglalt pesszimizmussal teljes sóhajtozáshoz szokott állandan elégedetlenkedéssel teli ellenszenvű lelkük óhajtanák.

A megelhetés nehézségei u. i. a legtöbb egyén lelkéből bizonyos fokú elkéseredett válnak ki, mely a legerősebb akaratu lelket is meg-meg ingatja s optimizmusát megzavarva, a pesszimizmus kicsinyeskedő lejtőjére ragadja. S ha ehhez némi, bizonyos kiadó szagu, személyes ellenszenv is járul, kész a hangos kifakadás, mely bűnbakot keresve azokon is út egyet, kik arra becsületet munkájukkal okot egyáltalán nem szolgáltatnak.

A megelhetés nehéz munkájának megkönnyítéséből a mi városunk vezetősége is kivette a maga részét, a melyből oroszlánrészt jutott s jut még ma is rendőrségünknek, mely a közigazgatás súlyos munkájával amugy is túl van terhelve s amely meg-megfogott létszáma dacára is, ha tán nem is mindenkinek tetszésére, de megtette s megtesi ma is mindazt, mely oly provinca városokban aligha találhatunk fel oly mértékben, mint éppen nálunk.

A nagyjegyű, ellenszenvű teli egyének tán e sorokat is alkijgyeszítgetéssel kicsinylik le s bizonyos maliciózus mosollyal kísérik, de akik mellyebb és alaposabb betekintést szerettek az ott működő egyének terhes munkáiban, — fölül mindenütt a legnagyobb elismerés hangján nyilatkoznak, mert az ott működő az sunyra emlegetett jogi vizsga nélküli, de több évi gyakorlattal bíró beaneuték Dr. Krátky István agilis s jóindulatú főkapitány helyettes vezetésével megfogott létszám dacára is oly munkát végeznek, mely ellen kifogásuk csak oly egyéneknek lehet, kik a darabos ember rossz május-ára való indulenciájával szoktak minden iránt viseltetni mindenkoron.

Azt magam is s velem egyetemben többen is látjuk, hogy a terhes munka az ott működők erejét nagyon is meghaladja s kívánatos volna, ha a fent-forgó hiányokon személyszaporítással segítve lenne,

mely oly minutumszerűleg meg nem történhetik. — Azonban addig is, amíg ez bekövetkezhetik, a legjobb mód lenne tán, ha Deák Péter rendőrfőkapitányunk helyébe, ismét elfoglalná, ami tudomásunk szerint könnyen kivihető dolog s így a kétszeres munkával súlyosan megterhelt Dr. Krátky István is visszaadhatná a tanácsnak, hol az ő ambiciózus és agilis egyéniségére szintén sok elvégzendő munka vár.

Ezzel nemcsak a rendőrhatalóság kapna egy egész embert, de Dr. Krátky István is eddigi terhes munkáján is könnyítve lenne s visszaadhatná ő is hivatalának, melyre megválasztott s amlat a háborús nehéz viszonyok s az ott is megfogott munkaerő hiánya miatt szintén egész emberre van nagyon is szükség.

A közreműködő-serény munkás hivatalnokok pedig a megjelölt választás alkalmával bizonyára elnyerendik jutalmukat abban, hogy a nekik megfelelő hivatalokba beválasztatván, jogos igényeik is kielégítetnek legyenek.

Adig is a nyugalgyan, ellen-szenvtől illatkozó, szertelen kifakadások üljenek el s a helyi társadalom jóindulatú elismerése kísérik mindazon hivatalnokokat, kik az erejüket meghaladó nehéz hivatali munkából, a legadaadóbb szorgalommal a sok distinguálás és leicsinyítgetés közepett is lankadatlan szorgalommal veszik ki a részüket.

Egy városi képviselő.

— Uj tanárnő Ez év szeptembere óta a nyugalomba vonult Svasitis Elemérné tanárnő helyetteseként Mantuano Mariska okl. polgári iskola tanárnő működik a nagykanizsai állami polgári leányiskolánál. Mantuano Mariska, aki évek óta a helybeli állami elemi iskolának kivézetelt tanítóje, folyamodott oklevélnek megfellelően a polgári iskolához való kinevezetésére iránt. A kultuszminiszter teljesítette Mantuano Mariska kívánását, de akként, hogy kinevezésével egyidőben a beregszászi állami polgári leányiskolához rendelte be szolgálatára.

— Mágános fényképészet fizetés. Egyik helybeli fényképésztünk hávi 200 korona fizetéssel lakás, fűtés és világítással acceptált egy segédt. Ugyanakkor jelent meg a lapokban egy tanítói állásra a pályázat 1000 korona fizetés és lakással.

Boldog fényképész s te szegény tanító, de menjre pálya tévesztett egyén vagy!

Egy csizma, amely három napig tartott. Nemesak a bakancs család, de a helybeli cizmadiák legelőkelőbbje tultott a bakancseszlőkon, amenyiben sikerült neki oly eszimat produkálnia, mely egy szegény kocsis lábán harmad napra már teljesen szétment.

Lám — lám, a háboru még a eszizmadia urakat is mily ötletessé teszi s a kedvező szelet mily ügyesen fel tudják ok is használni, hogy a tejfel az ő zsákmanjuk legyen.

Ugyan mit érdemel az — az ür, ki a vakmerőséget így magas tökélyre vitte itthon? Nem e leg-helyesebb volna, ha a frontra vinnék azonnal s has-souló eszizmába öltöztetnék ott a havasok körül?

Bizony, bizony. Paj! l

— Negyven korona hetibér egy kocsisnak: Ugyan miért is érdemes tanuló? Mikor a vakmerőségig menő követelések még a bagós kocsisok körében is oly szertelenül dühögének.

U. i. egyik helybeli nagyfuvaros megfogadott egy kocsist heti 32 korona bérért. — Egy másik iarsa, kinek szüksége volt szintén kocsisra, felülgert 36 koronát. A kocsis vérszemét kapva a nagy keserületen, kijelentette a hatóság előtt, hogy 40 koronán alul nem fog szolgálatba állani s meg is kapta. Oh oh! Hát hány diplomás, ember jut hasonló keserületre, amivé s fog e szerletenség még fejlődni?

— Elhalasztott befizetés. A nagykanizsai takarékpénztár által alapított Önszegélyző Szövetkezettel a f. hó 8-ára (szerdára) eső befizetések az ün-nep miatt, f. hó 10-án, azaz: pénteken d. e. tartatnak meg.

— Románia lisztkivitele. A Frt. Zig. írja: Borlini értesülés szerint a román malmok nagymennyiségű, állítólag 900.000 zsák búzalisztet adtak el Németországnak a kettős monarchia részére, még pedig Romániában átvéve és a legközelebbi hónapban való szállítás feltételével.

— A zsir, szalonna és disznóhús maximális ára. A hivatalos lap közli azt a miniszteri rendeletet, amely a zsir, szalonna, hár, disznóhús és egyéb hentesáru maximális árát tartalmazza. A rendelet ezen fogyasztási cikkeket három kategóriába sorozza és a maximális árakat időközönkre a következő összegekben állapította meg. A zsir december 16-tól, január 10-ig 7 korona. A hár ez az olvasztani való szalonna 6 korona 60 fillér, szalonna 6 korona 20 fillér. Január 16-tól, február 16-ig a zsir 6 K. 50 f., hár és olvasztani való szalonna 6 K. 10 f., szalonna 5 K. 90 f. Február 16-tól kezdve a zsir 6 K. hár és olvasztani való szalonna 5 K. 60 f., szalonna 5 K. 40 f. Március 16-tól a zsir 5 K. 50 f. hár és olvasztani való szalonna 5 K. 10 f., szalonna 4 K. 90 f. Ezen maximális árak az egész országra szólnak, az egyes vidékeken azonban az árakra nézve a törvényhatóság első tisztviselőjének beleszóli joga van.

— Magy. Kir. Szab. Osztályorszájkékat. Mai lapunk hirdetés rovatában megjelent a Magyar Kir. Szab. Osztályorszájké hirdetés, melyely a közönség tudomására adatik, hogy a XXXV. sorjátek 1-8 osztályára vonatkozó sorsjegyek, már eladásra kerültek. A XXXV. sorjátek játéktérre ugyannaz maradt, mint eddig és pedig az eladásra kerülő 110,000 sorsjegyből 55,000 d. sorsjegy 14.459,000 korona nyerménnyel soroltatik ki.

— A béna katonák megbecsülése. A tenevisvári katonai parancsnok emberséges és kedves rendeletet adott ki, meghagyva, hogy a legénynek, amely eddig a vele egyenlő rangban levőknek nem szalutált, a jövőben azoknak a katonáknak, — he mindjárt közlegények is, — akik a harcra nem tartozik sebek következtében bének lettek, tisztelgani tartozik. Ezt az intézkedést kötségtelenné utatnami fogják az egész országban s rövid időn belül bekövetkezik az az idő, amikor a fellábu, félkezű hősök látára a hadsereg legényeje a sapkájához emeli a kezét s megadja azt a tisztelget, ami a derék szegény fiukat méltán megilleti.

Szerkesztői üzenetek.

— Dr. H. Gy. A mult számunkban közzétettük. Csak minél gyakrabban hallas magadról. Sora-raid — mint joggal, hisszük — közérdektük mindig. A város bűszűzésára jeggal rászolgáltál. Ödvedves társaidnak.

— Csaba. Miért hallgatsz? Beszélj s stólj minél gyakrabban. Okos szavad örömmel halljuk s szép tollad számra mindig van helyünk.

„BERLIN“ NAGYMOZGÓ SZÍNHÁZBAN

(Szarvas-szálloda épületében, Erzsébetter) mindennap tartatik előadás a legvalogatottabb és a legújabb s szebbnél-szebb s érdekesebb-nél-érdekesebb műsor van bemutatva. Az igazgatóság nem sajnál sem fáradságot, sem költséget, hogy a m. tisztelt közönséget kielégítse. Dacára annak, hogy a filmek 70-80 százalékkal megdrágultak, mégis a régi olcsó helyárok mellett mutatja be művésziösen összeállított remekművet. Minden harmadik nap teljesen új műsor. — A „BERLIN“ mozgószínház látogatását mindenkiné a legmelegebben ajánljuk.

Irodalom.

— A pápaválasztás jogtörténete és tételési joga. Írta: *Lukács József*, főgimn. tanár. A vaskos munka a pápaválasztás történelmi fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen alakjához ért. Mindenkiné érdekes és tanulmányos olvasmány, amely míg egyszerűről szigorúan tudományos, másrészt könnyed stílusával élvezetes olvasmány. A világtörténelem e jelentős mozzanatának ismerete minden kultúrember tudásának szükséges része. A mű ára 4 korona. — Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Nagykanizsán.

— Az „Élet“ szépirodalmi és művészeti hetilap (szerkeszti Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A kitűnő lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári-ut 15/c. — Előfizetési ár félévre 10 kor. Mutatványszámot kézséggel küld a kiadóhivatal.

— A „Vasárnapi Ujság“ minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negydedre öt korona, „Világ-kronika“-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság“ kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4.). Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap“, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

— Új Idők. A világháború leghűbb krónikáiban és képekben az Új Idők. A mi érdekes esemény a négy világrész hátréteiről történik, azt mind olcsón tárja festői szépségű képekben. Érdekes, művészi nivóval és előkelő ízlés jellemzi Herceg Ferenc hetilapját, az Új Időket, melynek minden száma aktuális közleményekben, elbeszélésekben és regényekben is egyaránt a szépirodalom apóloja. — Előfizetési ára negydedre 5 korona. Kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrássy-ut 16. sz.

NYILTTÉR. *)

Dr. Szegő Kálmán
szanatóriuma- és vizgyógyintézete
felnőttek- és gyermekek számára,
Abbáziában.

Erősítő és edző hízaló-kurák
egész éven át. Gyermekek 7 éven
felül kíséret nélkül felvételnek.

*) E rovat alatt közlöttéket nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

SZEMESNEK

kell ma lenni, ha túl akarjuk szárnyalni versenytársainkat. Az élelmesség nem

ÁLL

egyéből, minthogy ne késsünk egy pillanattig sem, hanem soron kívül vegyük igénybe

A

„Zalai Közlöny“ hirdetési rovatát, mert ott határozottan eredményt ér és a magyar hirdető

VILÁG

hirdetéseit itt megtalálja. A hirdető rövid idő alatt meggyőződik az eredményről. — annak határozottan

VAKNAK

kell lenni, a ki nem látja a „Zalai Közlöny“ rohamos fejlődését, ez pedig világosan jellemzi, hogy

AZ

ezen lapban megjelenő minden hirdetésnek kellő haszna van. Szemesnek áll a világ, vannak az

ALAMIZSNA!

A ROVAS

Vezércikk

Világháború

a legjobb tájékoztató magyarazzal és térképpel

Közgazdasági rovat
Napihírek

naponkénti szenzációi az

AZ UJSÁG

POLITIKAI NAPILAPNAK.

Vasárnaponként két közkedveltségű mellékletet ad az AZ UJSÁG. Egyik: „Az Asszonyoknak“, a másik a: „A Gyermekeknek“.

☞ Aki a világháborúról és egyáltalában minden eseményről, színházról, művészetről, irodalomról bőven és megbízhatóan önjagt egy kitűnően megszerkesztett napilap keretében értesülni, észese elő az AZ UJSÁG-ot.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	32 korona.
Félévre	18 „
Negyedévre	8 „
Egy hónapra	2 K. 80 f.

Megrendelési cím:

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA Budapest.
VII Rákóczi ut 54. szám.

H I R D E T M É N Y .

Ezennel közhírré tétetik, hogy mítután a **Magyar Királyi Pénzügyminiszterium** ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték (**XXXV. sorsjáték**) I. osztályára szóló sorsjegyeket felhívizsgálták, azok a főarúsítóknak árusítás végett kiadattak.

Az I. osztály huzása **1915. December hó 21. és 22-én** tartatik meg. A huzások a **Magy. Kir. Lottójövedéki Igazgatóság, mint állami ellenőrző hatóság** és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek, a huzási teremben. Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi árusítóinál kaphatók.

Budapest. 1915. évi december hó 5-én.

Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Igazgatósága.
TOLNAY. HAZAY.

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-tér 1

Telefon: 192. — Hirdetések díjazásában az érlel.

Felolvasó szerkesztő:

Báné Kovács János

Főszerkesztő:

Kemény László

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Előfizetési árak: Egyszeri 10 korona, félre 6 korona, Negyedévi 2 korona 50 fill. — Egyszeri ára 10 fill.

A mi albumunk.

A kötelességteljesítés emlegetésénél — ha igaz elmélyedéssel koreasít az érdem, az önzetlenség, a jószívűség, a törődés, a lankadatlan buzgalom és kitartás napszámait, az érző és jószágos szívek egyesületének tagjait — aljunktak még sok, eddig nem méltatott munkához is, akiknél a háborúk zivatarai nem fagyalták le az önzetlen munka és az igaz részvét áldásait. Lelkükben a szívünkben állandóan ez a domináns elem s ez sarkalja őket a tetterre, a munkára s a jelen érdekes és sok érénytelős szerepére, amelyet felismerve, szükségesnek s időszaki kötelességnek tartva, tisztelnek és követnek fáradhatatlanul. Életüknek jelen körében ezt írják be tartalomkánt, amelynek értékes kihatása van a közre s némes okozatot gyümölcsöz a szenvedő harcosok tömegére is. Akikről formát vattunk előbbi szavainkhoz s akiknek valóban ideális lelket mintáztak eddig, azoknak soraita méltán osztjuk most PÁLFFY ELLÁT és SZEKERES ILONKÁT is. A kritikus éles tekintetével vizsgálva tettük, a háboru kezdetétől folyó életüket, tisztelettel kell megállanunk előttük, mert szívükből sok jószág árad a sebesült harcosok ápolásánál s tudatoson egy perucet sem vesztegetik el, azok mindenyikéből öröm, könnyebbülés, gyógyulás fakad a haza sebesült vitézeire. Ápolásuk révén a sebesültet fájdalommal jól eső melege fordul, s ez új erővel, új bizalommal tölti a szenvedés nagyságától talán fásulttá tett lelküket a

további élet, a visszanyert erő, a gyógyulás reményének biztossága iránt. Dicséretüknek, emlegetésüknek s munkájuk méltatásának meg van tehát az igaz jogosultsága. Nem a szavak játékaiknak lármás üressége, a mit róluk monduuk, hanem az érdem igazságának hangzatosítása s elismerése, s ez érdemek miatt sorakozik nevük mölta a már eddig ideirt példás kötelességteljesítés hőseihez.

(dr. I. j.)

A bojnyikok.

Három év előtt, a balkáni kis államok között háborújában a szerbek és társaik tudvalevőleg becsapták a bolgárokat, mert Szerbia magának foglalta le a bolgár lakosságú területeket is, a többi társa segítségével. Ebből az időből való az a bolgár dal, amely ugy kezdődik: Héj, szavojnici, radbojnyieci. Héj, szövetségeseiket áruló betyárok.

A bolgár katonák ezzel a nótával vonultak most is hadba Szerbia ellen. A bulgáriai orosz követ nem utazhatott el a háboru kitörése után közvetlenül Szófiából mert beteg volt, csak a minap kísérték ki a román határra.

S a ruszesuki vasuti állomáson, hallván

a katonák nótáját: tündöve mondta az orosz ügyvivő; nemsokára mi enekelhetnők ezt a dalt.

Körülbelül ez a hangulat most a mi szövetekezett ellenségeink között. Folyton gyanakodnak egymásra, egyik sem tudja, hogy miféle rejtett és titkos utjai vannak a másikkal, nemsokára óvakodnak, de félnek is egymástól. Amellett állandó a panaszkodás a másira, hogy az a másik nem dolgozik elég jól, nem állít elég erőt a frontra, hanem a másikat vérezteti maga helyett.

Az orosz folyton azt kérdezi s erre céloznak ugyszólván minden nap az újságai, hogy hol van az angol? Hol van az a híres angol flotta, amelyről ma is dicsekedve állítják a hármas királyságban, hogy a tengereknek egyedül és leg hatalmasabb ura?

Az orosz áldozott leg többet, vesztett is leg többet, tehát most azt kérdezi, hol vagy, angol szövetséges? Most az, hogy a görög partok mellett. Athén előtt füstölögnek az angol hadihajók kémenyei, nem jelent nekik semmit. Könnyű ott tüntetni, ahol tudják, hogy ők a huszszorta is erősebbek, mert

A magyarság legrégibb harcai az oroszokkal.

Északi határainkon, a Dnyeszter és Vistula vidékén hadsergünk szemben áll a hatalmas ellen-séggel, az oroszszal. A régóta sejtett mérközés megindult; az élet-halál harc, melyet oly sok halogatunk, kitört. Egy ezredév óta állunk sikerrel utjában a terjeszkedés öségi irányának a Póldközi tenger felé. Reméljük, hogy ennek az ezeréves orosz vígyakozásnak most sikerüljön fog véglegesen utját szegni.

Miközben szorongva figyeljük e gízgás, s remélhetőleg utolsó leszámolás eseményeit, időszerteuk látszik egy pillantást vetni a régi multba is, a mikor a magyarság először jutott érintkezésbe, még pedig harcias érintkezésbe az oroszokkal.

Az óriási területen, a mai Oroszország északi és középső részein szétszórtan álló szláv törzseket éppen akkoriban egyesítette Rurik, mikor a magyar nemzet a honfoglalás előtt állott. SGO körül jöttek az oroszok hívására a valszintleneg uorman szármá-

zásu varégek Rurik vezetése alatt. „Nagy a mi országunk, izenték a viszálykodó szláv törzsek a varégeknek, de hiányzik belőle a rend. Jertek s uralkodjatok felettünk.” A varégek jöttek, leigázták a szláv törzseket s új birodalmat alapítottak. Rurik korona s utóda, Oleg ült az új trónon (879—912.), mikor a magyarság elindult Etelközből, hogy új hazát keressen.

A honfoglalók útja nem vezetett egyenes irányban az új haza felé, mert Etelközből észak felé indultak s a Dnyeper mellékén fekvő kivi orosz fejedelemség jöttek. Krónikáink csak megemlítik e körülményt: „Athaladtak a bessenyők és fehér kunok országán, Szaszadán és a Kio nevű városon s azután atkelték a hegységen” — mondja a Képes Krónika s vele egyezően Kézai is. Oszupán a Nyvetlen Jgyzö szól bővebben öseinknek az oroszokkal Kivénél vivott harcairól. A magyarok közeledtére — ugymond — megrémültek a rutén (orosz) fejedelmek, mert hallották, hogy a magyarok vezére, Álmos, Attila király nemzetiségéből való, kinek pedig az ő öseik ádfőzítőik voltak. A kivi fejedelem, tehát maga Oleg, aki ekkoriban ejtette hatalmába Kivét, mégis ellenállásra szánta magát és segítségül

hívta a kunok törzseit. A harc Kiv alatt a magyarok javára dőlt el; a győtes magyarok a levart oroszokat és kunokat a városig űzték s „ugy vágák a kunok — tar fejt, miut a nyers tók.” — Álmos vezér most Kiv városát kezdte ostromoltatni, de az oroszok és kunok be sem várva az ostrom eredményét, békét kértek. „Mikor a követek Álmos vezérhez jöttek és őt arra kérték, hogy ne űze ki uraikat ősi székhelyükről. Álmos vezér, meghallgatva főmberreit, azzal küldte el az oroszok követeit, hogy vezérek s főmberaik adják kezüül fiakat, fizessenek 10.000 márká évi adót és adjanak ezenfelül élelmiszert, ruházatot s egyéb szükséges dolgokat. Az oroszok, kelletlenül ugyan, de teljesítették a feltételeket s azután felhítták a magyarok figyelmét Pannoniára, Attila egykori birodalmára: mejennek s foglalják el azt. A magyarok el is indultak s Lodoméron és Galicián át az ottani lakosság kalazozása mellett eljuttatták mai hazánkba.

Ámbar Anonymusnak ez az elbeszölése, melyet itt változatlan ismertettünk, a részleteket tekintve, alig hitelesebb, mint az a beszéd, melyet ő a kivi csata előtt Álmos vezér szájába ad, maga a tény, a honfoglaló magyarságnak Kivieg nyomulása kétség

hiszen a görögnek az egész haditengerészete csak egy pár hajóból áll, inkább parádé, mint erő, amikkel a görög-török háború idején ki sem mert a biztos kikötőkből mozdulni.

Az oroszok nem ezt várták az angol hajóhadtól, amint hogy maga az angol közvélemény sem ezt várta. Az ő képzeletükben úgy festett a „győzhetetlen” flotta, hogy a háború kitörése után azonnal ott terem a német vizeken, végigbombázza a német kikötőket és tengerparti városokat, megsemmisíti a német flottát, csapatokat rak ki a partra, satöbbi és satöbbi. Mindebből azonban semmi sem történt meg, az orosz tehát joggal kérdezheti, hogy hol van az a híres angol flotta?

A francia pedig azt kérdezi, hogy hol van az angol hadsereg? Fölhozzák, hogy Anglia a háború által területében nem vesztett semmit, a legjobban áll köztük, még sem ad annyi katonaságot, mint Franciaország, holott a népesség arányában a franciák fölött áll. Azt is fölhozzák ellene, hogy a maga katonaságát kimélvő, gyarmati haderőket vet az európai harctérre, amelyek itt nem használhatók. Az angol erre nevet magában s azt mondja: hisz ti is ugyanezt teszitek.

Most már az oroszok megint van más panasa a francia és az angol ellen együtvéve. Az egyik, hogy nem bírták a törököt meggyőzni a Dardanelláknál, a másik, a

nagyobb, hogy nem vittek idejében megfelelő segítséget Szerbiának, mikor ezt Szaloniki felől megtehették volna. Ehelyett csak tessék-lássékul küldtek oda olyan kiszámu csapatokat, amelyek nagyobb hadműveletekbe nem is foghattak.

S miután így szöpen egymásra terítgetik a vizeslepedőt, mind a hárman egyformán kárpálják az olaszt, hogy miért nem visz segítséget a Balkánra Montenegrón és Albánián keresztül? Így állanak s erre szokta mondani nagy büszkén a francia külügyi miniszter, hogy a szövetségesek egyelőrtése sohasem volt nagyobb, mint most. Hát ne is legyen nagyobb.

Szavojnci, radbojnci!

HIREK.

— Miklós bácsi névnapot tart. Nem a Mikoláról írok. A bőkezű, ajándékos, vagy a virgácsos Mikulásról, a Miklóskos védőszentjéről. A mi Miklós bácsink itt él közöttünk s nem a mesék ködös, legendás távolbéli eleveneitük fel. Itt él, itt mozog, itt mosolyog; aranyos a szíve, drága gyöngy a kedélye, áldott a humora, kincs az egyénisége. Mindig csak jószág sugárzik ki belőle s ezért szereti, becézi, bálványozza mindenki. Csak jó barátai vannak, ellenségét nem voltak soha. Ez a Miklós bácsi hétfőn névnapot tartott. Rokonságban áll a Mikulással a keresztesség. Se szeri — se száma, hányan akarták hozzá menni, hogy üdvözöljék s jól kívánjanak neki még egy hosszú élethez, hogy milyosa soha ki ne

apadjon, jó szava el ne haljon, humora örökifjan megmaradjon, már ahogy az ilyen jólelkű azt megérdemlik. Hiszen közkincs az egészségének varázsa; közvesztőség volna annak elmulása. Kibővelve mindentéle jókívánatokkal tartottuk mi is Miklós bácsi lakása felé. Vittük magunkkal szívunk s lelkünk tisztelét, szeretetét s ajukna a jókívánások szavától volt terhes — hogy így... hogy így... Miklós bácsi még soká éljen Szépen elkészültünk a monddával s az üdvözölők sora csak úgy ragyogott a szép asszonyoktól is, akik mind az édes Miklós bácsi üdvözöltre siettek. Felmegyünk lakására Minden zárva. Miklós bácsi nem fogad. Ő nem akarja, hogy őt otthon lássák, mert ő mellett még Diogenes is fénylő. Miklós bácsi hát az utcán fogad. Ez az ő szalonja, mert máshol nem fért volna el a tisztelgők nagy száma. S egyszer csak feltűnik Miklós bácsi a Sugár uton. Meg is rohantuk. Sokan, tizen-huszan s mind az uton. Már késő délelőti volt, majd dél, azután délután, de még. Miklós bácsit mindig üdvözölték, mert Miklós bácsi névnapja a város ünnepe.

Két halott.

Zúgát a harangok, búsz szolomsa zongelt. Szerte a városban gyászlobogó leugott; Koszorúkkal volt a koporsó megrakva S a temetésén is mesés volt a pompa.

Pedig kit a fényes érekeporsó rejtett, Életében soha, seukrel jót nem tett; Kegyetlen zsarnok volt, kőny meg nem hatotta, Szívét föl nem érte a szenvedők jaja.

S mégis a résztvevők tenger sokasága Kísérte pompával — utolsó útjára. S sirján a szónokok magható beszédben Méltatták, jószágát egekig dicsérve.

telentl hiteles, mert a hazai krónikák egyezésén kívül ezt külföldi adatok is igazolják s elfogadják az orosz történetírők is (Bestuschew).

Ez volt tehát első ismert érintkezésünk az oroszokkal, mely a magyarság névő sikerrel és győzelemmel járt. A magyarság már ekkor tudára adta az északi szlávágnak, hogy erőskaru ellenfél áll útjában dél felé. Pedig jellemző, hogy éppen a ki alatt ezek az események történtek: Oleg volt az első orosz fejedelem — a Rurik idejében történt kísérletet nem számítva, — ki Konstantinápoly ellen hadat indított és ezzel kijelölte az irányát Oroszország mindeu időkre szóló törekvéseinek.

A honfoglalás után a magyarság az u. n. ka-laudozások korában nyugat és dél felé iparkodott érvényesíteni hadierőjét. Észak felé nem vágyakozott. Eközben az orosz birodalom felé utódi alatt: Igor, Szejtoszláv, Jaropolk, Vladimir, Szejtopolk és Jaroszláv alatt erősbödött, gyarapodott. Vladimir felvette a bizánci kereszténységet s ezzel népe fejlődését új alapra fektette. Jaroszláv után azonban megbomlik az orosz birodalom egysége, mert őt fia közt osztotta fel a birodalmat s halála után (1054) az ugynevezett részfejedelemségek kora kezdődik. Így részekre bomolva találja Oroszországot a tatárok betörése a XIII. század elején s az erre következő

250 esztendő mongol uralom a XV. század végeig megakasztja az orosz birodalom fejlődését.

A részfejedelemségek korában hazánk többször mérkőzik az oroszokkal, többnyire szerencsés kimenetelű, sőt néha hódító háborúkban is. Természetes, hogy a fejedelemségek közül azok jönnek velünk érintkezésbe, melyek hazánkhoz közelebb esnek: Halics (Halics), Lodomer, Kiev, Caernigov és Volhinia; míg a távolabb, a mai Oroszország középső és északi részeiben fekvők, mint Szuzsádal, Novgorod, Szmolenszk, Bjezan, Perejaszlavi, legfeljebb közvetett kapcsolatba jutnak olykor hazánkkal.

Legközelebb volt Halics vagy Galics, azzal volt legelőször s azután is legelőször bajunk.

A galicsi fejedelemség a Dnyeszter mellette a XI. században maga sem volt egységes, hanem több kisebb fejedelem uralkodott benne. Ezek érintkezésben voltak a kunokkal s talán hogy a maguk börtmentek, s m egyszer uszították a kunokat Magyarországra. Szent László királyunk, kinek a kun betörésekkel annyi baja volt, a kunok leverése után szükségesnek látta, hogy az orosz, galicsi fejedelmeket is megtörje s így a kunok kellemtelenedése ellen el oldalról is biztosítsa maguk. Hadjárátát a Kepes Krónika így beszéli el:

„Ezután a dicsőséges király megtámadta Orosz-

országot, azért, mert a kunok az oroszok tanácsára törték be Magyarországra. Mikor az oroszok látták, hogy nagy bajba kerültek, kegyelmet kértek a királytól s neki mindenben hűséget ígérték. A jámbor király kegyelmébe fogadta őket.”

A hadjáratok mindössze ennyi emléke maradt, de eredményességét az utatja, hogy László uralkodása alatt erről a részről hazánk nyugton maradt.

László király halála után a magyarságnak többször nyílt alkalma összemérni fegyvereit az oroszokkal. Okot rendszeren azok a viszálykodások adtak erre, melyek a kisebb-nagyobb orosz fejedelemségek között a XXII. század folyamán csaknem szakadatlanul dúltak. Hol egymással szövöttek, hol külön-külön egyre civédtek ezek a fejedelmek s egy-egy fejedelemség birtoka váltóságos Érisz almája volt közöttük; így maga ez névű nagyfejedelemség is. A küzdők segítség után néztek és szomszedság, rokonság vagy egyéb kapcsolatok folytán, hazánknak is többször bele kellett avatkoznia a küzdelmekbe.

Az első ilyen beavatkozás nem járt szerencsével. Kálmán királyunk alatt történt. Oroszországban polgárháború dúlt: Szejtopolk, a kiivi nagy fejedelem keveredett harcra a volhiniai Vladimir (Lodomer) fejedelmével, Igorovics Dáviddal. Mindkét fél

Mikor az alvógen egy rongyos hajlékba
Rontott a halálának kegyetlen angyala
S elvitte magával az anyátlan árvát,
Elaggott atyjának egyetlen támaszát.

Nem volt harangtűzés, szolozsma sem zengett,
Barátala mellett csak atya kesergött,
Melyen gyulatlan durra koporsóba'
Fekdtt szeméfenye, jóságos angyala.

Utolsó útjára seuki se kísérte,
Nem volt ki jóságát dicshimnuszban zengje.
A koporsót a fejfát talyizágra rakva,
Temetőbe szegény-ádesatja hozta.

Gyászos sírgödörbe maga földelte be,
Ráhulló hantjait könyvével öntözte;
S mikor ráhelyezte a kicsi keresztet,
Nagy fájdalommal a szive repedett meg.

Banekovich János.

Nincs liszt, miért nincs?

Egyik-másik kapcsi pékmesterünk, a bevándorolt idegenek s lelketlenebb kereskedőink tudnék erre a választ leginkább megadni.

Hogy közelbbről rémáttussunk egyik már nagyon is hájas pékmesterünk n. i. (de a többi sem szent) korlátlan mennyiségben áttölte a zsemlyék, kiflik miniatúráit, s a fonott mákosbarchesek mas-

segítését után láfott. Szívjetelőnk a magyarokat, Dávid a kunokat hitta segítségül. Kálmán király erős sereggel ment át a Kárpátokon, de hadjárata szerencsétlen volt (1100.). A háboruban, mely a vizslyákok oros fejedelmek küzdelméből a magyarok és kunok harcává változott, a kunok legyőzték a magyarokat s Kálmán királyt uralkodásának egyéb fontos eseményei, főleg a horvát-dalmát ügyek megakadályozták abban, hogy a fegyverein a kunok által éjtelt csorbát kiküszöbölje. Fia, a harcias II. István is készült, hogy apja vereségeért bosszút álljon az oroszokon, a kunok szövetségesein. Örömmel ragadta meg az alkalmat, mikor az egyik, országból előzőtt vladimiri lejedelm, Jaroszláv hozzá menekült és segítséget kért. II. István készséggel adta meg a segítséget; el is indult hadával Wolhyniába, de a magyarok feleslegesnek, céltalannak vélték az idegen földön idegenek érdekében való, semmi haszonnal nem kecsegtető kalandozást és Lodomer alá jutva nem engedtek II. Istvánnak, mikor ez a vár ostromát rendelte el, hanem visszafordultak s a királyt könnyetlen kellelten félbenhagyta oroszországi vállalásának.

Ezeknek a sikertelen s nem nagy jelentőségű kísérleteknél sokkal jelentékenyebb események történtek II. Géza királyunk uralkodása alatt, melyek végeredményben a halicsi fejedelemség meghódítását és Magyarországhoz csatolását készítették elő.

(Vége köv)

tondonjait, melyeket az idegenek jó áron vettek nem csak maguknak, de százával küldték lédákba csomagolva, lisztel együtt otthonlevőik számára a messze idegenbe épügy, mint a Budapestről s Bécsből lautzagot vasutasok hordták zsákazámra el a fehérsőteményt stb.

Lelketlenebb kereskedőink legtöbbször szintén nemcsak zsák, hanem kocsiakományszámra szállították a lisztet idegenbe, megvovva azt a helyi fogyasztó közönségtől, hogy busásbb haszon össe a markukat.

Névszerint megtudnánk nevezni egynehányat, kik lelketlen spekulációs manipulációikkal a város közönsége számára szükségelt lisztmennyiséget a maguk hasznára kizsákmányolták s azt a közönség orra elől elhárították.

S hogy most a lisztkezelésben egy ijesztő krízis állott be, annak sem a malom, sem a város vezetősége nem az oka, hanem okai azok, kik oly lelketlenül s korlátlanul zsákmányolták ki a közönség számára szükséges és előírányzott lisztkezelést, melyet a rendőrség személynétek megfogott létszáma mellett kellően ellenőrizni lehetetlen volt.

De kísérje figyelemmel s őrizze ellen a jövőben maga a közönség s a visszaélésekről tegyen azonnal illetékes helyen jelentést, ahol a legszigorubb megtorlás bizonyára nem fog elmaradni s ahol a tettenért kereskedőtől vagy pótlót legalább a háború tartamára szonnal vonják meg az árusítási jogot.

Vagy ami tán legcélszerűbb lenne, állítsanak a város, akár a Franz cég lisztikárosító üzletének s a közönség lisztzükségletére onnan nyerjen kielégítést.

De mindenesetre e téren a tapasztaltak után legnagyobb körültekintéssel kell eljárni, a tettenért spekulánsokkal szemben pedig a legdurvább brachiummal kell fellépni, nehogy a közönségnek kelljen a könnyelmű visszaélések miatt nélkülöznie s a közönség lelkeben tán éppen a legkezebb lelki spekulánsok által szított jogtalan válaszkodásokat a helyi hatóság vezetőinek elviselnie.

— A szarvassuta. Szép suta elesett teste pihant egyik élelmiszer kereskedés előtt ma délelőtt. Hatalmas, királyi taste az utca közeletén feküdt s a esodálkozó emberek száza vette körül. Hm! Hus, nem csoda. Nemes pecsenye felik belőle s talán nem is szegény ember asztalán fog kimosolyogni a szép stult a táliból A szegénye inkább csak uztéte tehát. Nézte a esodálta a karesu lábukat, a duzzadó combokat, a szépen gömbölyödő gerincet, amelyhez záletlen simul a fenesleges pecsenye. Nem egy megjegyzés fakadt ki a esodálkozók ujjakról. Sokan inkább csak találgáltak, hogy mi lehet az a szép állat. Találód megjegyzések rebbentek el a esodálkozó tömegből, miközben böktek egyet lábukkal a nyugvó állatban. Szerényen lopzkodott oda a nézők közé egy lavagóforma ember is. S amint meglátja az általános esodálkozás tárgyát, így szól:

— No, jó világot örökül... Most már az elesett számár husát is kímérik a csemegke-keskedésben.

Bölex megjegyzése után tovább lögött a jó ember, aki a sutát számárnak nézte.

— A honvédek. Linsingen tábonok, néma hadseregevár, a kinek parancsnoksága alá vannak beosztva a keletgaliciai és wolhyniai osztrák-magyar seregek is, november elején meglátogatta védelmi vonalainkat. Megelégedéssel szólt a látogatásról s az egyik dandárparancsnoknak így bököl:

— Örülök annak, hogy itt is tanultam valamit, de feltűnt, hogy a brigád jobbszárnyán talán túlságosan ritka a védelmi vonal...

A dandárparancsnok röviden felelt:

— Kérem, ott honvédek állnak.

— Ah ugy, az már más! — felelte mosolygva a német hadvezér s még egyszer szerezését kívánva a dandárnak elvágtatott.

— Két balatonfüredi katona Teheránban. A uspokban érdekes levél érkezett Balatonfüredre, Perzsiá fővárosából Teheránból. Karácsony Sándor és Mészáros János írták haza. A levélük június 30-áról kelt, tehát közel 5 hónapig volt utas, a míg a magyar tenger partjára érkezett. Mészáros azt írja, hogy nem megy rosszul a sors. Van mindene, csak ami legjobban kellene, az hiányzik neki, a szabadság. Karácsony Sándor azt írja a levélben, hogy április 23-ika óta nem orosz foglyok. Egy szerencsés pillanatban sikerült nekik az oroszoktól megszökni.

— Elhalasztott befizetések. A uagykizsáki takarékpénztár által alapított Önségélyző Szövetkezetnél a f. hó 8-ára (szórdára) eső befizetések az ünnep miatt, f. hó 10-án, azaz: pénteken d. o. tartatnak meg.

A Délalati Takarékpénztárral Egyesült Önségélyző Szövetkezetnél a folyó hó 8-ára eső befizetések az ünnep miatt 10-én vagyis pénteken délelőtt tartatnak meg.

— Isten veletek ti agyonkínzott zsemlyék! Menyit szegyenkezettek, menyit pirultok ti szegény jószágok e háború borzalmak közepeit, mestereitek a meghajásodott jó pékbácsik miatt!

Hányszor lettetek hol halványak, hol barnabak, hánszor kerültek mérlegre s a törvény asztalára s mégis sajnos, soha nem voltak veletek megelégedve s szegyenkezettekben mig mestereitek hája s erszénye duzzadtabb lett, ti napról napra szemmel látható feltűnően zsugorodtatok össze, mig nem eljött ime az utolsó ítélet, hogy elsőpörjön benneteket is egy szebb feltámadás reményével bírjtsa rátek a feledés fától!

Nyugodjatok majdan békében, hisz mindaz a megburcoltatás, melyben részletek volt nem a ti bűneitek miatt, a jó pék atyamesterek miatt történt, mely ime végtetekeket is okozta.

Most amikor mi is elbuzsuzunk töletek s veletek foklalkozó rovatunkat hozárjuk, azon edes reményben tesszük ezt, ha majd ismét feltámadtok, a viszontlátások hatalmasabb testtel fogtok ismét asztalainkra kerülni.

— Magyar Kir. Szab. Osztálysorsjátékát. Mai lapunk hirdeti rovatában megjelenő a Magyar Kir. Szab. Osztálysorsjáték hirdetését, melylyel a közönség tudomására adatik, hogy a XXXV. sorsjáték I. és osztályára vonatkozó sorsjegyek, már eladásra kerültek. A XXXV. sorsjáték játékterve ugyanaz maradt, mint addig és pedig az eladásra kerülő 110,000 sorsjegyből 55,000 d. sorsjegy 14.459,000 korona nyeryményeül sorollatik ki.

„BERLIN”^{ff} NAGYMOZGÓ SZÍNHÁZBAN

(Szarvas-szálloda épületében, Erzsébetter) mindennap tartatik előadás a logválogatottabb és a legújabb s szobbnél-szebb s érdekesebb-nél-érdekesebb műsor van bemutatva. Az igazgatóság nem sajnál sem fáradságot, sem költséget, hogy a m. tisztelt közönséget kielégítse. Dacára annak, hogy a filmek 70-80 százalékkal megrágtak, mégis a régi olósó helyárák mellett mutatja be művésziösen összeállított remekszép műsorát. Minden harmadik nap teljesen új műsor. — A „BERLIN” mozgószínház látogatását mindenkinek a legmelegebben ajánljuk.

Irodalom.

— A pápaválasztás jogtörténete és tételes joga. Irta: *Lukács József*, főgimn. tanár. A vaskos munka a pápaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen alakjához ért. Mindenkinek érdekes és tanulmányos olvasmány, amely míg egyrésztől szigorúan tudományos, másrésztől könnyed stílusával élvezetes olvasmány. A világtörténelem e jelentős mozzanatának ismerete minden kultúrember tudásának szükséges része. A mű ára 4 korona. — Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Nagykanizsán.

— Az „Élet” szépirodalmi és művészeti hetilapot (szerkeszti Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A kitűnő lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári-ut 15/e. — Előfizetési ár félévre 10 kor. Mutatványszámot kézzelgel küld a kiadóhivatal.

— A „Vasárnapi Ujság” minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre öt korona. „Világ-krónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. Egyetem-utca 4). Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

— Új Idők. A világháború leghűbb krónikásírásban és képből az Új Idők. A mi érdekes esemény a nagy világháború harcáin történik, az mind előnk társi festői szépségű képekben. Érdeklenség, művészi művelés és előkelő ízlés jellemzi Herceg Ferenc hetilapját, az Új Időket, melynek minden száma aktuális közleményekben, elbeszélésekben és regényekben is egyaránt a szépirodalom ápolója. — Előfizetési ára negyedévre 5 korona. Kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrássy-ut 16. sz.

NYILTÉR.*)

Dr. Szegő Kálmán
szanatóriuma- és vizgyógyintézete
felnttek- és gyermekek számára,
Abbáziában.

**Erősítő és edző hízaló-kurák
egész éven át. Gyermekek 7 éven
felül kíséret nélkül felvétetnek.**

*) Eravat alatt közzöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

SZEMESNEK

kell ma lenni, ha túl akarjuk szárnyalni versenytársainkat. Az élelmesség nem

ÁLL

egyéből, minthogy ne késsünk egy pillanattig sem, hanem soron kívül vegyük igénybe

A

„Zalai Közlöny” hírdetési rovatát, mert ott határozottan eredményt ér és a magyar hírdető

VILÁG

hírdetéseit itt megtalálja. A hírdető rövid idő alatt meggyőződik az eredményről. — annak határozottan

VAKNAK

kell lenni, a ki nem látja a „Zalai Közlöny” rohamos fejlődését, ez pedig világosan jellemzi, hogy

AZ

ezen lapban megjelenő minden hírdetésnek kellő haszna van. Szemesnek áll a világ vaknak az

ALAMIZSNA!

A ROVÁS

Vezércikk

Világháború

a legjobb tájékoztató magyarázattal és térképpel

Közgazdasági rovat

Napihírek

naponkénti szenzációi az

AZ UJSÁG

POLITIKAI NAPILAPNAK.

Vasárnaponként két közkezdveltségű mellékletet ad az AZ UJSÁG. Egyik: „Az Asszonyoknak”, a másik a „A Gyermekeknek”.

☞ Aktja világháborúról és egyáltalában minden eseményről, színházról, művészetről, irodalomról bőven és megbízhatóan önját egy kitűnő megszerkesztett naplap keretében értesülni, fessze elő az AZ UJSÁG-ot.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	32 korona.
Félévre	16 "
Negyedévre	8 "
Egy hónapra	2 K. 80 f.

Megrendelési cím:

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA Budapest VII. Rákóczi ut 54. szám.

HIRDETMÉNY.

Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a Magyar Királyi Pénzügyminiszterium ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték (XXXV. sorsjáték) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főarúsítóknak árusítás végett kiadattak.

Az I. osztály huzása 1915. December hó 21. és 22-én tartatik meg. A huzások a Magy. Kir. Lottójövedéki Igazgatóság, mint állami ellenőrző hatóság és királyi közigyöző-jelenlétében, nyilvánosan történnek, a huzási teremben. Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valancenyi árusítóinál kaphatók.

Budapest. 1915. évi december hó 5-én.

Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Igazgatósága.
TOLNAY. HAZAY.

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-ter 1

Telefon: 182. — Hirdetések díjazása szerint.

Feladv. szerkesztő: ..
Bánkeovich János

Főszerkesztő:
Kemény László

Megjelenik hétfént és csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félre 6 korona, Negyedévre 2 korona 60 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

A mi albumunk.

Az itthoni hősök sora változatos. Ki itt, ki ott nyer és talál lelkeknek a kedvének megfelelő helyet, ahol egész erejével, teljes szívvel odaadón munkálkodhatik — DEZSÉNYI VIKTOR is keresett foglalkozást és teret, ahol valamit tehessen, segíthessen. Természetének megfelelő, egészségi állapotával összhangban levő terep után nézett, ahol egész szívvel s igaz lélekkel szolgálhatja a jelen sokféle kötelessége közül valamelyiket, mint a front küzdő hősei. Nem kisebb lelkesedését és ügybuzgóságát nem csekélyebb elismerés jár ki tehát neki sem, aki a Hadsegélyző titkári állását hónapokon át úgy töltötte be, mint kevesen a nehéz időktől rájuk rótt kötelességet és kiszabott helyet. Minden alkuvás nélkül dolgozott. Az idők komolyságának megfelelően pontos buzgalommal mely nem tar megalkuvást — ha nemzeti ügynek előbbrevitelről esik szó. Munkás szorgalma és lelkesedése ama nemzeti értesének és munkájának akár lakolás, örök példája is lehetne, amelyen tanulni és okulni lehet. S igazán értékes tanulás lenne nemzeti ügyünkre nézve. Mert minden találati helynek meg van a maga kötelessége és védelme s aki azon állva megfelel az idő és körülmények hívó szavának igaz önzetlenséggel, teljes lelkiismereteséggel, az bátran mondhatja, mint *Dezsényi Viktor* is, hogy ő nem adós nagy küzdelmüknek, mert részét kivette belőle s érdemesen meg is felelt annak, amire vállalkozott s ahova állították a körülmények. (dr. I. J.)

A láthatatlan lovas.

Hadüzenetek, diplomáciai jelentések, jegyzékek... Az újságolvasó okmánytára egyre növekszik s napi három-négy krajcárért a legszerényebb közpolgár is nagyobb horizontban, szélesebb összefüggésben, világosabb háttérrel látja az eseményeket, mint a régi világban egy miniszter, diplomata, hadvezér, vagy történelíró. A háború példátlanul nyilvános főiskolája, szabad liceuma a nemzetközi ismereteknek, — igaz, drága tandíjjal fizetünk érte. Mindenbe belelünk s tisztán ismerjük az utat — sőt az alagutat is — mely a békétől a háborúig vezetett.

Ezt már régen látjuk, — jobban kívánánk már a másik utat látni, a mely visszafelé visz. Tudjuk, ki gyujtogatott, annyira tudjuk, hogy már szinte dühösít, mikor még a tizenegyedik hónapban is egymásra mutatnak a diplomataik: Te voltál! Ebből már elég volt. Az okokat és eredeteket a jövő Rankai, Burghardjai és Marcali Henrikjei se fogják jobban tudni, mint most — hiszen ha van még, a mit nem tudunk, azt ők se fogják tudni. A diplomáciai akták a múltból már elmondták, mit akartak, hát a jövőnek

vannak-e aktái? Vannak hát, Hófer írja őket és a nemet nagyvezérkar. Nagyon világosak, nem kell hozzájuk se vajások, se álmofejtő és minden huszonnégy órában megjön a folytatásuk is, az ellenpróbaival, az ellenség hadi jelentéseivel együtt. A ma eseményeiről szólnak és mégis a jövő útján vezetnek, a háború ágyutüzében születik minden betűjük és mégis a béke eljövételét hirdetik, várnymoktat mutatva nekünk, de aránykalászkat az utánunk következőknek.

Nem kell a diplomáciai jegyzékeket olvasni történetfilozófiai mikroszkóp alatt, a világláznak sokkal megbízhatóbb hőmérői a katonák hivatalos jelentései. Nyilvánvaló térképről olvasható, kilométerenkint megszámolható, hogy katonáink előtt, hogy fogy el a háború. Nem az ember fogy el, nem az ölmogyó, nem is az ezüstgolyó az utolsóig, ahogy az elegánsan fecsegő angol gyujtogatós mondta, mikor sikerült nekik a hagyományt az egész világra lokalizálni. A háború fogy el, ez a vérből és emberbűsből sütött óriási kenyér, melyet a mult nyár óta szegeds kardjaink vasa. A Balkán az utolsó pilise a diplomataik e borzasztó ütetének. Ha ezzel készen leszünk: nincs tovább háború.

A béke, a láthatatlan lovas ott vágat

A magyarság legrégibb harcai az oroszokkal.

II.

1146. óta Masztizlavics Iszjaszláv, vladimiri herceg ült a kievi nagyfejedelmi trónon. Ez sógora volt II. Géza magyar királynak, ki Iszjaszláv övérét, Eufrosinát vette nőül. Mikor azután a szuddali fejedelem, Dolgoruki György Iszjaszláv nagyfejedelemséget el nem ismerve, Vladimirkó halicsi fejedelmekkel Iszjaszláv megbuktatására szövetkezett, Iszjaszláv sógorát, Géza királyt hívta segítségül. II. Gézának ugyan elég baja volt ekkor a Magyarország uralmára törő Mánuellel, a hatalmas görög császárral, mégis megsegítette Iszjaszlávot. Az így meginduló s éveken át folyó küzdelemben a magyarság többször harcolt Iszjaszláv oldalán; két ízben maga II. Géza király személyesen vezette seregét Vladimirkó ellen. A hadjárat mind a két esetben fényes sikerrel volt Vladimirkó először nem is mert a magyar sereggel megütközni, hanem közeloletlenül hírére Peremisbe (Przemys) zárkózott. Ez 1150-ban volt. Két év múlva Géza ismét hatalmas sereggel indult Oroszországba, ugyancsak Vladimirkó ellen. A halicsi fejedelem most nem futott meg esata nélkül, hanem — vesztére — ütközetbe bocsátkozott.

Ellenállása hiábavaló volt, csapatait szétverték, ő maga csak néhány vitével tudott megmenekülni, megsebzetten. Megint Peremisbe zárkózott s innen küldötté embereit Gézához és Iszjaszlávhoz, békéért és kegyelemért könyörögve. Iszjaszláv hallani sem akart kegyelemről, de a magyar király szíve megérintett az érintett bűnbánónak látszó halicsi fejedelmén és miután Vladimirkó eskü alatt ígerte, hogy Iszjaszlávot nem háborúztatja ezenül, megkegyelmezték neki.

Az eskünek kevés fogantja volt Iszjaszlávnak, tovább kellett harcolnia Vladimirkóval, majd ennek halála után is a többi ellenséggel. Szakadatlanul küzdött egészen 1154-ben bekövetkezett haláláig a kievi nagyfejedelemségét s a „dramai epizódokkal teljes küzdelemben” a magyarok még többször megsegítették. Nagyra is tartotta Iszjaszláv a magyarok szövetségét s az orosz kronika többszörösen adja elő azokat a egyszerű ünnepelveket, melyeket Kiev elfoglalásakor a magyarok tiszteletére rendeztetett.

A következmények szempontjából a II. Géza korabeli orosz-magyar harcokban különösen az birfontossággal, hogy Magyarország Iszjaszláv oldalán mint Halics ellensége szerepel. A szomszédos fejedelemségnek használatos való ellenséges viszonyát II. Géza halála után Mánuel görög császár fel is akarta használni arra hogy a halicsi fejedelmekkel, Jarosz-lávval, Vladimirkóval szövetségre két oldalról

intézzék Magyarországot ellen támadást. A szövetségnek nem lett komolyabb következménye.

De ugyancsak ennek az ellenséges viszonynak tudható be az is, hogy III. Béla a kínálkozó körülmények felhasználásával Halicsot Jarosz-láv halála után elfoglalta. A halicsi fejedelemség a „nyolcérzék” (oszmouli) Jarosz-láv alatt nagyon erős volt. Jarosz-lávról így szól az Igor hadjáratát elbeszélő ének (Igor regéje):

„Halicsi Jarosz-láv, te nyolcérzékű, magasán ülsz arany trónusodon. Vasgyevezetű csapataiddal megszállod az ugor hegyeket, elvágod a (magyar) király útját, elzáród a Dunához vezet utat, lövegedet a felhőkig röpíted, oroszárod sorsát intézed a Dunáig” (Bestuschew).

De fia és utóda, Vladimir, már nem volt ilyen hatalmas. Saját alattvalói hitták be ellene Román volhiniai fejedelmet, II. Géza királynaknak, illetőleg a már ekkor uralkodó III. Bélának rokonát. Vladimir menekülni volt kénytelen s a halicsiak iránt Vladimirkó óta ellenséges Magyarországba jött, hogy itt kérjen segítséget. III. Béla be is nyomult hadiával Halicsba, de nem Vladimir érdekében. Román nem is várta be a magyar csapatokat s így Béla jóformán ellenállás nélkül foglalhatta el Halicsot a maga számára és annak kormányát fíra, Endréné bizta. De a hódítás nem volt még végleges jellegű, mit az is mutat, hogy III. Béla nem vette fel Ha-

a mieink nyomában, nekünk mint epues gloriosus, ellenségeinknek mint agra cura. Hogy mikor fog hátrazottan előlérni a vérködökből, nem tudhajt, — de ugy lehet, az antánt már a második téli háboru hava aliz se fogja lesúlyeszeni Európa népeit. Hizen a háboru dolgai már rég nem az antánt igazgatósági és felügyelő-bizottsági ülésein dőlnek el, hanem a mi győzelmekben s az ellenség legfőljebb azzal dicsőredekhetik, hogy mi győzünk ugyan, — de az ő területükön. Nekik ha van még szabad választásuk, az csak a között lehet, hogy békét akarnak-e, vagy teljes összeroppanást.

Es ha politikusaik hiúsága, dőlyfősége és a számadás elől való kétségbeesett menekvése a teljes összeroppanást választatja velük, akkor a teljes összeroppanásból fog előugrani a béke láthatatlan lovasa.

H I R E K .

A milliomedik cigarettá.

Magában véve csak egy statisztikai adat, egy szám csapán. De — ha úgy közelebbről nézzük a dolgot ⁴⁰ némi tisztelettel kell megállanunk a szám előtt. Ebben a számban ugyanis van valami hásiesség, magyar lelkesedés, odaadás, kitartás, hűség és lelki nagyság, amelyek valami formában örök időkre megörökítik azok nevét, munkáját és egyéniségét, akik e nagy cigarettá mennyiségnek létrehozatalában fáradoztak. S e nagy mennyiségű cigarettá a mi Hadsegélyzőnkben készült. Szombaton töltötték a

licet egyéb királyi címei közé. A „Galie és Lodóméria kiralya” címet II. Endrénél találjuk először 1206-ban.

A halicsiaknak t. i. sehoggy sem társult a magyar uralom. Hizen a Vladimir-Iszajsláv korabeli küzdelmek óta is még mindig élt az ellenséges érzület irántuk. Ehhez járult, hogy — ugy látanik — a magyarok uralma sokkal erősebb volt, mint a Vladimiré s ezért a halicsiak visszavágytak a régi állapotok után Mikor azután Vladimirnek sikerült fogságából megszökve a német császárhoz s inuen Halicsba visszatérnie, a halicsiak mindannyian mel léje állottak s Endrénnek menekünie kellett. III. Béla látva, hogy Halics megtartása rugeteg áldozatot kívánna, inkább lemondott arról a beleenyugodott Vladimir fejedelemségére.

Vladimir kevéssé idő múlva meghalt s utána a fentebb említett Román, volhiniai fejedelem szerezte meg Halicset. Hatalmas ember volt, kivel a magyar király, II. Endre is szövetségre lépett. De Román a lengyelek ellen vitéz csatában elesett s kiskoru fiának, Danilónak trónjajutására a háboruk végeétküli sora kezdődött Halicsban. Az orosz fejedelmek Halics birtokára törtek s a tróurát vivot küzdelmekbe beleavakozott II. Endre is. Eleinte mint Danilo védelmezője szerepelt; látva azonban a halicsiak állhatatanságát s Danilo trónja megvédésének nehézségeit, elhatározta, hogy a maga számára szorzi meg Halicset. Fel is vette a Halics és Lodóméria királyi címet, melyet uralkodóik azóta is viselnek. De a dolog nehezen ment. Mindig újabb és újabb seregeket kellett Halicsba küldeni, mert valabánszor a halicsiak megháldoltak, uemokára ujra kievérletek tettek az idegen uralom lerázására.

milliomodikat Farkas Vilma munkatársai. Nagy munka volt. Mi mondhatjuk ezt, akik a Hadsegélyző munkájánál mindig ott voltunk. Ez a szám gazdag szinűbész a munkások lelkivilágból, plasztika a holt számba temetett munka létezőből okából, a Hadsegélyző napstamosainak hazafiságából. Nagyra kell tehát becsülnünk e számot s bálolem rajongást vált ki, mert benne egy nemes életrajzúteret látok, amely beiridot munkájával szenvedéstük örömtük, gyásznapjaink és győzelmünk hősköltevénye. S ha valamikor előj az idő — pedig el fog jónni — hogy a magyar hősiességet és lelkeséget halhatatlansít, akkor e halhatatlanságához egy atomot ama lelkes munka gyümölcse is ad, amely a mi Hadsegélyzőnkben termelt. Valami csodálatos mozaik ez a szám, amely különböző érzések munkájából áll össze, amelyben hihetetlenül nagy időnk érzés világának szinüppompája élénkül s melege néhány ideális kötelességteljesítő lélekek melege föl végig. A Hadsegélyzőbe végeztet sokféle munkának egy ága volt ez mindössze, amely-célul tette ki, hogy örömet szerezzen némiképpen azoknak, kik értünk a tél hidegét érzik s folyton az ágyudörgés rettenetességében, az élet és a halál mesgyéjé élnek. Az igaz magyar od lelke mintázódik ki, szobra s képe elevenül meg abban a munkában, amely ott végbe ment lassu s hangtalanul, kitartással. Nagyok és aprók keltek versenye, míg e számhoz értünk. Főnye kezek iparkodtak, fénylő szemek csillogtak s arcok csattantak lánggá, míg e néma szótlanságban a dohány és a hüvely zizeget, a töltők pedig csattogtak. S most alább a méltóhoz értünk. Bár ne kellene már e második millióra gondolni.

Kik voltak a munkások? — Ezekről már többször írtunk. Albu-nunk lapjai szinesek e munkássereg képsorától.

Szombaton délután tehát ünnepre jött össze a Hadsegélyző napstamosaihoz. Édes, büszkeséges, meleg ünnepe volt ez, amelynek az volt a alapitása.

1214-ben megállapodás jött létre közte és Leskő lengyel herceg között, hogy II. Endre fia Kálmán, vagyis nől a lengyel herceg leányát a Halics fejedelme legyen. 1217-ben Kálmánt Halics királyává koronázták s ugy látszott, hogy Halics végelegesen Magyarországhoz kapcsolódott Endre atomban sokkal gyengébb uralkodó volt, hoggysem ez a kapcsolatot Állandósítani tudta volna. Keresztés hadjárata s annak következményei hatalmát bent az országban is annyira megingatták, hogy Kálmán halicsi uralmát támogatni képtelen volt. Kálmánt az oroszok megtámadták s neki a gyenge lengyel s magyar segítség elégtelensége miatt menekünie kellett. Halics elveszett.

De ekkor már közelgett a szörnyű veszedelem, mely egész Európát elárasztani készült. Temudsin, másképp Dzsingisz khán, egyesítette a mongol törzseket s elindította seregeit, hogy megvalósítsa tervét: „Miként egy nap van az égen, ugy egy ur legyen a földön is.” A rázúduló veszedelem először a részfejedelemségekre osztott Oroszországot érte. Hiába egyesültek a fejedelemségek: Halics, Kiev, Volhinia, Csernigov, Szmolensk s szörnyű veszedelem tartaróztatására. A Kalka folyó partján 1224-ben legyőzte őket a mongol hatalom. A tatarok tovább rohantak nyugat felé. 1241-ben hazinkat is felidülték, de inuen egy év múlva szerencsére eltakarodtak Oroszországhoz azonban hosszú-hosszu ideig, 250 évtizeden át mongol igában snylódott s ez az idő barbárságba slyeszlette az orosszgot. Ennek nyomait mondhatni napjainkig viseli Oroszországot.

hogy már annyi örömet tudtunk katonáinknak eserebe adni önföldölözünkért.

Ott volt Farkas Vilma hű segítő munkatársra Bugsch Aladárné, Dr. Kráky Istváné, Kőröskényi Piroksa, Hötter Anna, Mair Margit, Ajkas Malvin, Mágics nővérek, Fatér Kata s azután az aprók táborából Gráf Bösi, Pammer Bösi, a Hadsegélyző munkás nippet-jel. Dobrovir Milán és dr. Kráky István szép és közvelelő szavakkal emlékeztet meg a nap örömeiről s Farkas Vilma és munkásainak munkájának eredményéről. S azután még néhány meleg szó s véget ért a milliomedik cigarettá, esendes, hangtalan ünnepe. Megkezdődött ismét a munka, szótlanságban, néma csodában a dohány, a hüvely tovább zizeg, a töltők megle csattog — mert a Hadsegélyzőben a második milliő cigarettá készül a vitéz harcoseknak, a sebesült katonáknak.

Verus.

Ifju halottak.

Scherz, Richard közseretelenben álló családját nagy és súlyos csapás érte. Kedves fiatal leányát ragadta el nyiló korában a halál, Scherz Arankát. A részvét igaz őszinteséggel fordul a fájdalommal sanyított család felé városunk társadalma, amelynek koszorujából egy édes virágot szakított ki most a halál.

Török József főgimn. tanuló a másik halott, akit a (ndóbbjé tette ki az élek sorából hosszas szenvedés után. A tehetséges ifjút ma dalután tették sírba, pedig még nem régebben más jóvót szántak neki, akik munkás kedvét ismerték.

Sypniowsky dandárparancsnok a fronton.

Nem régebben adtuk arról hirt, hogy lovag Sypniowsky György dandárparancsnok a lucki körhözban vakbogyulladásban fekszik Mosi örömmel értesültünk, hogy a hős dandárparancsnok egésszégesen ismét visszatért a frontra. Sypniowsky György, ez a minden izében kötelességteljes, hős katona most is arról tett tanuságot, hogy akkor éri magát igazában jól, ha az ő kedvelt huszasainak közelében lehet, ha azok harci dicőségének irányításában szívelel lélekkel részt vehet. Betegsége után nem az üdülésre gondolt, hanem arra, hogy minél előbb kötelességteljesítésének helyén lehessen, ahol szent ügyünk — amelynek Sypniowsky dandárparancsnok oly kiváló harcosa — hős s halált megveto bátorságával végső diadalához közelebb viheti. Vitéz huszasaink körében nagy lelkesedést keltett dandárparancsnok visszatérte, aki a háboru kezdete óta folyton ott van kedves ezredének katonái között, ami a huszasok országos hírnevének nyitját adja.

— Elmarad a főgimn. rajzkiallítás. A főgimn. ifjuságának dec. 19-ére hirdett rajzkiallításában elmarad Pfeiffer Elek főgimn. rajztanár családában levő rangyos bátorság miatt. A rajzkiallítás — amely nemes cöl szolgál, hazafias és pedagógiai egyaránt — januárban rendezik.

A szürke ország.

A délnyugati harcterről

Nincs messze Triestől a szürke ország, de az osztrák ember többnyire megkerüli. Nabresináról tudja, hogy az ottani állomáson jól és olcsón megregelizhetik, de senki sem hagyja el a gyorsvonatot és senki sem meri gyalog vagy dögögő kárpicson bebarangolni ezt a vidéket. Az emberek ismerik Miramarét, megfordultak Sentpoljában, vagy Comanban, Gorianskóban, de kevesen ismerik a szürke ország megmerevedett szépségét, a mesésen csillagos tarnovai erdő vértés tisztását.

A vonat elrohog mellette és az ember nem lát mást csak kőveket. Most már gyakrabban halljuk ezeket a helyszíneket. El. corsounek mondja az olasz a Karstot, nekem mondja a szlovén, amely szónak a gyökere szepiet jelent és valóban a kő eme vidéknek büvös varázsa és lenyűgöző szépsége.

A kő nem halott, belőle él az egész vidék. Nélküle meghalna. A kő elborított mindent amióta a régi velenceiek kiirtották az erdőt, hogy lájkokat építsenek belőlük. Az osztrák kormány fáradságos munkával megkezdte az erdősítést. Elsőrendű kő turmuokba folyik itt és most már nagy mennyiségben, a tavasz zöld ruhája csillag ott, ahol tíz év előtt a kő szürkesége ineredt felénk. Ugyanaz a kő vadi földet a szél pusztítottánál, közel van szegelyezve minden parcella, kőkerítés, kőács mindenütt. Így tudna az ember ellenségéből barátot alkotni. Minden második ember kőfaragó itt, vagy legalább is megálhatna a kőbűs fűződik.

A kő adja a kenyéret és keresetet, és ha az ember régebben korán reggel a vidéken járt mindenfelől a kalapácsok düböltje töltte, meg a fülét, amint ritmikusan hullottak a márványlapokra. Ma a kalapácsütések már nem hangzanak, a kőfaragók katonák lettek.

— A huszások köréből. Vitéz huszassink a harci dicsőségből kivérvén részüket, most dicsőséges harcuk nyugalmát élvezik. Csönd van a harcok előtt. A hős huszások azonban most sem pihennek teljesen. Megszokták a vadászatot, most tehát ellenség híján muszkavadászás helyett nemesebb vadakra, özre, dámvadra vadásznak. S a terítékre szépen került Lötök egy dámvadát, 12 özet két rókat. Így számol be tudósítók a huszások vadászakmányáról, amelynek eredményeként jó vadpecsenye került néhány napot át a hős huszások sájkáiba.

— Egy megható piaci jelenet. Vidéki falusi asszony hozott egy nagyobb fazék tejjel a helybeli piacra, hogy azt ott kímérje. Aliig, hogy letelepedett, az edény mihamar kitérült, vitte az éhes közönség. Egy sápadt képn rongyos ruhája, harctérről érkezett beteges katona nézte-nézte vágyakozó tekintettel az ömlő tejjel s ahogy az edény kitérült és az eladó magára maradt, könyörgő pillantást vetve arra kérve a jó asszonyt, engedné meg hogy a kitérült tejjel edényt százraf profuntjával kitérölhessen. Hogy engedélyt nyeri, letérdelt a fazék mellé s szünetes mohédsággal törölgötte az edény oldalán ragadt tejjel, hálás pillantást vetve a tulajdonosra.

— A megindító jelenet mindenkit meghatott s a sápadt katona, ki éretünk életét vitte kockázatúra a harctérről, a jószívű piaci asszonytól gyűjtés folytán mihamar szép kis összeghez jutott, a Népkönyvtáru pedig jó meleg reggelivel látták el a nemesszivu emberrel.

— A 20-ik honvéd gyalogezred gyászása. A m. kir. 20. honvéd gyalogezred tisztikára mely fájdalommal jelenti, hogy bajtársai közül, az északi harctéren vívott diadalmas csatáiban, Királyért és Hazáért hősi halált haltak: Különböző népfelkelő alakulások harcaiban: Macezy Géza népf. hadnagy 1915. január 31-én Bukovics községtől északra, Galiciában; Erber Emil szkv. főhadnagy 1915. február 21-én Buk községnél, Galiciában; Teri Tódor tart. hadapród 1915. október 11-én Zaleszczyknél, Bukovinában; és Szőlősi Gyula tart. főhadnagy, 1915. november 3-án a harctéren szerzett bétegség folytán a csernovitzi kórházban. Az ezrednek Boguslawka körül, Volhyniában vívott győzelmei közepette pedig: Róth Béla népf. hadapród 1915. szeptember 5-én; Eckhardt Viktor tart. hadapród 1915. szeptember 30-án; és Láng Jenő tart. zásfőnök 1915. október 18-án. Vitéz katonák, jó hazafiak és derék bajtársak voltak. Emlékük előtt tisztelettel hajtjuk meg ezredünk véráztatva, dicsőséges lobogóját. Nagykauza, 1915. december havában.

— Kitüntetett hős. Pálffy Alajos 20. honvéd ezredbeli zászlós az ellenség előtt tanusított (öbbszöri vitézségeért az első és második osztályu ezüst vitézségi érmet hozta. Az ifjú hős az érmelet szombaton kapta meg s a honvéd lakonyában tüzték a mellére.

— Vágóhíd az ipartestület udvarán. Nap-nap után szakadatlanul folyik az ipartestület udvarán a disznó gyilkolás s valóságos vér tenger tárolt ott néha a belépő elé, árasztva a jobbnál jobb illatot.

Hja! A tekintetes főberő, a városi képviselő, a meghíjasodott vendégfő, a katonai szállító ur okkupálta azt a területet, s neki ugy látszik engedély nélkül is szabad disznóit naponta tizet is szurni, azt szállítania, az ipartestület s a szomszédok pedig szagolják a buzt, melyből a vendégfő ur pazarul juttat mindenkiük.

Nem hisszük, hogy a rendőrhathóságnak ehhez nem lenne semmi szava.

— Minél előbb rendel. annál jobb! A Dörge Frigyes bank (Bpest, Kossuth Lajos-utca 4) tudatja vevőivel, hogy csak azonnali megrendelés esetén szállíthatja a kívánt számokat, mert tekintve a naponta beérkező számos rendelést lehetetlennek bizonyult azokat továbbra is félretenni.

— Az Újság és a háború. A történelem véres meglepetése az az időt, amelynek szemtanúi vagyunk, végzetesen kiemelte a mulandóság szürke tömegéből. Oly eseményeket élünk meg, amelyeknek hatása talán évszázadokra szól és amelyekre a legkésőbbi jövőnd is kíváncsi lesz. A napi krónika történelmet ír anélkül, hogy a történetírás rangját vindikálná magának. De a maga szerényebb tisztában is Az Újság az idő szellemé szerint való kötelességének ismeri, hogy hűség, pontos, gazdag és megbízható naplója legyen a nagy kor történelmi életének.

A háborus idő segít társadalmi mozgalmának iránnyításában és istápolásában olyan mértékben vette ki a részét, amely teljesen méltó dízes és erős közönséghez. Gyűjtőei súlyos összegeket eredményeztek, míg a maga részéről készséggel áldozott bőven, hogy a nagy világtörténelmi kor eseményeinek gazdag és hiteles képét állíthassa nap-nap után olvasói elé. — Elsőrangú tudósítói vannak minden harctéren, a legjobb forrásokból vett eredeti értesülései mindig föltétlenül hitelesek. A harctéri helyzet eseményeit, fejleményeit és jelentőségét minden nap avatott katonai szakértő hivatott tollal ismerteti és magyarázza az olvasónak s a magyarázatot ugyancsak kiváló kézből való térékp teszi szemleltesé s a lap minden számában. Ezenfelül az Újság minden vasárnap számában ugyancsak egész oldalas nagyságu, sorozatos térképpel illusztrált összefoglaló ismertetés jelenik meg a háborus hét eseményeiről és eredményeiről. Ezek a heti térképek megőrizve és összegyűjtve nagyon érdekes, sőt értékes rajzolt krónikái lesznek majd a világháborunk, egész lefolyásának, minden izgalmas és nagyszerű fordulatának.

Osztálysorsjáték. Sorsjegy-tabella.

Adolf 22799	Ignácz 91366	Mihály 104239
András 37568	István 20711	Odón 87549
Antal 89744	János 37569	Pál 20713
Béla 104025	Jenő 89743	Péter 37570
Dávid 89728	József 47301	Rudolf 89746
Éde 20724	Kálmán 89729	Sándor 47303
Ernő 47625	Károly 47651	Tivadar 100251
Ferenc 89752	László 27801	Vilmos 47702
György 47308	Lipót 61687	Zoltán 27803
Gyula 100269	Mátyás 89754	Zsigmond 61688

Főnyeremény szerencsés esetben:

1.000.000

korona.

Az első osztályu sorsjegy ára

Nyelzold: 1 1/2 K Nyegzed: 3 K Fel: 6 K

Huzás

1915. december 21-én és 22-én

DÖRGE FRIGYES

bank részvénytársaság
BUDAPEST, Kossuth Lajos-utca 4. szám

Rendelések levelezőlapon eszközözendők.

A DÖRGE FRIGYES bank rt-nak
Budapestben.

Küldjön tájékozt. sorsjegyet a 30. sorsjáték l. ozs.
Cím:

„BERLIN” MOZGÓ SZÍNHÁZBAN

(Szarvas-szálloda épületében. Erzsébetter) mindennap tartatik előadás a legvágogatottabb és a legújabb s szebbnél-szebb s érdekesebbnél-érdekesebb műsor van bemutatva. Az igazgatóság nem sajnál sem fáradságot, sem költséget. Dacára annak, hogy a filmek 70—80 százalékkal megrágtak, mégis a régi olcsó helyárok mellett mutatja be művésziösen összeállított remekműsorát Minden harmadik nap teljesen új műsor. — A „BERLIN” mozgószínház látogatását mindenkinek a legmelegebben ajánljuk.

Irodalom.

— A pápaválasztás jogtörténete és tételes joga. Írta: *Lukács József*, jogtanár. A vaskos munka a pápaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen alakjához ért. Mindenkinek érdekes és tanulmányos olvasmány, amely míg egyrészt szigorúan tudományos, másrészt könnyed stílusával élvezetes olvasmány. A világtörténelem e jelentős mozzanatának ismerete minden kultúrember tudásának szükséges része. A mű ára 4 korona. — Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Nagykanizsán.

— Az „Élet” szépirodalmi és művészeti hetilapot (szerkeszti Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A kitűnő lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári-ut 15/c. — Előfizetési ár félévre 10 kor. Mutatványzámmal készséggel küld a kiadóhivatal.

— A „Vasárnapi Ujság” minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre öt korona, „Világ-kronika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4). Ugyanitt megrendelhető a „Köpes Népnap”, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

— **Uj Idők.** A világháború leghűbb krónikása, írásban és képből az Uj Idők. A mi érdekes esemény a négy világrész határaiton történik, azt mind előnk tárja festői szépségű képekben. Érdekesség, művészi művelés és előkelő illusztráció Herceg Ferenc hetilapját, az Uj Időket, melynek minden száma aktuális közleményekben, elbeszélésekben és regényekben is egyaránt a szépirodalom ápolója — Előfizetési ára negyedévre 5 korona. Kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrássy-ut 16. sz.

NÉVJEGYEK

eddig még nem létezett nagy választékban jutányos áron készíttetnek

Ifj. Wajdits József
könyvnyomdájában.

IRODISTA NŐ,

ki a német nyelvet is bírja,

tartós és kellemes állást nyerhet

IFJ. WAJDITS JÓZSEF

könyvkereskedésében.

SZEMESNEK

kell ma lenni, ha túl akarjuk szárnyalni versenytársainkat: Az élelmesség nem

ÁLL

egyéből, minthogy ne késsünk egy pillanatra sem, hanem soron kívül vegyük igénybe

A

„Zalai Közlöny” hirdetési rovatát, mert ott határozottan eredményt ér és a magyar hirdető

VILÁG

hirdetéseit itt megtalálja. A hirdető rövid idő alatt meggyőződik az eredményről. — annak határozottan

VAKNAK

kell lenni, a ki nem látja a „Zalai Közlöny” rohamos fejlődését, ez pedig világosan jellemzi, hogy

AZ

ezen lapban megjelenő minden hirdetésnek kellő haszna van. Szemesnek áll a világ, vaknak az

ALAMIZSNA!

A ROVAS

Vezércikk

Világháború

a legjobb tájékoztató magyarázattal és térképpel

Közgazdasági rovat

Napihírek

naponkénti szenzációi az

AZ UJSÁG

POLITIKAI NAPILAPNAK.

Vasárnaponként két közkeveltségi mellékletet ad az AZ UJSÁG. Egyik: „Az Asszonyoknak”, a másik a: „A Gyermekeknek.

Aki a világháborúról és egyáltalában minden eseményről, színházról, művészetről, irodalomról bőven és megbízhatóan óhajt egy kitűnően megszerkesztett napilap keretében értesülni, szívesen elő az AZ UJSÁG-ot.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 32 korona.

Félévre 16 „

Negyedévre 8 „

Egy hónapra 2 K. 80 f.

Megrendelési cím:

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA Budapest, VII. Rákóczi ut 54. szám.

IFJ. WAJDITS JÓZSEF

KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE

Dús raktár legújabb divátu levélpapírokból
és névjegyekben
Nyomatványok-izléses kivitelben jutányos árrban
gyorsan készíttetnek.

Tanintézetek részére szükséges cikkek
dús raktára.
Jegyzői és egyéb közigazgatási nyomtatványok
nagy raktára.

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatali Osztály

Telefon: 182. — Hirdetések díjazása szerint.

Feladv. szerkesztő:

Báné Kovács János

Főszerkesztő:

Kemény László

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félre 5 korona, Negyedévre 2 korona 50 fill. — Áras szám ára 10 fill.

A mi albumunk.

Örömmel írom, hogy itthon is kifogyhatatlanok hősünk, nemesek a esataterén. Mind jobban s erősebben nőzünk, nemzeti tekintetünk annál több igazán értékes egyéniséget fedez fel, akiknek munkája, fáradtsága és kitartása szintén az egy atomot sikerünk drága kincséhez s győzelmeink oredőjéhez. S ha nemis a férfi erő, az izom eredményes munkája előtt állnak ma meg, amint annak nagyságát a esataterék küzdelmeiben látjuk és érezzük, de mégis munka s az abban való kitartás és lelkesedés előtt találjuk magunkat, amely mellett szólanul nem mehettünk el s amelyet nem mellőzhettünk. — **VÉCSEI IDA S TARRSCHÖDER RÓZSI** munkája a Hadseregélyzében is megérdemli a jó szavak, az emlékezős emléket. Kitartással hűek voltak a harcok katonák és őrménekek eme termelő helyéhez s onnan — míg köztünk éltek — sokham hiányoztak, igaz, jólélt munkások voltak — Nem a szórakozás kötötte őket oda napok, sőt hónapok hosszat, hanem tiszta, lelkük hasznos érzése, amely folyton hangzottak, ma nap mivel azok az igaz hűségű hazaszeretőnek S ő k buzgóan törlesztették ezt az adósságot. Helyük-ről sokasfényűztak addig, amíg a közös munka reájuk eső részét el nem végezték. S e munka közben mintha édesfanyú glória ült volna arcukra, a mely lelkük gondolatának s lelkesedésük erejének és szépségének volt kisugárzása, hogy valamiképpen ők is részt vesznek a harcok vitézek egy-

egy verejtékeppjének letörésében, amikor némi örömmel — amely munkájuk gyümölcse szerez — enyhítik azok örömeit, fájdalmát s nélkülözését. S mert az öröm nyomán mindig lelkesedés kél, azért irtam én ide az ő neveket, akik harcok katonáink lelkesedésének a előzői közé tartoznak. (Dr. I. J.)

A mezőgazdák és a háború.

Írta: Darányi Ignác. v. b. t. t.

Egy világháború tengerényi szenvedésével és tengényi áldozattal kellet ahhoz, hogy felfedezzék a magyar parasztot.

Mi ugyan rég felfedeztük és rég állítottuk, hogy fajunknak leghatalmasabb gerincét a magyar földművesosztály képezi. De nemesek állítottuk. Küzdöttünk is érte. Igaz, hogy nem értük el azt, amit akartunk de a magyar földművesosztály belyete egyfelől a vámu- és állategészségügyi védelem, másfelől szociális és szövetkezeti politikánk folytán mégis lényegesen jobbra fordult és ennek lehet jelentékeny részben köszönni, hogy a jelen óriási katonai és gazdasági küzdelemben eddig ennyire meg tudunk állani s a végleges győzelem teljes reményesége biztathat bennünket.

De nem szabad azt sem elhallgatnunk, hogy amit kivinni sikerült, azt csak lépésről-

lépésre nagy küzdelem árán sikerült elérni. A magyar mezőgazdaság története fogja részletebben kimutatni, hogy mily hosszú ideig nélkülözték a megfelelő vámu- és állategészségügyi oltalmat és hogy a jelenlegi védelemnek és oltalomnak is mennyi akadály és mennyi nehézség állott útjában. Az uszorrával szemben, amely újabb és újabb alakban jelentkezik, vajmi keveset tudunk elérni. A földművelési tárca hiteleinek készítése az önséggyé elvnek és a szövetkezeti eszmének érvényesülése, az olcsó hitel kérdése, a telepítési és feldarabolási ügy nehézségei mindmegannyi a mértöldmútotok, amelyek a magyar gazdaszotály küzdelmeire emlékeztetnek bennünket. Szjótunk tulajom rőszben elfordult tőlünk vagy agyonhallgatott bennünket. Az agrarpolitikai reakciónariusnak bélyegezték és sokan, semhogy ebbe a gyanuba essenek, inkább megvártak időnké vagy közönyösekké lettek törekvéseinkkel szemben.

Remeljük, hogy a magyar földművesosztálynak a háboruban való emberfeletti magatartása és legendás hősiessége után ezen küzdelem nem ismétlődnek és ha mégis ismétlődének, a jóakarók és barátok új seregére támaszkodhatnának. Azért ne idézzük fel a múlt idők keserűségeit; inkább

A régi időkbelől ---

a mi időnkre illik.

Közl.: Dr. L. J.

Dr. Eöry Szabó János törvényalkói elnök értékes kéziratgyűjteményéből közlöm ezt a levelet. Értékessége mellett — a már százeves múlt patinát vont rá — érdekes is mert a régi idők viszonyait elevev színeln írva le, azoknak elmondásában a mi háborús korunk állapotaira ismerhetünk. Amint látjuk, a háborúnak mindig ugyanazok a körülmények a kísérői s egyazon nyomorúság jelzi vitaráuk tombolását. A napoleoni háborúk napjaira vet ez a levél fényt, de nem csak ezt a kort illusztrálja. A tanulságos sorokat valószínűleg Veszprémegye minden esküdtjének, nemes emberének megkördítendő gróf Zichy Ferenc. Az alábbiak — Ganerose Domino Samueli Pordán I. Cottus. Veszpr. Jurastori ex offo — Pápara küldötte. A címzett Pordán Samuel dr. Eöry Szabó János egyik öse, akit az ő megyei nemesi novén titulál a címlapon. A levélró gróf Zichy Ferenc a vedró Zichy ág megalapítója, Bekés, majd Pestvármegye adminisztrátora, 1788. zempléni főispán, majd tópolhátnok és veszprémi fő-

ispán s a Ludovicus egyik alapítója. A levelet mint veszprémi főispán írta. Ezútt pedig a levél vagy irat a következőképen:

Bizodalmas jó akaró Esküdt Uram!

Minekutánna azon sokszori tündöklő győzelmek után is, melyeket ezen most mult Esztendőben a Hadi-Vezérek bölcsessége, büzségusa, és tehetősége, ugy, valamint az egész Hadi-Seregnek Vitézsége, és állhatatos Batorsága szült vala, az dühös agyarkodó, 's vót szonjuhozó Ellenség annyira még nem törtétehet, hogy az valamely tökéletlen, és tartós Bekésségre lépni kívánna, 's ezen annyira óhajott Olajfa ágal a vár-ontásnak és anyai Nemzetek nyomorgatásának már valahára véget vetes, sőt inkább újabb, és újabb módokkal erjét nevelven majd-majd az kétségben esésig dühösen viaskodni 's így más Országokat, Népeket, és Nemzeteket is végső inségre, 's romlásra juttatni fel-tettl tészja volna az szükség, és kotelenség arra kényszerítik leg-kegyessab Fejedelműket, hogy ó-iss minden illendő, és szükséges módokat elő-vevén, a Hadipénz számnak ki-pótólasárról, és az annak élelmére megkivánatott Ellenségnek meg-szerkesztéséről atjai kegyelemmel gondoskodjon, 's ezek által az agyarkodó Ellenség veszellyes törekedésének hathatósan ellent álljon Egyzen ezen okra nevé meőzöttatott Felséges Urunk Ó Királyi Fő Hercegsége-Nádor

Ispányunk által kegyelmessen rendelni, hogy ezen T. N. Vármegyének Rendjei, Birtokosai, a tehetősebb Polgárokkal, 's a népesebb Községekkel együtt a segedelem-ádd végezt, mely tudni illik, Botabul, Zabóul, és az állítandó Katonák számára fordítandó Ho-pénzül áll, illendőképpen meg-kértessezenek.

Hosszas l-unék valóban, ha mindazon indító okokat egyenként elő-számolánám, melyek egy igaz, tökéletes, és buzgó Hazafai szívet, e jelenvaló környöl-állásokban, az erejéhez mérsékelt adakozásra bírhatnak; elég legyen erre az Ellenségnek Állhatatlansága, kegytelensége, Bablára ásitózkodó vágyódása, és az Emberséggel ellentéző maga-viselése, melyeknek már több Nemzetek, és Tartományok szaruetselén Áldoztatni lettek, hogy az any szabadbőség- 's, békességben élő Magyar Nemzet-is, dítő Eleinek példás nyomdokit követvén, vallásának, Fejedelmének, Hazájának Törvényének 's tulajdon maga vagyónjauk védelmére hathatósan fel-ábróden- ugyan akkor, midőn 's végre más tehetősebb Nemzet-ek is utolsó tehetősegeket, erejeiket, magokat, 's Gyermekeiket hív kézséggel fel-áldozni törekednek.

Tapasztaltam valóban az el-múlt Esztendőben-is ezen Tekintetes Nemes Vármegyebéli Rend-eknek, magános Polgároknak, és Községeknek leg-kegyelmesebb Fejedelmünk, 's édes Hazánk orató hív buzgóását, 's az Adakozásban bizonyított nagy

gondoljunk arra a szebb jövőre, amelyet a győzelmes békétől várunk.

Magatartásunk itthon is legyen olyan, hogy méltóan sorakozzék a gazdasági harctéri diadalaihoz. A mai időkben nincs semmi értelme és célja annak, hogy pénzünket nagyobb biztonsággal kedvéért a ládafiába zárjuk. Franciaországot azért tartották oly hosszú ideig Európa bankárjának, mert a kisgazda és kisiparosostály az állam-kihitelezője volt. Alig volt kisémberek, aki nem vásárolt volna a francia kisémbékből. Ez volt a nagy takarékoság mellett a francia hitel és gazdaság egyik leghatalmasabb tényezője. Okulni és tanulni ellenfeleinktől is szabad. Kövessük ezt a példát. A hadikölcsönök alkalmával kibocsátott járadékok erre nemcsak kedvező alkalmat adnak, hanem azt hazafias kötelezettségünké teszik. Tudjuk, hogy márol holnapra néhez megváltoztatni földmivelőnőpünk irányát és gondolkodását. Normális időkben türellemmel is lennénk és fokról-fokra váránk a helyzet kedvezőbb javulását, de ilyen nagy időkben veszteni való percek nincsenek. Ilyenkor mindenki határozza el magát gyorsan és cselekedjék szívének honfui sugalata szerint.

Amilyen hazafiatlan volna a mai viszonyok között a pénzt elraktározni és a forgalomból kivenni, ép olyan hazafiatlan volna kivonni akarni a fölös gabonát is a forgalomból. Ismerem népünk konzervatív felfogását, amely mindig nehezen adta el a terményeit. Tudom azt is, hogy a gabonarekvizálások tárgyában tett intézkedések hiányai, de különösen sok helyett a végrehajtást végzett és a méltányos belátást és gazdasági szakímeretet nélkülöző közegek tapintatlan fellépése a közigazgatás szerveinek a gyakorlatban való mellözése sok keserűségre és sok visszásságra adott alkalmat, mindazon-

által minden kisgazdának jóléssel azt tanácsolhatom, hogy a mi fölös terménye van, azt boosása a maximális áron könye és hasoska a viszonyok megengedik, azokon iparkodjék segíteni, akik hozzá közelebb söt legközelebb állnak. De nem hallgathatók a gazdasági munkálatoról sem A háboru tartamával, az ember anyag fokozottabb igénybevételével fokozódnak a mezőgazdasági munkák nehézségei. Maholnap csak az agyok, betegek, a nők és a gyermekek maradnak otthon. Szántógépeink megfogyatkoztak: fogataink is mindinkább kevesebbek lesznek. Ha ehhez hozzávesszük az emberi munkaerő hiányát, hát akkor bizony csodaszamba menné, hogy ha minden földet sikerülne a jövő évre is megművelni. Nagy kérdések ezek hudseregünk és lakosságunk élelmézese szempontjából. Annál nagyobbak, mert ellenségeink arra számítanak, hogy kiéhezettnek benntünk. Ezzel szemben tegye meg mindenki kötelességét. Akik a fuluban itthonmaradtak, álljanak össze, tanácskozzanak, ne hagyják el egymást. Segítsenek ott, ahol kell és úgy ahogy lehet. A ösögdedést irtuk ki lelkeinkből, gondoljuk azokra, akik távol szenednek, küzdenek és harcolnak érettünk és helyettünk, akkor nem fogunk elég nagynak találni semmi nehézséget és semmi akadályt, hogy ne próbálkozzunk megbirkózni azzal. Nagy feladat hárul ez irányban a közigazgatás szerveire, de nagy tévedés volna azt hinni, hogy azok, akik különben is százfélékép vannak igénybevételre, e teren tulsokat tehetnének. A segítség ne a hatóságoktól, hanem elsősorban önmagunktól és egymástól várjuk.

Ha ebben a szellemben fogunk eljárni, akkor a magunk módja szerint mi is résztvevünk ebben a világraszóló küzdelemben; akkor mi hozzájárultunk a nemzetgyőzelméhez és akkor nem lesz erő és nem lesz hatalom, amely a magyar földmivelő nép érdekeit elhanyagolhatja és ez osztályfenmaradásának biztosítékai elől elzárkózzék.

H I R E K.

Riadó.

„Segíts magadon, az Isten is megsegít!” Ez volt a magyar jelszava, amikor szélparipán lerohant a turáni fenekről, végívágatott a nagy orosz sikságon és utat tört magának a Vereckei-szoroson át e hazába. Ez volt a jelszava, amikor kun-besenyő, török-tatar megjelent határain, betört falvai közé s rabzsíra fűzte vércink százezerét. Ez lelkesítette a kuruc világra, a szabadságharcban; az adott neki lelket most, napjainkban is.

Edesapánk, testvérünk, vércink hazaszeretője, az a tudat táplálja. Ezért nem csüggednek el, noha már a második évet élék a távoli messzeségben, noha már itt a második karácsony, melyet rohamozással töltönek el isteni béke helyett, távol a kandelabó meleg tűzétől, a hitvesi eskőtől, gyermekeik ölelő karjaitól.

Itt van a második Karácsony. Ejjeli esendjében a monyei Glóriát ezerkilőméteres front agyütze harsogja túl: az agbolt ragyogó csillagi szíttel srappellőhők, sötét füstgomolyag fűdi be. És ha ök megis összeszorított fogakkal, némán turik el mindent, mert „gondolnak az otthoniakra, akkor az otthoniak se töljenekdenek, gondoljanak az érettük verejetezőkre. Fizessek vissza a jót jóval. Mozduljon meg minden kar, pészálúlon fel minden magyar vér, lángoljon el minden magyar szív itt a front mögött a fronton levők érdekében. Leljenek vigaszt a munkában és így magukon könnyítve segítsenek a vérmétkőn, rohamókun.

„Segíts magadon!” De most nem acélos bizalommal, hanem érzé szívevel. Ide nem kell férfi. Nőkek beszéltek, az emberi lélek nemes indulatait fenntartó, élészó s tápláló magyar önök. Kinek hivatala, hogy élészse s övja a férfi lelkeben azt a vonást, az eszmékért való lelkesedést, mely neki erőt ad a közért vívandó harcainban.

Magyar nők! A mult hibáitól egytőlentl meglakolt nemzedék vagyonk. Kedvösseiteket melőletek elsordorta az az itéletűd. Ott bukácsolnak a monteuegről magaslatoikon, ott állják a pokoli harcot Doberdó fenekün. Szobaitók így üres. Szivetek is? A hosszú távotlét, a messzeség kiirtotta-e emlékteket, a szerelem tűzében megáranított vonásait, csengő hangjukat? Táplálja-e emlékteket a szeretet, a ragaszkodás, a szerelem, melynek melege, mint a napnak fénye, annál erősebb, minél távolabbi, minél sötétebb helyre esik?

Itt nincs idő gondolkodásra. Sietve mozogjunk, hogy mire az agyal harsongja örömet hirdét az adventi hangulatra, a messze távolban megindultan mondogassák, hogy itt nem halt meg az élet.

Osaba.

A központi jóléti iroda kérelme.

Ugy a sajtóban, mint a közvéleményben évről-évre elhangzik egy-egy felszólalás a salones újvői közönségnek költséges szokása ellen.

Az idén a Jóléti Iroda a viészatérő mozgalmat az elesett hősök árva alapja javára öhajának beállítani.

A Központi Jóléti Iroda eddigi gyűjtési akciója ugyanis a háboru szűlte nyomor és szenvedés enyhítését még nem eredményezte. Új bevételi forrásokról kell — a társadalom lehető megterhelése nélkül — gondoskodni.

Ha valaha, ugy most kell megszívlelnie a társadalomnak, hogy az újvői üdvözlesek megváltásával bíró özvegyek és árva könyseit lehet felszárítani.

Össz annyi kérünk, hogy azt az ösözget, melyet ki-ki a szokásos újvői üdvözlesekre költ, adja az idén az elesett hősök árvaiknak.

A beküldött ösözgek hirlapilag nyugtáztatni fogunk. Kérlelünk megismétléssel maradtunk

hazafias tisztelettel:

Dobrovics Milán
A Központi Jóléti Iroda elnöke.

— Vilmos császár és az esztergomi hős. Ritka kitüntetés érte Meszes Ferenc 20 éves érelmeti szőlőmunkást. Vilmos császár Hindenburg jelenlétében saját kezével tüzte Meszes Ferenc mellére a vaskeresztet. Meszes Ferenc a kitüntetését pártatlan hőstettéért kapta, amelynek maga a császár is szemtanúja volt. Meszes Ferenc-ének idején beve-

Lelekűség; és ugyan ezek öntenek ezen alkalmatossággal-is nyomos reményéget belém annak el-hite-lére: hogy ezen Esztendőben sem fog valaki találatni, kiben az forró Hazafias vér valamennyire meg-hűlvén, az közönséges igaz Ügynek védelmére! megfelelkezzek, vagy az adakozásra már a mult Esztendőben ki-nyujtott karját, az idén maga felé vissza vonná.

Mind ezekre nézve tehát szoros Tiszti, 's Hazafii kötelességem szerént az Urat kérem hogy az ekkoráig tötelesen bizonyított Hazafii buzgósgá hős képsét, ezen Esztendőben-is a' szenvedő Hadi Népet, Bosszalt, Zabbalt, 's Hő pénzelt hatatosan tá-mogatni, ez által az már eddig szerzett Erdemeknek bétését nevelni, engem pedig, vagy egyenessen Te-kéntes Confilárius, es Első Alt-Iszány Urat, az ajánlóud Aldozatnak mennyiségéről, 's neméről (hogy én-is a' kivánt Lajstromokat a' felsőbb Helye-ken bé-mutathassam) mennél előbb tudósíttatni ne terheltessek. Többire állandóul maradok Az Urnak

Kalos, die 1. Marty 1800.

Kusz szolgálja
Groff Zichy Ferencz.

telte magát a Bug-folyóba és nyakig érő vízben kelt át a gúltos partra. Mikor egymaga a folyó közepén volt, onnan kiabált fessze szakszának, hogy kövesse őt a tulós partra fogságba jutott bajtársak kiszabadítására. Tizenkét legény csallakozott Meszes Ferenchez. A kis csapat közütből fogta az oroszokat, Meszes Ferenc az egész elrendezkedésről győzött és 130-od magával, a kiszabadított foglyokkal és befolyverzett oroszokkal gyarapodva visszatért. Vilmos császár Híndenburggal együtt fényesőró világgóságával nézte egy dombról a küzdelmet. Másnap az erdő előtt katonai ünnepség keretében tüzte Vilmos császár Meszes Ferenc mellőre a vaskeresztet.

— **Értesítés.** A Talmudóra egyesület bibliai tanfolyamának növendékei f. hó 18-án szombaton este 6 órakor az izr. iskola dísztermében (Csengery ut) háborús jótékony célú hangversenyt és irodalmi előadást rendeznek, amelyre külön meghívók hiányában ezen az uton hívjuk fel a közönség figyelmét.

Belépő jegyek 3 és 2 K jával Domány Ármin tanárnál kaphatók.

Felülfizetéseket tekintettel a jótékony célra köszönettel fogad és hirlapilag nyugtáz.

a Talmudóra vezetésére.

— **Egy magyar főúr az alkalmazottaiért.** A soproni „Uj Élet” írja: Esterházy Miklós herceg, aki már több ízben adta fényes tanujelét ember szeretetének a hadban lévő tisztviselő, alkalmazottjai és családja hozzatartóiról kezdődött fogva gondoskodik, most iltuon maradt tisztviselőim és alkalmazottaim is segít, midőn a nagy drágaságra való tekintettel a magasabb tisztviselőknél fizetésük 20 százalékát, a közepeseknek 25 százalékát, a kisebbeknek 30 százalékát, a gazdasági családoknak pedig járandóságuk 50 százalékát adja drágasági pótlék címén.

— **A harcéréről** Kéreknapf Károly, 48. ezredbeli tizedes többször megelőzél szive hangján kötött sorokban. Érdekes sorait elküldi hozzánk, mi meg szeretettel leadjuk a harcér közzétételnek a fadó rügyest, mert katonáink lelki világára fel fényet, akik értünk küzdenek. A napokban az alábbi sorokat küldötte be:

Ószi szellőj lengésénél,
Tábori tűz melegénél,
Irom ezt a bús levelet, —
Édes Szülöm, Isten veled.

Ótthon hagytam édes anyám,
Királi tudom, hogy gondol rám,
Mert bizony ő félte nevelt,
És én értem sokat szenvedt

De ha egykor hazá megyek,
Mint ifjú hős és jó gyermek...

Boldogságom végtelen lesz...

Ha majd őket ópen lelem,
Add ezt nekem, jó Istenem!

— **Pénzügyőrök fogják felkutatni az elrejtett gabonakészleteket.** A hivatalos lap a kormány 4397. M. E. sz. rendeletét közli, amely felhatalmazza a pénzügyminisztert, hogy a különböző kormányrendeletek ellátására bu nem jelenített, elrejtett, vagy eltakarta buza, rozs, kétszemes, árpa, zab és tengeri, valamint az ezen gabonafélékből elő-

állított liszt és dera, továbbá bab, boraó és lencsa, végül a pepermag, lenmag és kendermag-készleteket a pénzügyőrséggel felkutatassa, zár alá vételhesse és lefoglalathassa. Együttel felhatalmazták a pénzügyminisztert, hogy a rendeletek megszegésével fogalomba hozott árukat lefoglalhassa, az ország határára át való kivitelének megkísérlését pedig a pénzügyőrséggel megakadályoztassa. A pénzügyőrség tagjainak erre vonatkozó juttalékát a pénzügyminiszter állapítja meg.

— **Kicsinyek áldozata.** Az önzetlenségnek szép példáját adta Stern Szidi és Stern Anna, két kis apróság két kicsi elemista, akik hallván, hogy a katonák karácsonytüjára s az ő árvák karácsonyának eddésé s meleggételéről gyűtenek heti pénzüket tehát 30—30 fillért felajánlották a nemes cért. A két kicsi önzetlen példáját bár többen követnek azok közül, akik eddig még csak a sok pumpolásról pauszokdtak, de vajmi keveset tettek.

— **Dupla nyugdíj a hősök özvegyeinek.** A belügyminiszteriumban most dolgoznak a nyugdíjtörvény revizióján. Észert a harcérén /elcselt állami, törvényhatósági, városi és községi alkalmazott családjai a rend-s nyugdíj kétszeresét fogják kapni. Valószínűleg a vasuti alkalmazottak családjai is.

— **Üzletzárás a karácsony előtti vasárnapon.** A kereskedelmiügyi miniszter megengedte, hogy a december 19-ére eső vasárnapon a karácsonyi vásárlásra való tekintettel az ipari és kereskedelmi elárúsítás, és házhöz szállítás a vidéken este hat óráig legyen végezhető.

— **Össze kell írni a város háborús kiadásait.** A belügyminiszter közzétett a becsült ki, amelyben felhívja a városgyűléket és városokat, hogy a mozgósítás kezdetétől 1915 július 31-ig felmerült és a háborúval kapcsolatos kiadásait, károsodásait stb., azután az 1915 augusztus, szeptember és október hónapokban felmerült kiadásokat és károsodásokat stb., külön-külön kimutatásba foglalva még decemberben terjeszkék fel hozzá. A belügyminiszter egyttal a bevételi források hozamából mutatkozó visszamaradások kivül a bevételi többletet feltüntetése is kívánja. Gyakorlati hasznát természetesen nem szabad várni a statisztikának, de mindenesetre érdekes lesz tudni, hogy az ország határain belül mennyi kárt tett a háború eddig.

— **Maximálták a karácsonyfa árát.** A vásárcsarnok igazgatósága közli, hogy Budapestben karácsonyfáért a következő árat lehet kérni: egy darabért egy méter magasságig 1—2 koronát, két méterig 2—4 koronát, két méternél nagyobbért 5—20 koronát a karácsonyfapálpért 40 fillért—2 koronát. A ki ennél többet követel, azt föl kell jelenteni. Mert tíznapig terjedő elzárással és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel sújtják.

— **Nem lesz drágább a dohány.** Több napisapban az a hír jelen meg, hogy a pénzügyi kormány január elsőtől kezdve főlemeli a szivar és a cigaretták árát negyven százalékkal, s ezt az intézkedést a papír, az anyag és a munkaerő drágulásával okolják meg. Illetékes helyről nyert információ szerint a hírek semmi alapja sincs és sem a szivarok, sem a cigaretták magdrágítását nem tervezik.

— **Törlik a hősök adóhátralékát.** Köztudomásu, hogy a pénzügyi kormány a hadbaroniatok egyesenes állami adóinak és községi tartozásainak végrehajtás után való behajtását ellátotta és ezzel az adóvégrehajtásra vonatkozó hatósági intézkedéseket a háború végéig, illetve az adóhátralékokok katonai szolgálatainak tartamig felfüggesztette. Most a kormány javaslatot terjesztett a törvényhozás elé, mely szerint a fronton teljesítőt teljesítő, elesett, eltűnt, vagy hadifogságba jutott egyének állami adóhátraléka 1915. december 31-ig töröltessék.

— **Nem vizsgálják többé a katonák leveleit.** A Külügy-Hadügy illetékes helyről azt az értesítést kapta, hogy a hadrakelt seregűnél a tábori és hadtápostáallomáson feladott leveleket a jövőben zártan, minden cenzura nélkül továbbítják a címzettnek, így tehát a harcéréről jőő levelek kézbesítését nem fogja tovább késleltetni az, hogy a továbbiak előtt megcenzurázák. A hadrakelt seregnél levő parancsokhoz mindazonáltal időnként próbaképpen átvizsgálják a leveleket és szigorúan felőlétségre vonják azt, a ki a fennálló rendelkezések ellen vét. Továbbra is érvényben marad az a rendelkezés, hogy a harcérén feladott postai küldeményeket a prancsokosság pecsétjével kell ellátni.

KARÁCSONYFADISZEK nagy választékban, jutányos árban kaphatók Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében.

— **Ha tudná, hogy a nálunk vásárolt sorsjegyeknek mennyire kedvez a szerencse és milyen óriási mennyiségű nagy és legnagyobb nyeresémet fizetünk ki évenként ügyfeleinknek, akkor a saját érdekében már réden elhatározta volna, hogy nálunk egy osztályosorsjegyet beszeressen. Ne habozzék tehát, hanem küldje be rendelését a Dörge Frigyesbanknak (Kossuth Lajos-utca 4.)**

— **Pékmeztetek öröme.** Nincs személy, nincs kifli, de van azért a vendéglők asztalán főhőfért, patolyat kenyér, mely kárpótolja az agyon győört személyt s a mellyel már most a vendéglők uszorazhatják a közönséget, ostya vékonyra vágvalva a nullás listből sült kenyereit.

Már most csak arra vagyunk kíváncsiak, mit nyertünk így a finom liszt megtakarításában a miért szabad a pék tekintetes uraknak így nagyban sütni személy helyét a főhőfért veikenket?

— **Nincs beszállásolási díj.** A katonai szállást adó közönség körében általános az elkecsere-dés, hogy beszállásolási díjaikat még mindig nem kaphatták meg. Ernek oka abban rejlik, hogy a vármegye alispánja a várososhoz még mindig nem utalta át azt a már horribilis, összeget s így arra még várhatunk. Hogy meddig? Az az alapján ur jóindulatától függ.

Szerkesztői üzenetek.

— **Osaba.** Itt kapod. Csak írj minél többször. Sok üdvözlét.

— **Szász Z.** Szokásunk ellenére visszaküldjük. Beküldheted. De csak után kéred a reményűnk, hogy írj sikereirejlesznek.

— **H Gy. dr.** A Dolomitkből is adhatok magadról élejtül.

— **Z. Gy. Margitta.** A második közleményűt nem kaptuk meg. Kérjük meg egyszer. Sok üdvözlét!

„BERLIN”

NAGYMOZGÓ SZÍNHÁZBAN

(Szarvas-szálloda [épületében, Erzsébetter) mindennap tartatik előadás a legválogatottabb és a legújabb s szebbnél-szebb s érdekesebbnél-érdekesebb műsor van bemutatva. Az igazgatóság nem sajnál sem fáradságot, sem költséget, hogy a m. tisztelt közönséget kielégítse. Dacára annak, hogy a filmek 70—80 százalékkal megrágtattak, mégis a régi olesó helyárok mellett mutatja be művésziösen összeállított remekműsorát. Minden harmadik nap teljesen új műsor. — A „BERLIN” mozgószínház látogatását mindenkiné a legmelegebben ajánljuk.

Irodalom.

— A pápaválasztás jogtörténete és tételes joga. Irta: *Lukács József*, főgimn. tanár. A vaskos munka a pápaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen alakjához ért. Mindenkiné érdekes és tanulságos olvasmány, amely míg egyrésztől szigoruan tudományos, másrésztől könnyed stílusával élvezetes olvasmány. A világtörténelem e jelentős mozzanatának ismerete minden kultúremler tudásának szükséges része. A mű ára 4 korona. — Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Nagykanizsán.

— Az „Élet” szépirodalmi és művészeti hetilap (szerkeszti Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A kitérő lap melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári-ut 15/c. — Előfizetési ár félévre 10 kor. Mutatványszámot készsággel küld a kiadóhivatal.

— A „Vasárnapi Ujság” minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre öt korona. „Világ-krónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. Egyetem-utca 4). Ugyanítt megrendelhető a „Köpes Népnap”, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 4 korona 40 fillér.

— Új Idők A világháború leghűbb krónikáinak írásában és képiében az Új Idők. A mi érdekes esemény a négy világrész harcairein történik, azt mind elénk tárja festői szépségű képekben. Erdőkésesség, művészi nivóval, és előkelő ízlés jellemzi Herceg Ferenc hetilapját, az Új Időket, melynek minden száma aktuális közleményekben, előszólásokban és regényekben is egyaránt a szépirodalom ápolója. — Előfizetési ára negyedévre 5 korona. Kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrássy-ut 16. sz.

NÉVJEGYEK

eddig még nem létezett nagy
választékban jutányos áron
készítetnek

Ifj. Wajdits József
könyvnyomdájában.

Osztálysorsjáték. Sorsjegy-tabella.

Adolf 22799	Igmez 91366	Mihály 104239
András 37568	István 20711	Odón 87549
Antal 89744	János 37569	Pál 20713
Béla 104025	Jenő 89745	Péter 37570
Dávid 89728	József 47301	Rudolf 89746
Éde 20724	Kálmán 89729	Sándor 47303
Ernő 47625	Károly 47651	Tivadar 100251
Ferenz 89752	László 27801	Vilmos 47702
György 47308	Lipót 61687	Zoltán 27803
Gyula 100269	Mátyás 89754	Zsigmond 61688

Főnyeremény szerencsés esetben:

1.000.000
korona.

Az első osztályú sorsjegy ára

Nyelcéd: $1\frac{1}{2}$ K Negyed: 3 K Fő: 6 K
Huzás

1915. december 21-én és 22-én

DÖRGE FRIGYES

bank részvénytársaság
BUDAPEST, Kossuth Lajos-utca 4 szám

Rendelések level-vizslapon eszközöndök

A DÖRGE FRIGYES bank rt-nak
Budapesten.

Küldjön
tájhöz.
Cím:

sorsjegyet a 35. sorsjáték l. ossz.

A ROVAS

Vezércikk

Világháború

a legjobb tájékoztató magyarázattal és térképpel

Közgazdasági rovat Napihírek

naponkénti szeszenciói az

AZ UJSÁG

POLITIKAI NAPILAPNAK.

Vasárnaponként két közkeveltségű melléklet ad az AZ UJSÁG. Egyik: „Az Asszonyoknak”, a másik a: „A Gyermekeknek.”

— Aki a világháborúról és egyáltalában minden eseményről, színházról, művészetről, irodalomról bőven és megbízhatóan ohaajt egy kitérőn megserkesztett napilap keretében értesülni, szesse elő az AZ UJSÁG-ot.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Égész évre 32 korona.
Félévre 16 „
Negyedévre 8 „
Egy hónapra 2 K. 80 f.

Megrendelési cím:

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA Budapest.
VII. Rákóczi ut 54. szám.

IFJ. WAJDITS JÓZSEF

KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE

Dús raktár legújabb divatu levélpapirokban
és névjegyekben
Nyomatványok izléses kivitelben jutányos árban
gyorsan készíttetnek.

Tanintézetek részére szükséges cikkek
dús raktára.
Jegyzői és egyéb közigazgatási nyomatványok
nagy raktára.

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Osák-tér 1

Teléfono: 182. — Hirdetések díjazásba szerint.

Felelős szerkesztő:

Bánéovich János

Főszerkesztő:

Kemény László

Megjelenik hétfént és csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félre 5 korona, Negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

A mi albumunk.

Még mindig nem fogytak ki a méltató sorokból. A megemlékezés koszorúja mindig nagyobb területet fon körül, amelyen belül az értékes — a szorgalmas munkások egész gárdája végi hűen kötelességet. Virágos színes tőp ez — mint a régi girlandos portrait-k terme, amelyen fiatal szívek idealizmusának működik eredményesen a kördarékában. Saághy Livia, Fehér Mancsi, Petrics Lulu, Patér Annus, Bogáthy Mariaka, Fábri Irén és Polgár Vilma személye most méltató sorunk tárgya, akik a központi jóléti irodának számottevő uzsápmosai voltak s usnap is dolgoz agitól. Szemenként kellene — mint a drágagyöngyöt — munkájuk értékét, lelkesedésük tisztaságát, szorgalmuk buzgalmét sorra venni, ha róluk igaz képet, vagy csak vázlatot is akarnánk adni, hogy élethő vonásokban beszámoljunk működésük gazdag eredményéről. Szükségszerű tevékenységgel felruházott központi jóléti irodánk, hogy oly szép sikerrel bonyolítja le fogalmát s oly nemesen tölti be hivatását közmegelegedése, az ő munkájuknak s kitartásuknak adós a dicserőtet és a sikerért. Helyükön oly pontossággal kitartottak, mint az eskü szentségétől kötött és lelkesített katona. S ha megpróbáltuk a súlyos jelen igaz munkásainak lajstromozását, hogy borithatnánk a felderítés átyálával az ő nevüket, az ő egyéniségüket, akik lelkes és kitartó munkájukkal megintottak bennünket arra, hogy bennük is megistelteljünk a küzdő és szenvedő hadsereg igaz szövetségeseit s itthoni munkatársait.

(Dr. I. J.)

Még korán indult a békehajó.

Amerikából elindult a világbékét akarja propagálni. A németbirodalmi gyűlésen elhangzott a béke-interpelláció elfogadása és a birodalmi kancellár válasza erre, a magyar parlamentben pedig gróf Tisza István, gróf Andrássy Gyula és Apponyi már szintén elmondták a békekötés lehetőségéről véleményüket. Minden beszéd konstatálta, hogy bár hősies hadseregeink győzelmes eredménye minden határon a béke objektív feltételeit megteremtették, mégis folytatnunk kell osztagodást nem ismervé, a háborút mindaddig, amíg elsősegeinkbe a bekegyagat, a béke szükségének tudatát bele nem oltottuk.

Ismervé elsősegeink gondolkodását, tudnunk kell, hogy a pillanat még nem érkezett meg, mikor az angol, francia, orosz és olasz népek lelkében már ébredező békegyag e felvezetett népek vezetői is a józanabb belátásra fogja kényszeríteni.

Azért mondhatjuk, hogy a békehajó még korán indult.

Az események még ma is egymást kergetik, új helyzetek születnek és nőnek ki a földből. A mozgósítástól számítva, már a tizenhetedik hónapjában vagyunk annak az időnek, amikor kiszaladt a békés élet koosi-

járna tengelyéből mind a négy érék. Ez a tizenhét hónap azoknak ad igazat, akik hosszú háborút jósoltak. Bár hiszen annak idején ezek is éppen úgy nem tudták volna megmondani, hogy miért jövedőlinek hozszut, mint amazok, akik a rövid harcokra fogadkoztak.

S mint ahogy az eddig történt eseményeket nem lehetett előre látni, úgy nem lehet a jövedőket sem. Még a hónapokat s a hónaputániakat sem. A felröppentett békegalambok nem térnek még az olajfa-gal vissza. A békehajó, amely elindult Amerikából, a messzi földön kitalált ideális ötleit, költemény, amelyre sok lelek gondolhatott, de a melyet csak az amerikai milliárdos valósíthat meg s ha megvalósít, akkor is csak költemény marad. A háborus soraot Európa népének felelős vezetői, kormányai, részben a nemzeti erők intézik s ezeknél a békehajó beleszólása nem sokat numerál. Történelmi vissza pillantással és senki által figyelembe nem vett tanácsokkal még valamely egyszerű élelmezési kérdésben sem lehet az áremelkedést megakadályozni, nem, hogy a háborút lehetne.

Az elsősegeink még mindig azokat az ismert kijelentéseket teszik, hogy biznak a maguk végső győzelmének a föltétlen kivívásában. Ez halljuk bángoztatni mindenfelől,

A japán hadsereg.

Ira: Dr. Szeghő Ernő

volt japán követségi attasé.

A világháború egyik legnagyobb meglepetése az azok számára, akik nem voltak diplomáciai titkokba beavatva, az volt, hogy japán seregentezhöz csatlakozott. Igaz, hogy a felkelő nap országát Kiaoocsau elfoglalása és néhány agyu kölcsönzésre óta abszolút passzív viselkedés, de érdekesnek tartom, hogy rövid vonásokban vázoljam, a japán hadsereg összeállítását és jellemét.

Japán hadseregét három évtized előtt szervezték európai mintára. Akkor francia tisztek pedig kezdtek a katonák és tisztek nevelését, később pedig az újonnan felállított katonai iskolák növendékeit Európába küldték tanulni. A nyolcvanas években már elég volt modern katonai állami, műveltség iskoláiban japánok ne lettek volna.

A japán hadsereg modern elveken alapszik s azért úgy, mint a művelt államok nagyrésznél, az Általános katonakötelezettség alapján egészül ki. A testalkatra nézve azonban már nem létezhatott olyan követelmények, mert a szigetország lakói apró termetűek. A katonai mininális magasságát

azért 1 méter 51 centiméterben állapították meg, tehát jóval alacsonyabban, mint a föld kerekességének bármelyik államában. A tesztöréget sem a nagyobb terméű katonákból állítják össze, mint Poroszországban, hanem a jobb családok gyermekeiből.

A japán katonáknak azonban apró termete dacára is jó katonák. Férge, tanulmány és különösen kitartó.

A tisztlak, a szigetország intelligenciájából kerül ki. Az előkelőbb családok gyermekeit a hadapródintézetekben nevelik és ezeket már az Európában tanult beszéltől tisztek rendezték be. A tisztlak egyrészt azonban, miután az intézetekben nem képeznek ki elég tisztet állítottak közül veszik.

Úgy a katonai iskolákban, mint a tisztlakban nagy súlyt fektetnek az idegen nyelvekre. A hadapród intézetekben a német vagy francia, továbbá az orosz vagy kínai nyelvet kötelesek a növendékek tanulni, az angol főképpen a tengerésziszterekre kötelező. A tisztlakban ma már sokan beszélnek németül, míg a hadügyminisztériumban megmaradt a francia nyelv mellett.

A csapatok kiképzésénél a németeket vették mintául Janson porosz altábornagy, aki hosszabb időt töltött Japánban, meglepetésen konstatálta ezt. A gyakorlati részen sóvala megdöbbenve vette észre,

hogy a japáni katonák órák hosszat mást nem csinálnak, mint a porosz gárda parádés lépését tanulják.

A tőzfégyelem a japán hadseregnél kifogástalan s a katonák nyugodtan kezelik a fegyvert. A nagyobb tömegekben való kiképzés s a magasabb rangú tisztlaknak csapatok vezetésében való kiképzése azonban már sok akadályba ütközik. A szigetország nagy része ugyanis rizsföldekből áll, amelyeket mesterségesen moocsarrá változtatnak át, hogy terményebbek legyenek, a szigetek egy része pedig egyáltalában járhatatlan. A csapatok azért a megfelelő teret hiányában csak kisebbeszbab gyakorlatokat tarthatnak. Mindössze november hónapban vannak nagyobb tömegekben gyakorlatok ilyenkor két-három hadosztályt szoktak összpontosítani. Nagy hadgyakorlatokat, a mi méreteink szerint, nem ismernek Japánban.

A szigetország hadvezetőségének minden igyekezete odairányult, hogy haderejét európai színvonalra emelje és ez sikerült is neki. A japán katonát teljesen kivételteljes nemzeti jellegéből, nemzeti tulajdonságából, ami hogy helyes-e, azt még nem tudhatuk. Más országokban éppen a nemzeti tulajdonságokat értékesítik, s csak erre hárítják rá az idegen köntös. A török katonák például, ha porosz ki-

ahol olyan felelősök nyilatkoznak, akik elkezdtek csinálni a háborút. Ezek természetesen nem is nyilatkoznak másként, ha csak magukat nem akarják meghazudolni s vállalni az egész véres forgatagnak minden eredendő bűnét, akik pedig a békealambokat olykor felröppentik, nem felelős tényezők. Legalább is nem olyanok, hogy az országuk sorsára elhatározó befolyásuk legyen. S azután olyan ötletek is keringenek a sajtóban, amelyeknek nincsen gazdájuk. A különféle ilyenek között érdekes az, amely már tavaly karácsony előtt is keringett, hogy a pápa közbeveti magát a karácsonyi fegyverszünetéért. Ez a hír most is komolyan röpök, pedig nyilvánvaló, hogy a háború gyakorlatában ennek a valóra váltása lehetetlen, mert hiszen a nyugati és a szláv karácsonyok ideje között nagy különbség van, a hadbavonuló mohamedán-világnak pedig nincsen karácsonya. De azért a hír tartja magát. Érteke pedig csak annyi van, mint a többinek.

A tény ezekkel szemben az, hogy sem mi profétálás sem biztos a közeli béke eshetőségei felől. Olyan béke, melyet az ellenségek szeretnének, nem lehetséges. Örökn és hatalmunk tudatában mi olyan békét nem csinálhatunk, amely után nyolc-tíz év múlva njból előlről kezdődjön a világháború. Az bizonyos, hogy a ma élő nemzedékeink az államosult Európá történelmének a legnagyobb napjait élik s a nemzeti lét legnevezetesebb harcsit vívjuk. És ebben addig kell kitartanunk, amíg ellenfeleink a teljes megverettséget beismerni nem lesznek kénytelenek, Nálunk nem kell, mint az olasz parlamentben, sirámközve könyörögni összetartásáért, nálunk nem frázis az, hogy soha összetartóbbak nem voltunk mint ma, a honvédel-

münk eme nagy harcában. Ha az ellenségeinknek nem voltak elegek azok a súlyos csapások, amik eddig érték: érjek újabbán is. Mindaddig, amig teljesen az eszkörc nem térnek.

Addig hiába oldották el Amerikában a békehajót a partól.

HIREK.

Vissza, vissza!

— Seneur Zalmen. —

*Ha kökemény s hideg marad majd kebled,
S fagyos a tének vízivarától,
Ha unolán elfordulsz jótól és rosszról,
Sötét éjtől és napvilágától;*

*Ha utat kér bánatod és sűrű könnyed
Mégfogy a tikkadt, szomjas pillákon,
Ha új ösvényt keres majd szárnyaló vágyad,
Tisztulást büntől egy szent világon:*

*Siess a természet, az anya ölebe,
Gyermekként borulj rá megalázkodva,
Figyeld szívének hű dobbanását,
Szívjad fel lelkét vágyakozva.*

*Légy vele egygő, mint remete a csenddel,
Harmat lesz italod, napfény az étled,
Meleg, nagy érzéssel könnyülten sirhatsz,
S megéhsztul lassan büntől a lelked.*

Héberből

Juhász Mór.

Földzsora.

A háború, mint valami elszabadult ördögcsókár, gázol bele mindennebe, ami nekünk kedves, nívós, megszokott volt. Azt a nagy felfordulást, ami kerek — nyomán támadt, megéri az — állam, a társadalom s az egyének milliárdja. Mint a körül-betellen Végzet, osztogatja egyik kezével a halált, a szenvedést, a nyomort, míg másik kezével a bőség szarujából szórja pompás ajándékait. Ez az ördög-motolla fölkavarta az emberi szenvedélyek mélységes vizét, s csodás vízek mélyiből ime fölszűrve kerültek a piszkos hullámok, melyek eddig nehezebb sájsúlyuknál fogva a vizek mélyén szunnyadoztak. És jöttek a posztóesalók, a papiros bakancsok, a katonai szabadtársi panamak s a panamiszimók mellett ezer más panama és panaminó. És az emberi szenvedélyek piszkos hullámaiból kiemelkedett a lelki-lenség, az önzés, a kapzi vágy, a kizsákmányolás, undok szörnye, trónusra ült s megkoronázta magát.

És hódolui jártak hozzá a hívők s bőséges lett az ő jutalmuk. Ideges mozdulatoknál alig alig tudják zsebre gyűrni azt a sok pénzt, melyet az új bálvány oly nagyszívűen osztott ki közöttük. Akik kizsákmányolták lelketlenül harcoló hőseinket, a súlyos portékákkal meztől járták a teli fagyában, átlátzó esz-lén-posztókkal kizsákták esonjtáikból a velőt, izmákból az energiát. — most — ru béne gesta — más-fél fordítják undok tekintetük. Harcstéri romlások után az ilthonmaradt hozzátartozóit megrottása felé.

Övissuk, hogy élelmes agynőkön biztatják a hadbavonultak ilthonmaradt hozzátartozóit: hogy pár hold-s földjüket, kis házukat a megpróbáltatás e nehéz napjaiban elkötvajtyóljék. Csájuk nyilvánvaló: ocsó-pézen összevásárolni az apró birtokokat, melyeket azután tagosítás kieszközölésével remélnék nagyobb birtokossá egyesíteni.

Téhat a harcoló hős hadi szükségletének meg-dézmálása után az a sovány fulat is kell nekik, mely a családnak el eddig, bármily vékonyan, de rendel-

képzésben részesült is a festes fegyverfogások és parádés mozdulatok dacára megtartja az otthon belé-nevelt katonai tulajdonságokat és a higgadtan gondolkodó pasáknak eszöskébe sem jutott, hogy ezt ki-vevjék belőle.

Amilyen gondot fordítottak az emberanyag ki-képzésére, éppen oly áldozatkészséggel látták el a hadsereget is a szükséges hadieszközökkel, ám a pénzsel azért nem bántak könnyelműen. Az egyze-sregrés és a tartósságra fektették mindenbe a fő-súlyt. Mindjárt a ruházatra feltűnik ez a rendszer. A japán katonai ruházata télen fekete posztóból, nyáron pedig fehér vászonnál készült, minden dísz nél-kül. Sapkájuk stakja hasonló a francia tisztékéhez, díszben azonban csaköt is viselnek. A lovaság huz-száratitálit hord sárga színűrral. A sötét színű köve-snyeket nyáron a gyalogosok a borsnyun, a lókapók pedig az bambuliere viselik. A testőrség ruházata hasonló a többi csapatokéhoz azal a különbséggel, hogy sapkájukon a sárga peszomintka helyett vöröset viselnek. A lovas testőrök zainórtusa és eskőja sárga helyett színtűn piros. Az egyenruha európai szabású, ami ugyan nem nagyon illik az apró katonák mas ardaya testőre.

A had-ról európai mintára tizenhárom hadosz-tályra osztották be, ezek közül egyet a testőrcsapat-ot alkotnak. A hadosztályok összetétele hasonló a miénkéhez. A hadosztályokat tábornokok vezénylik,

akik béksidőben, mint hadsereg-főfelügyelők mű-ködnék.

A japán hadvezetőknek is van egy nagy elő-nyük: a gyors gondolkodás és a mérhetlen agilitás. Ez pedig nagy előny. Nagy Frigyes ennek köszön-hette győzelmeit s ez volt Napoleón sikereinek is az alapja, de ez vitte diadalra a japán fegyvereket az Oroszország elleni háborúban is.

Telefon a háborúban.

— Egy német telefonistát elbeszélése. —

Ez a mai háború a technika háborúja. A tech-nikai eszközök harcolnak egymással és amelyek nem-et a technikában nagyobb eredményeket ért el, az lesz a győzelem. A háború eddigi folyásán pedig már teljes bizonyossággal látszik, hogy technikai készütségnél — a mentek és szőretésesükné — meszse felülmúlja ellenségeinket.

Természetes emlíetve, hogy a mai háború-ban az utászoknak, árkászoknak, valamint a telefon és távírdeszapatoknak fokozottan fontos feladat jut osztályrészül.

Lapuk budapesti munkatársának alkalma volt, hogy beszélgetést folytasson egy telefoncsapatbeli német tisztel, akinek a mellőn vaskereszt díszlett. Kérdésünkre, hogy miért kapta a kitüntetést, a kö-vetkező igen érdekes történetet mondta el:

A második keletporoszországi orosz betörés alkalmával történt. Hat álmatlan éjszaka után nehéz munkát tudva magam mögött, érkeztem Gumbinnenbe, abban a rományban, hogy egy kis pihenőt kapok. Azonban tévedtem. Alig érkeztem meg, bírtak a postafőigazgatóságra. A hadvezetőség kívánta hogy az oroszok által elpusztított stallopóneusydtkühneni vonalat állítsam helyre. Néhány emberből álló távírdeszappal indultam éjjel 12 órakor Stallopóneus felé, ahol két tiszt és hat közeber várt, akik tede-zeteket alkottak. A Stallopóneus-Eydtükühnen közti vidéken orosz őrsjáratok köszáltak. Eydtükühnen már orosz kézen volt részben és ekkor éjjel 2 óra 55 perckor néhány emberemmel egy mozdonyon és egy szénkocsin elhelyezkedve, nekiindultam Eydtükühnen felé. Egyszerre nyit pályán megálltunk. A pályát az oroszok megrogtálták. Loszálltunk és gyalog ment-tünk tovább.

Mitűn tudtuk, hogy az állomást és környékét az oroszok megszállották, egy mellékpálya értük be Eydtükühnen, föntcájára. Kiválasztottunk egy házat, ahol a távérszóló szögölő csapal vezetője kijelentette, hogy megtelestől nem kell tartanunk, hozzáfogtunk a munkához. Ekkor vetük észre az alaklót, hogy fölünk kétszáz lépésnyire egy kis előőrs csapat áll. A mintegy 50 főből álló csapatnak nagyon megörül-tünk és most már megértettük, hogy vezélyes fel-a-datunk esája éppen az volt; hogy az előőrs csapa-

kezésére állott. S az egytűny népet könnyű bougarálni. Nincs munkakerő, a földeske nem hoz sokat. Alig-alig, vagy csak nyomorúságosan élég, nem a megélhetésre, csak a tengődésre. S ha az zhes embernek fatolt kinész, lemond az miuden jus-áról. Mint a bibliai példa mutatja, az Ézsású.

Örvendzve jegyeztük föl, hogy a belügyminisztérium föliamerte azt a veszélyt, melyet ez az állapotok szándék véka állt igyekeszt rejteni, s az igazság és méltányosság vakító reflektorával rávilágított a sötétben bódogó bűnös igyekesztre. Míg — reméljük a közel jövőben — intézményesen is szabályozták az ingatlan forgalmát a háború alatt, — bizony-bizony jó esolekedet volt elzúzni az új sötétjait, a bűnös szándék e fekete palástját.

— Talmud ünnep. Szombaton az ír. tanulóifjúság talmud ünnepet rendezett a kereskedelmi iskolában lévő imaházban. Az ünnepnek számu hallgatóság volt részt. A műsor minden száma igaz élvezetet szerzett a hallgatóságuk, amely tetszését nagy tapsal fejezte ki az egyes számok végén. A zenni számokat Hofrichter Emma tanárnő rendezte sikeresen, a ki a rendezést szép csokrot kapott. Az ünnep másora a következő számokból állott. 1. Megnyitó. Dr. Neumann Edu tartotta s tönör szép szavakkal emlékezett meg az emberiség örök ideáljairól a vallásról, tudományról s a művésztéről. 2. A háború Dulínov életében. Írta: Dömötör Lajos VIII. o. t. Felsővásta: Biach Sándor VIII. o. t. 3. Dont: Vonós négyes. Előadók: I. hegedű: Kovács Mihály, Biach Sándor, II. hegedű: Neu Pál, Hirschler Andor, III. hegedű: Hirschler Béla, Freyslinger Ágoston, IV. hegedű: Balaton Ede, Schweiger István 4. Írgalom: Írta: Szász Menyhért. Szavaltá Polák Béla felső ker. iskola III. o. t. 5. Hit és háború. Írta: Eszterházy Frank Sándor VIII. o. t. 6. Ernst: Elégia. Hegedű: előadta: Biach Sándor. Zongorán kísérte Kovdor Ferenc VIII. o. t. 7. Csak

köszök a töle tizenegy kilométernyire lévő legközelebbi csapatnál. Alig kezdtek meg munkánkat, már innen is, onnan is fegyverroport figyelmeztetett bennünket veszélyes helyzetünkre. Ablakunkból, mely kitűnő megfigyelőhelyeket is szolgálhatott volna látuk, amit ki csapatunk, helyesebben a részben elfoglalt Erdőkülső ellen gyalogos Asta be magát és tüzérsg, valamint lovasság vonult fel. Egészzen természetes volt látni, hogy az előrs csapat tisztje, megtudván ottjártunkat sürgette a telefonoszkópát. Lázasan dolgoztunk és reggel háromnegyed hat órára készen volt az állomás. Ezekkor meg az volt hátra, hogy az Erdőkülsőtől Stallópouen irányában 3—4 kilométernyire történt vonalszakadást helyreállítottuk. Ide állítástemet küldtem néhány munkással és a fedezetét szolgáló katonákkal. Alig egy órával később halkan megcsendült a telefon. Tudtuk, hogy a pályáról jön a jelzés és hét órákor reggel átadtam az állomást a tisztnek, aki azonnal jelzete veszélyes helyzetjait Stallópouenbe. Én pedig a magam mellett tartott három emberrel meg indultam gyalog Stallópouenba.

Alig voltunk három kilométernyire Erdőkülsőtől, hosszú katonapáncz jött velünk szembe. Nagyon megörömlünk. Ez a mi munkánk volt.

Ezért kaptam a vaskeresztet.

r. i.

átom volt: (Elbeszélés.) Írta: Fürst László VIII. o. t. Felsővásta: Weisz László VIII. o. t. Klasszikus dallamok. Előadók: I. hegedű: Kovács Mihály, Biach Sándor, II. hegedű: Neu Pál, Hirschler Andor, zongorán kísérte: Kovdor Ferenc. 9. Levél a kapitány urhoz. Írta: Kvador Feuerstein. Szavaltá: Weisz Endre felső ker. iskola II. o. t.

— A régi időkől. Már a régi idők emlékei közé tartozik a kegyelfutók mutatványa is. Ma már csak emlék ez is. Dr. Eöry Szabó Jenő régi irattárából került hozzánk ez az alábbi meghívó is, amelyben a pápai közönségnek eszedik úgy száz év előtt egy gyorsfutó Bicsédből szives partfogásért, míg felsőbb engedelmlem magát: a gyorsfutásban kitüntetethi. Az irás különben, — amelynek tintával írott sorait már kiette az idő s így olvashatatlau — a következőképen szól:

Felsőbb engedelmlem. Ma ... léstem alól-jegyzetnek szerencséje magát itteni átutaztában a nagyüdüdmű t. e. Közönség előtt a gyorsfutásban kitüntetni. Futásul kitévő tér: E' tér kerülése ... lépést tesz, melyet ... perc alatt ... tehát össze-szen ... lépésből álló tért körül. Minthogy alól-jegyzetnek magát e' művészetben kitüntetni már több nagyobb városokban is szerencsése volt, s mindenütt köztetszésben részesült: úgy reményli hogy azszal az itteni t. e. Közönségnek is egy meglepő időtöltést szerzend, melynek élvezetására becses megjelenésért s partfogásért mély tisztelettel esd alázatos szolgáljuk Gruber Ferenc, gyors-futó Bicsédből. Kezdeté pontban ... órákor. Ha az idő nem kedvezne úgy a gyorsfutás következő napra halasztatik s kezdélté ... órákor-venndi.

— Karácsonyi szabadság katonáinknak.

Kölögy-Hadügy írja: A mögöttes országreszben lévő tisztek és a legénység részére a hadügyminiszter legújabb rendelkezése szerint a karácsonyi ünnepek alatt szabadságot engedélyeznek. A menyüben a szolgálók érdeke megengedi, két részletben történnek a szabadságfoglalók és pedig: december 24-től december 26-ig, továbbá december 31-től 1916. jan. 2-ig. Ekezőrban azok kapják szabadságot, a kik a harcüzben valamelyes kitüntetést szereztek, továbbá azok, a kik sebesülten vagy betegen jöttek vissza a harcüzéről. Az egészségügyi intézetek és lábadózó osztagok állományából csak azokat a szabadságfoglalók, a kiknek egészségi állapota ezt megengedi. A szolgálóban maradt tisztek s legénységi állományú egyének — a menyüben a szolgálat megengedi — december 24-én délután, december 25. és 26-án szolgálatmentességet kapnak.

— Kenyérjegy lesz az egész országban.

Hír szerint a belügyminiszter osztrák mintára az egész országban életbejelíti a kenyérjegy rendszert, mert a gabona tekintetében a legnagyobb takarékosságra vagyunk utalva. Ez az intézkedés természetes következménye lesz, hogy a lisztvalutáj rendszert ott is behozhatk, ahol eddig azt nem ismerték. A kenyérjegy rendszer annyit jelent, hogy sem pék, sem vendéglo, sem kávéház, sem más üzlet nem szolgálthat ki még egy szelet kenyeret sem — csak jegy ellenében, melyet a hatóság állít ki és bocsát a fogyasztók rendelkezésére.

— Karácsonyi szabadság a kereskedőkatonáknak. Mint a Budapesti Tudósító illetékes

helyről kapott felhatalmazás alapján jelenti, a hadügyminiszter, illetve a honvédelmi miniszter a cs. és kir. katonai és a m. kir. honvérdelői parancsnokságokat oly irányú intézkedésre hatalmazták fel, hogy a karácsonyi ünnepek megelőző (fokozottabb üzleti és kereskedelmi forgalmra való tekintettel a mögöttes osztrágyreszében tönyleg katonai vagy népfelkelői szolgálatot teljesítő kereskedőknek és ipari alkalmazottaknak beigazolt sürgős, létezőkedvet veszélyeztető esetekben legfeljebb nyolc napra szabadság engedélyeztetessék.

— Minél előbb rendel, annál jobb! A Dörge-Frigyes bank (Bpest, Kosuth Lajos-utca 4.) tudaja vérvél, hogy csak azonnali megrendelés esetén szállíthatja a kívánt számokat, meri tekintve a naponta beérkező számos rendelést, lehetetlennek bizonyult azokat továbbra is fölretenni.

KARÁCSONYFADISZEK nagy választékban, jutányos árban kaphatók! Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében.

— A háborús segély ellen nem vesethető végrehajtás. A hivatalos lap mai száma közli azt a miniszterelőnöki rendeletet, mely szerint azok a segélyek, amelyeket a háború idejében katonai szolgálatot teljesítő személyek vagy hozzátartozók, vagy a háború okából mások közpénztártól, intézettől, társaságtól vagy egyesülettől kapnak — amennyiben külön jogszabály másként nem rendelkezik — a végrehajtás alól ki vannak véve és emel-fogva még a végrehajtást szenvedők befolygyszésével sem foglalhatók le.

— Egyéves onkintéseköl — hivatalos tisztek. A hivatalos lap legutóbbi számában két pályázati hirdemény jelent meg, amely módját nyújt az 1914 és 1915. évben besorozott 19 és 17 éves ifjaknak, hogy hivatalos tisztekké képeztessenek ki. E' ebből az egyik hirdemény szerint a Ludovika Akadémiában, a másik szerint a cs. és kir. katonai akadémiákban „akadémiás” tanfolyánokra fognak létesíteni. A feltétel, amelyek mellett a pályázat, illetve felvételt történik, ugy a Ludovika Akadémiában, mint a közös hadseregbeli tisztekké intézetekben csaknem teljesen azonosak.

— Verik már kormócón a vas pénzket. Ittunk már róla, hogy Németország is, meg a monarchia is vas pénzt fog veretni és forgalomba hozni. Ennek az elhatározásnak nem éppen az az oka, hogy ennek a rettenetes vaskorsóznak csak-ugyan legstílusosabb pénze a vasból való, mely Európában ugyan már Krisztus előtt divatját multá, még a Lykurgosz idejében, de most csakugyan állító-szerűen divatba hozható. A dolgnak nem ilyen esztétikai megfontolás az alapja, hanem egyrészt az, hogy a váltópénz kevés, másrészt, hogy a váltópénznek való fémek most egyébféle cölóra kelleneek. Az aprópénz hány most, már nem sokig fog tartani, mert Kormócóban már hetek óta verik a vasat, hogy pénz legyen belőle s az új év már meg is fogja hozni a zörgő pénzt. A jegybank híradás szerint már négy-öt hét multa forgalomban lesznek az első vaspénzek.

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-ter 1

Telefon: 182. — Hirdetések díjazás szerint.

Felolvasó szerkesztő:

Bánkovich János

Főszerkesztő:

Kemény László

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Egyszeri árk: Egész évre 10 korona, félre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyszeri szám ár 10 fill.

A mi albumunk.

karácsony alkalmából minden érő szív felétek fordul, hős katonáink. Rólatok vettek én is ide pár sort. Éveznek, hogy adósságok törlesztéssel tartozunk nektek. S a szeretet ünnepén erősebben felismertük szeretetünk, hálánk, esodlatunk s lelkesedésünk irántokat, hogy így, ezzel érzések kifejezésre juttatásával veletek szemben fennálló tartozásunk valami kicsi részét letörlessük. Mert minden dícsőségünk a ti dícsőségétek, mígben reményünk teletek s nemes önfeláldozástok révén nyertek minden kitüntetés dícsőségét győzelemünk elé a ti munkátok gyümölcse. A ti szenvedéteket, nélkülözéseiteket, véretek és haláltusátok eredménye. Beszélhetünk-e ezek után má más érdemről, mint a ti hősi szenvedésekről s tetteitekről? Minden méltató szó rólatok énekelhet most csupán, minden magasztalás titeket illet egyedül, akik hónapok óta álljátok hősiességgel helyeletek s alkinek dícsőséges munkája nemzetünk egész egyetemét aranyozza. Nekünk a könnyebb rész jutott — itthon. Amit mi most élvezünk, ti azért — kizsákván az édes otthon melegéből, — véretekkel locsoljátok a földet a távolban. Mi önzők vagyunk s ti az önfeláldozó önzetlenség ragyogó órák példái adjátok a történelemnek, amely el nem múló nyelven örökké beszédesen fog szólni a késő kor minden emberéhez a ti nagyságtokról. Akarva akaratlanul is rajtatok akad meg a szeretet ünnepén tekintetünk. Nem azért, mert tudjuk, hogy nektek esodlva tisztelünk s szeretnünk kell titeket, hanem mert érezzük, hogy ti véretek omlásával bizonyítottátok irántunk érzett szereteteiteket. S mikor összegyűjtjük filléreinket, hogy karácsonyünnepén szeretet adományával lépünk meg benneteket, csaknem pirulnunk kell amiatt, hogy mi csak ezt és ennyit adhatunk nektek, holott ti velünk szemben oly pazar kézzel önfeláldozók vagytok s véretek-t szorjáltak szeretetből értünk, ami boldogságunkért, ami jólétünkért. Mintha kigonyolnánk szeretetadományainkkal a ti szeretetek adományait, mert a mi nyugodt, békés, győzelmes reménytel telő karácsonyunk a ti ajándékotok Ideirajk érdemeitek, elismeréssel adozunk azokért, fogadjátok szeretettel szavainkat, hálánk s elismerésünk legigazabb jeleit. ha már önfeláldozástokhoz méltó ajándékot nem tudunk adni, mi az itthoni önzők, nektek, a mi dícsőség-és önfeláldozó hőseinknek.

(dr I j)

A szeretet ünnepén.

Meleg szobában pattogó tűz mellett, egymásnak örömet szerezve, egymásiránti szeretetünnepünk jeleit adva ültek meg a békebarányának, a sólétség elosztatójának, a világozság felgyújtójának, a világmegváltó Krisztusnak eljövételét.

Magasztos szép ünnepe ez a keresztény-ségnek, melyen szokás szerint elfeledjük,

hogy odakint hideg van, hogy a szivekben bánat lakozik, hogy vannak emberek kik gyűlölik egymást, kik éheznek, nélkülöznek, fáznak.

Szokva vagyunk hozzá, hogy a mily dermesztő a hideg ott kint, oly meleg itt bent s oly édesen melegíti szívünk szeretete.

A szobákban tán ma is meleg van, — a karácsonyfa ma is ott áll sok helyütt a szoba közepében, a gyertyák ma is kigyulnának rajta, az ajándékok ma is felhalmozódnak alatta, s a ragyogó arcu vidám apró sereg ma is örömtől repeső szível, ragyogó szemekkel gyülekezik a fa körül; ámde a legtöbb helyen bánat ül a szivekben, sok helyütt gyász a ruhákban, sok helyütt hiányoznak, kik az orosz hőmezőkön, vagy a déli hűvös vidékeken vagy sulyos sebekekvel nyögnek valamely katonai harcokban, — vagy mint szinylődő hadifoglyok várják a szabadulás öráját valamely oroszországi fogolytáborban, — vagy már se nem fáznak se nem áznak, hanem ott lent pihennek az ellenség vérről áztatott földjén almodva dícső győzelemeikről.

A kis Jézus varázsa.

Írta: Barátfalvy B. L.

Este felé járt az idő... Lombhullásos, szomorú ózi este volt, mint mikor a természet bucsúzik az élettől... Ók így bucsúztak...

A lenyugvó nap vörvörössé festette az eget, mely az ablakokon keresztül félelmetes lidércfényt vetett a butorokra. Valami láthatatlan kéz fantasztikus képeket rajzolt a beteg szobájába derengő szürke félhomályban: ijesztő szabálytalan alakokat, melyek mindközelebb jöttek a beteghez.

— Nézd, ezek a csunya emberek elakarnak vinni, megakarnak szolgálni Tőled, óh ne engedd hogy elvigyezenek a fozgától, rabudó leszek, ki hűséggel és engedelmességgel, boldogan teljesítem minden parancsodat csak ne hagyd el — esengett a nő fájdalommal epedősen s karját az ágya mellett ülő férfi nyakába fova teljes erővel szoritotta őt magához.

— De Ilnokám, hogy mondhatsz olyauokat! Tudom, hogy lázban beszélsz, légy nyugodt és bízzál benneom én nem hagyják el soha! Ha kell, szembeállok az egész világgal s a kentaurok erejével megvédelek mindenkitől!...

— Igeu, ha itthon volnék, de Te te most elmegy

messze, oda hol a halálmadár röpköd örökösen az emberek feje fölött s Isten tudja visszajősz-e még. És ha visszajősz is, engem már nem találás itt, érem, tudom hogy nem sokára meghalok az Isten bérletese, mert szeretlek, holott nekem farjem van és gyermekeim és ez bűn, nagy bűn, de nem lehetek róla. En immádkozom mindeneap, hogy a jó Isten bocsássa meg ezt a bűnömet; magától a haláltól nem félek, az csak jótétemény lesz számomra, mert... Te... ugy sem szeretés... talán nem is szeretél soha... — itt elakadt s heves zökögésben tört ki A férfi vigasztalni igyekezett, de ő vigasztalhatatlannak látszott, mert arcát a párnák közé temette s csak tovább sirt.

— Ugyan Ilnokám, hogy beszélhetsz így! Miért akarsz nekem újabb keserűséget szerezni kihiúsággal, hiszen úgyis összefacsarodik a szívem arra a gondolatra, hogy Téged most itt kell hagynom de ne eszögödj, vi-szajövök hamarosan, visszahoz a szerelmed, s aztán... nines az a földi hatalom, mely elszakított Tőled! — Majd gyöngyöden elfronts az asszony fejét, ajkát, annak lázról égő arcához szoritotta s tovább folytatta: — Csak egy-szer moudandál, hogy hiszel nekem s én büszkébb lennék a világhódítóknál, mert sokkal nehezebb egy lelket meggyerüni, mint az egész világot legyőzni. Én nem kérdeim, hogy szeretsz-e, mert a szerelmem nem lehet erőltetni, de elfojtani sem. A szerelmem

olyan mint a vadrigár a pusztában, nem ápolja, nem öntözi senki, mégis nő s bár illatával felül-mulja a cifra, gőgös árvégházi virágokat, akik nem ismerik, örökteleunek tartják. A szívnek kell megérezni a szerelmet, — hitet azonban, különösen a nehezen hívó embereknél, gyakran csak bizonyos fizikai események teremnek hitet. S én mit csináljak, hogy higgy! — kivégem a szívetem s a kezébe tegyem, hogy olvas benne!?

— Nem — nem! ezt ne tedd!! Inkább elhiszem, hogy szeretsz, de attól félek, hogy az a szerelmem csak olyan hirtelen felrobbanó szalmaláng Nálad, amely ép oly hirtelen ki is fog aludni Te most elmegy a háboruba, mire visszajősz elfeledted szegény Ilnokádát vagy talán vissza sem jössz... Óh Istenem mindkettő egyformán végzetes lenne néked!

— Ilnokám! esküszöm, hogy sohasem foglak elfelejteni, s ha a végzet úgy akarná, hogy ott vesszek el a többi névtelen hősök között, a szellemem öröködni fog feletted, s ha az élet viharos tengerén ledőltre hullámok esznak, kiáltás felém, a Te hangodat megfogom ismerni millió hang közül s ha előbbre leszek bovárlak, ha pedig hátulmaradt lélek-vesztőm, úgy megfeszített ervekkel rohanok utánad, de ott leszek, a legnagyobb veszélyben is, mint a Te hűség, szerető örd!

— Milyen szépen hangzik!... Istenem ha úgy lenne!?

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség az kiadónivali Deák-tér 1

Telefon: 182. — Hirdetések díjazásáért.

Feladó szerkesztő:

Báné Kovich János

Főszerkesztő:

Kemény Jászló

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Kiáértési árak: Egész évre 10 korona, félre 5 korona, Negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyen szám ára 10 fill.

A mi albumunk.

A karácsony alkalmából minden érteő szív felétek fordul, hős katonáink Rólatok vetek én is ide pár sort. Éveztek, hogy adósságok törlesztésé tartozunk nektek. S a szeretet ünnepén erősebben feltámad szeretetünk, hiánk, esodálatunk s lelkesedésünk irántok, hogy így, emez érzések kifejezésre juttatásával veletek szemben állóok tartozásunk valami kicsi részét letörlessük. Mert minden dicsőségünk a ti dicsőségetek, miféle eményünk tőletek s nemes önfeláldozások révén nyertünk minden kitatásunk dicsőséges győzelmetek elé a ti munkátok gyümöle, a ti szenvedések, nélkülözéseitek, véretek és haláltusátok eredménye. Beszélhetünk-e ezeketán má más érdemről, mint a ti hősi érdemeketokről s tetteitekről? Minden méltató szó rólátok énekelhet most csupán, minden magasztalás tőletek illet egyedül, akik hónapok óta álljátok hősiességgel helyzeteket s akiknek dicsőséges munkája nemzetünk egész egyetemet aranyozza. Nekünk a könnyebb rész jutott — ítthon. Amit mi most élvezünk, ti azért — kisakítva az édes otthon melegéből, — véretekkel leoszlatok a földet a távolban Mi önzök vagyunk s a ti önfeláldozó önzetlenség ragyogó örök példát adjátok a történelemnek, amely el nem némuló nyelven örökké beszédesen fog szólni a késő kor minden emberéhez a ti nagyságtokról. Akarva akaratlanul is rajtatok akad meg a szeretet ünnepén tekintetünk. Nem azért, mert tudjuk, hogy nektek esodálva tisz-

telünk s szeretetünk kell tőletek, hanem mert érzünk, hogy ti véretek ömlásával bizonyítjátok irántunk érzett szereteteket. S mikor összegyűjtjük filléreinket, hogy karácsonyünnepén szeretet adománnyal lépünk meg banneteket, csaknem pirulunk kell amiatt, hogy mi csak ezt és ennyit adhatunk nektek, holott tíz velünk szemben oly pazar kézzel önfeláldozók vagytok s véretek-t szorítjátok szeretetből értünk, ami boldogságunkért, ami jólétünkért. Mintha kigyonyolnánk szeretetadományainkkal a ti szeretet adományait, mert a mi nyugodt, békés, győzelmes reményeinkkel teli karácsonyunk a ti ajándékokat. Ideírjuk érdemteket, elismeréssel adóznunk azókért, fogadjátok szeretettel szavainkat, hiánk s elismerésünk legigazabb jeleit, ha már önfeláldozásokhoz méltó ajándékok nem tudunk adni, mi az ítthoni önzök, nektek, a mi dicsőséges és önfeláldozó hőseinknek.

(dr I j)

A szeretet ünnepén.

Meleg szobában pattogó tűz mellett, egymásnak örömet szervezve, egymásiránti szeretetűnknek jeleit adva ülünk még a békebarátjaink, a sötétség eloszlatojának, a világosság felgyújtójának, a világmegváltó Krisztusnak elővetelét.

Magasztos szép ünnepe ez a kereszténységnek, melyen szokás szerint elfeledjük,

A kis Józsué varázsa.

Írta: Barátfalvy B L

Este felé járt az idő... Lombhullásos, szomorú éjszaka este volt, mint mikor a természet bucsuzik az életről... Ők is bucsuztak...

A lenyugó nap vörvörös festette az eget, mely az alakokhoz keresztül félelmetes lidércfenyvetett a butorokra. Valami láthatatlan kéz fantasztikus képeket rajzolt a beteg szobájában derengő szürke félhomályban: ijáztó szabálytalan alakokat, melyek mindközözelebb jöttek a beteghez.

— Nézd, ezek a csunya emberek elakarnek vinni, megakarnak fosztani Tőled, őh ne engedd hogy elvigyenek, a szolgáidól, rabudól leszek, ki hüszéggel és engedelmeséggel, boldogan teljesítem minden parancsodat csak ne hagyj el — esengett a nő fájdalmas epedéssel s karjait az ágya mellett ülő férfi nyakába fonva teljes erővel szorította őt magához.

— De honkám, hogy mondhatok olyauokat! Tudom, hogy lában beszélés, légy nyugodt és bizál beuonm én nem hagykl el soha! Ha kell, szembeállok az egész világgal s a kentaurok erőjével megvédelek mindenkitől...

— Igen, ha ítthon volnál, de Te te most elmégy

messze, oda hol a halálmadár röpköd örökösen az emberek feje fölött s Isten tudja visszajő-e még. És ha visszajő is, eugem már nem talális itt, érem, tudom hogy nemokára meghalok az Isten büntetése é, mert szeretlek, holott nekem ferjem van és gyermekeim és é büni, nagy büni. de nem lehetek róla. En imádkozom mindnap, hogy a jó Isten bocsássa meg ezt a bűnöm; magától a haláltól nem félek, az csak jótétemény lesz számomra, mert... Te... ugy sem szeretek... talán nem is szeretlek soha... itt elakadt a heves zúgásban tört ki A férfi vigasztalási igyekezett, de Ő vigasztalatlannak látszott, mert arcát a párnák közé temette s csak tovább sít.

— Ugyan Honkám, hogy beszélhetsz így? Miért akarsz nekem újabb keserűséget szerzeni kiáhitáséggel, hiszen ugyis összefacsarodik a szívem arra a gondolatra, hogy Téged most itt kell hagyom de ne esággodj, visszajővök hamarosan, visszához a szerelmed, s aztán... nincs az a földi hatalom, mely elszakíthat Tőled! — Majd gyengéden elővonta az asszony fejét, ajkát, annak látótól ére arcahoz szorította s tovább folytatta: — Csak egyszer szeretmoudand, hogy hiszel nekem s én büszkébb lennék a világhódítóknál, mert sokkal nehezebb, egy lelket megnyerni, mint az egész világot legyőzni. En nem kérdöm, hogy szeretsz-e, mert a szerelmem nem lehet erőltetni, de elfojtani sem. A szerelmem

hogy odakint hideg van, hogy a szivekben bánat lakozik, hogy vannak emberek kik gyűlölik egymást, kik éheznek, nélkülöznek, fáznak.

Szokva vagyunk hozzá, hogy a mily dermesztő a hideg ott kint, oly meleg itt bent s oly édesen melegít szívünk szeretete.

A szobákban tán ma is meleg van, — a karácsonyfa ma is ott áll sok helyütt a szoba közepében, a gyertyák ma is kigyulnak rajta, az ajándékok ma is felhalmozódnak alatta, s a ragyogó arcu vidám apró sereg ma is örömtől repeső szívvvel, ragyogó szemekkel gyülekezik a fa körül; ámde a legtöbbször helyen bánat ül a szivekben, sok helyütt gyász a ruhákban, sok helyütt hiányoznak, kik az orosz hőmezőkön, vagy a déli havas vidékeken vagy súlyos sebekkel nyögnek valamely katonai korházban, — vagy mint sányilódó hadifoglyok várják a szabadság óráját valamely oroszországi fogolytáborban, — vagy már se nem fáznak se nem áznak, hanem ott lent pihennek az ellenség vérrel áztatott földjén álmodva dicső győzelmekről.

olyan mint a vadvirág a pusztában, nem ápolja, nem döntözi senki, mégis nő s bár illatával felimulja a cifra, gőgös üvegábrái virágokat, akik nem ismerik, értéktelennek tartják. A szívnek kell megérezni a szerelmet, — hitet azonban, különösen a nehezen hívő embereknél, gyakran csak bizonyos fizikai események teremtek meg. S én mit csináljak, hogy higgy! — kivegyem a szívemet s a kezembe fogyom, hogy olvass benne!

— Nem — nem! ezt ne tedd!! Inkább elhiszem, hogy szeretsz, de attól félek, hogy ez a szerelmem csak olyan hirtelen felrobbanó szalma láng Nálad, amely ép oly hirtelen ki is fog aludni. Te most elszálsz a háboruba, mire visszajöss elfeledjed szegény honkádat, egy talán vissza sem jöss... Őh Istenem mindkétoldó egyformán vezetes leme rosn!

— Honkám! esküszöm, hogy sohasem foglajk elfelejteni, s ha a végeztet úgy akarná, hogy ott vesszék el a többi névtelen hások között, a szellemem örökönni fog felett, s ha az élet viharos tengerén lánudra hullámok esapnak, kiélt felém, a Te hangodat megfogom ismerni millió hang közül s ha előbbre leszek bevárak, ha pedig hátulmaradok lélekvesztöm, úgy megfeszített evezőkkel rohanok utánad, de ott leszek, a legnagyobb veszélyben is, mint a Te hűséges, szerető fród!

— Milyen szépen hangzik!... Istenem ha ugy lenne!?

Nem a béke, nem a szeretet. — a háboru jegyében ünnepeljük ma a béke, a szeretet bárányának földrejövését. Sötétségben, szeretetlenségben, kegyetlen harcok közepette várjuk a megváltás Istenének eljövését s amíg mi itthon a meleg szobában igyekszünk örömet varázsolni családi körünkbe, addig ott kint milliók állanak a csatamezőkön fegyverrel kezükben, beasott sánokban egymás elpusztítására törve, ázva, fáva koplálnak, fáradoznak, harcolnak egymást írva 1915 évvel a békebárányának, a szeretet prófétájának megszületése után.

Mintha meg bomlott volna az emberiség, úgy támad nemzet-nemzet ellen szárazon és vízen. Kardok esőrognak, puskák ropognak, ágyuk bömbölnek s kis nemzetünk is e rettenetes világháborúnak cselekvő tányezője

Hisz nem kevesebbről volt szó, mint arról, hogy gyermekeink, kik oly gondtalanul örvendeznek a karácsony estéjének s a szülei szeretet melegének, — szabad névket fiaik maradjanak e vagy a muszka zsarnokság rabigájában görnyedjenek.

Erre gondolva, muljk el örülünk a háboru iszonyaitól való borzongás, töröljük le a fájdalom könnyeit, keményedjék meg ellágyult szívünk, ne lássuk többé a szenvedő

katonát, hanem ádvözletet küldve a harcok hőseinek, gondoljunk a gondtalanul örvendő jövő nemzedékre, vesztéseinken vigasztaljon bennünket az a tudat, hogy ki a mit elvesztett, ennek a jövő nemzedéknek békejéért, szabadságáért, boldogságáért vesztette el s gondoljunk arra, hogy a megszületett Jézus nemcsak megszületése el döntötte romba a pogány kor barmarizmusát, hanem szenvedéseivel s a keresztfán végzett halálával.

A szeretet, a jóság Istene nem győzheti le az irigység, a hatalmi vágy és önzés örödgét nagy áldozatokra járó közelmek nélkül. De mint mindig, úgy most is le fogja győzni s mi is lefogjuk győzni elleneinket, ha bizunk Istenünkben, úgyünk igazságosságában s hiszünk a jó Istenének hatalmában az örögi gonoszság s ekkor az elkövetkezendő karácsony esték boldogsága tisztább és nagyobb lesz mint a miylenben ma van részünk.

Analfabéta vizsga a honvéd lábadozóban.

A 20. honvéd lábadozó osztályban tegnap folyt le az analfabéta tanfolyam záróvizsgálja, ezáltal immár harmadszor.

jelöltöknek földi istenek (?) rendeztek a szegény, hatalmas, jog és akaratmúltú állóbabokból elvadult, csomány lelkűket gyönyörködő játékok: izgalmas embervadászatot. Ott járt mindenütt a legnagyobb golyózáporban végtelen komolysággal s szent megnyugvással a célt akarátában, mint aki tudja hogy nem kell mindenkinek meghalnia a háboruban, csak akik arra vannak predestinálva, s a rettenő lelki nyugalmat megszereltette az a szífléd és retentetetlen bizalom, hogy a kis Jézus hazavisi karácsonyra.

A frissen esett decemberi hó új ruhába öltözött a természetet. Szűzies, fehér ünneplő ruhába annak fogadására, ki lehérbő volt a legistább hó-nál, fényesebb, ragyogóbb az esti esillagnál, szelidebb ártatlanab a hílonnál. Gyönyörűt-hér szőnyeg borította a földet, hogy por ne lópi, szennya érij a legfenszesebb lenyi, ki most állott menyeyi birodalmából a moskos bűnnel fertőzött sátkére, hogy szeretetével beült-e az egész világot szelidséggel megbőitotta a hitelenséket, jóságával létrejön a könyvek s új, nemesebb érzéseket öltesse az emberek szívébe. Mindenki köszönt a szent napra. — Ilonka is felgyógyult betegségből, de azért gyenge volt még. A szobát nem is igen hagyla el, egész nap a kályha mellett állt s olvasott, zongorázott, vagy a gyerekekkel foglalkozkodott.

— Mamukám, mit hoz a kis Jézus? — kérdezte gyakran a kis Ötökös kiváncsian, ugye e hoz szent leve, kecsit, automótta!

— Igen, mindent hoz a Jézuska, csak jök legyeket.

— Én jó leszek Mamukám szeretlek Téged, nem ugy mint Józsiika, ő rossz fia, nem is hoz neki a Jézuska semmit ugye?

— Kedves, megbató ünnepegg volt: ünnepe maga legteljesebb értelmében. [A nagyszámú, illusztris közönség s a jó derék magyarok, jaygy — parancsnokok, Tyll alezredes szárváló élve — hősök meglepő tudása egyaránt ünneppá emelték ott ezt a napot.

Mert bizony meglepő volt az a tudás, mit ő produkált. Hat hét alatt nemcsak a betűvészt és számolás-tudományát, de még egyéb tárgyakat, főképen a most nagyon hasznos egészségápolás és tábori egészségügyi szolgálat elveit tanulták meg azok az emberek, kik bizonyára már régen lemondtak arról, hogy valaha még írni, olvasni tudjanak — Fáradságot nem kímélve igyekeztek a jószívű parancsnok, valamint a tanítókól kikérült tanúrók egyaránt, hogy a kérdéseknél honvédek becsületes, szép célját siker koronázza s a munkának meg is lett a várakozásou felőli eredménye.

A „Hángy — Külgy” legutóbbi száma közli, hogy az ország többi üdülőhely szervezett tanfolyamot immár több, mint 2000 embert adtak át a kulturának azáltal, hogy megtanították őket írni, olvasni. Gyönyörű eredmény. Örömmel kell ezt konstataálnak már csak azért is, mert hiszen az egész eszme innen, a Kaniszi lábadozóból indult ki. Korá tavasszal, mikor másutt még az üdülők csak szerveztek, Tyll alezredes már a honvédek lelkének molyéra s a jövőbe nézett, összegyűjtette a kellemet a hasznossal s megvetette alapját egy olyan eszmének, mely méltó követésre talált mindenütt, megkezdett, egy olyan munkát, melynek eredményeért sok ezren áldják a kezdeményezőt.

K. L.

— Ne-ne! azt ne kívánjad, mert én nemcsak a lelkeimmel, hanem a szívemmel is akarlak szeretni.

— Őh! én imádkozni fogok érted, hogy mielőbb visszajőj s a jó Isten meghallgatja kérésedet!

— De köszönöm Ilonkám! De most Isten veled! légy erős és bízzál a Gondviselővel, aki nem hagyja el gyöknet. Megléd én visszajörök Karácsonyra, visszahoz a karácsonyi kis Jézus!...

Hittel, meggyőződéssel s igazi benső lelki megnyugvással mondta ezeket, mintha szövetségöt kötött volna az égiekkel, olyan bizonyossá vette, amiket mondott. Még egyszer magához ölelte a betegét, s ajkuk hosszú végnélküli csókban forrott össze.

Az elválás a beteg lelkihibáért és egészségi állapotát egyaránt teljesen megfektette Napokon keresztül önkivületi állapotban volt. Retentő lát győzőrt s folyton az Ő nevet kiab. a Nővére, ki miután tudott a dolgról, egészen megzavarodott, midőn általában egy idegen nevet hallott morzsolni fogat között gyakran a kóvatezőkötök hasonló értelműen szavak kíséretében. — H... it... volnál... csak — csak egy pillanatra — csak — egyszer — kölhatnánk meg... meg — meg egyszer — aztán.

Pedig szegény fia akkor már a halál híradalmában járt, ott hol a rettenő vas-zörnyetűgek osztják gyilkos törzök-t a baba dőleget finira, hol a szerelemről álmodó ifju, babó szíveknak a háboru vérzősül nyujtják a halál mézével telítet kelyhekét hol a nagy sárgómb jöden ajku nemzeti — de Isteben testvérök, mert mindnyaján Jéhova fia — virják egymással alkiserodott s az úgynevezett „modern állameszmék” szülté rettenetes titáni harcot, hol a kapzsiságokba futó bűszke, gögös, váre szor-

— Folytatta hizelegve:

— Ugy van ficsukám a Jézuska csak a jókat szereti.

— Hát neked mit hoz a Jézuska Mamukám? mert Te is jó vagy szeretet Ötököt.

— Nekem ficsukám semmit — szölt az anya szomorú resignáció s hosszú, forró csökött nyomott kis fia puha, bársnyosa arcára.

— De igen Mamukám, én beszéllek a Jézuskával, hogy a Bécset hozza el Neked, megléad eljön Ő a fájalmás sánaj törti elő kedőből. Majd kezeibe temette arcát — ugy látszott lelkében sir...

A kis fia mintha megértette volna fájalmát, előbe kuszott, meg-simogatta édes anyja haját s vigasztalni kezdte:

— Ne sirj Mamukám, a Bécse! eljön tudom, az előbb mondta a Jézuska, még ma eljön...

Ebben a pillanatban kopogtak az ajtón. Az asszony fölévint: de mintha labái a földhöz ragadtak volna, nem tudott felkelti, valami furcsa időbenítő érzés szaladt rajta végig. Ezalatt a kis Ötökös ajtót nyitott.

— Mamám! a Bécse! Ugye — mondtam, hogy eljön! Hat a Jézuskát hol hagyatd Bécse? — s most a kis gyermek sirt, mint aki úgy éri, hogy megvan esziva...

A férfi megállt egy pillanatra s hol az asszonyt, hol a gyermekét nézte könnytelül esillőg szemekkel. Majd mint az örült rohant az asszony felé, de szólan egyik se tudott, csak tartották egymást átkarolva s a szemek beszűkült Legelőből Ötökös tört magához: — Bécse! engem is szörres, ne csak a Mamám!

Karácsony-est.

A kedves fa fényben kigyul,
Körötte vig gyermekeerog,
Zsibong, bámul ártatlannul
S mindgyik egy imát rebog.

Ugy elnázem a kis hadat:
Rájuk az ég derűt vetett!
Majd rám száll egy bús gondolat
S kesergők a multak felett...

— Emlékszem rá ma is, most is!
Aztaludt ilt a kis család,
Könnzúgott a vihar: szörnyá
S odaverte a zörzafalát.

Anyánk mosolyogva állott
S édesdeden nézett reánk,
Mi meg kezünk össz-téve
Buzgó szívvel imádkozánk...

— Ah, de minde rég-es-rég volt!
Feldulva már a kis fészek,
Az a kint tomboló vihar
Bent is mindent összetépett...

A karácsony-estét mostan
A harctéren árván lőttem:
— Nincs már nekem édes anyám
S nincs örömem már a földön!...

Fikó Sándor.

Az uzsoki szoros.

Jelenet egy iakolából.

A tanfelügyelő ur személt tart az iskolában
Helop a negyedik b) osztályba. A tanító eléje siet,
a fiuk állva fogadják a nagytekintélyű vendéget.
Utóbb leülhetnek a tanfelügyelő ur megkezdéi ta-
nulók kihallgatásá.

— Melyik a legjobb tanuló?

— A Szabó Pista — feleli a tanító —
Gyere ki, Szabó Pista.

Jón. Hledelmesen meghajítja magát a tanfel-
elő ur előtt és vár. S ahogy egymást követik a kér-
désok, felel mindenikre, mint a karikacsapás Vilá-
gosan, okosan, szabatosan. A tanfelügyelő ur ámul-
bámul.

— Látom, szorgalmas voltál, fiam, kitűnően
feleltél mindenből: magyarból, történevből, mértau-
ból, számtanból. Most még csak egy földrajzi kérdés:
moudd meg fiam, melyik megyében fekszik az
uzsoki szoros?

Szabó Pista ránez a tanfelügyelő urra. A két
szeme, a mely az imént még okosan villogott, egy-
száre könybe borul. Aztán elkezd zokogni, keser-
vesen zokogni.

A tanfelügyelő ur megvizsgálja:

— Nem kell félned, fiacskám s nincs semmi
okod a sírásra. Mind-ure nagyszorően feleltél, nem
haj, ha egyetlen kérdésre nem tudtál feladni. Ámbár
tanító ur, szeretőm, ha a fiuk tanulnak, a mai nagy
kor nevezetesebb eseményeit is.

Szabó Pista fölnezi könyvében uszó szemeivel.

— Tudom én nagyon jól, hogy az uzsoki
szoros Ungmegyében van. Nem is azért sírok.

— Hát miért sírasz akkor, kis fiam?

— Ott esett el az édesapám, az uzsoki ca-
lában.

Mély esőnd a tanfelügyelő ur nem szól egy
szót se, csak odavonja magához Szabó Pistát s lágy
kézzel simogatni kezdi a fü szep, kerek fejét.

HIREK.

Karácsony.

Ujra itt van a vágya-várt, az édes, kedves
karácsony. Itt van a maga fényével, kedves melegé-
vel, szelid hangulatával, ünnepi áhítatával. A ka-
rácseny, amelyet lázas türelmettséggel vár a gyer-
mek, mert az ajándékok egész garmafélt jövelni
számára; a karácsony, melyet örömmel köszönünk
mi felnőttek, mert a csillogó fényvályak alatt szeret-
teink örömeben gyönyörködhetünk! Nincsen póti-
kussabb ünnep, mint a karácsony, amely az érző
szív legrejtettebb húrját is, rezgésre hozza és anda-
lító édes hangokat csal ki belőlük. A karácsony
mindenek fölött a szeretet ünnepe, a családi szer-
teté. Az élet forgataga csak mint távoli zugás mo-
rajlik fölülükbe, de nem mer behatolni a karácsony-
fával megszentelt hajlékba. Van-e megaltozott kép,
mint az, amely a karácsonyfa alatt ismétlődik meg
minden esztendőben. Ott áll a családapa, s homlo-
káról szinte eltűnnek az éjtel sebei: a barázdák, —
vállára gyöngyöden ráhajlik térsa a kérdéában: szer-
tető hitvese s előttük körölni Zsibong az apróság,
amely ujongva tárja pici karját a karácsonyfa ló-
gó kis Jézus hozta ajándékok felé. — Poétikus
szép ünnep, szent karácsony! Bárha az érkezéssel
jött boldogságból csak egy kicsi rész is visszamarad-
hatna a szegények kunyhóiban, gazdagok palotáiban
és vajba a Megváltó születése Állandó boldog meg-
előledést hozna végre-valahára az egész föld ne-
peinek!

A szeretetnek és bekeségnek s szent évröl-
dülője alkalmából e helyütt is *boldog ünnepeket*
kívánunk lapunk melyen listelt munkatársainak
olvasóinak és barátainak!

— A veséültek karácsonyi ajándéka.

Másodszor virradt ránk az emberritő háboru korá-
ba s szeretet ünnepe. Most is édes kötelességként
hárukt ránk ama feladat, hogy városunkban levő se-
besülteinket megajándékozzuk a szeretet ünnepein. S
megtorént. Az előkészület a Hadszolgálynban létes
munka közt folyt le s ma munkor e sorokat írjuk —
1200 sebesült vitézünknek már készen áll a becsu-
molt szeretet adomány. Mi s kanizsaiak büszkék
lehetünk erre. Minden csomag szeretettel tolmá-
csolja hálas elismerésünk sebesülteink iránt. A cso-
mag süteményt, három almát, 20 cigarettát, napárt,
levelezőlapot, egy csomag cukorkát, három ajándék-
tárgyat foglal magában. S mindezt gyönyörű csoma-
gokban adják át a sebesülteknek. A felirat boldog
ünnepeit kívánva mutatja a sebesült hová tudomására,
hogy ezt az ajándékot Nagykauzsa város közönsége
adja át a hősöknek. Mind-ucson csomag egy kis ka-
rácsenyfa is a karácsonyi ünnepről beszél. Mind-
ezt a Hadszolgálynban készítettek nagy büszséggel
a már emlegetett munkások. Minden csomag mellé
egy egy üvegőr is kijár, amely fehérselym papí-
rosba csomagolva s karácsonyfaággal ékesítve szép
tulipánhoz hasonló id-írjuk még azt is, hogy köz-
ponti jövelni iradnak körülbelül nyolcezer karácsonyi
ajándékot gondoskodott ez évben. A szorgalmas
munkások, — akik a csomagok elkészítésével napo-

kon át fáradoztak — Farkas Vilma, Bugsch Ala-
dárné, Mair Margit, Kőrökényi Piroksa, Hütter
Anur, Török övőreke, Ajkás Málvn, Mágics nővé-
rek, Dr. Kreisler Józsefné, Samuely Ottóné voltak.

— **Harctéri üdvözet.** A mai postával egy
érdékes levelezőlapot kaptunk. Schmelzer Pál hon-
védtüzer tizedes írta lapunk szerkesztőségének az
oros harctérről. A lepon a következőket olvassuk:
— Kollmes karácsony és ujvi ünnepeket kíván a
Zalai Közlöny olvasóinak Schmelzer Pál honvédti-
zedese. Az iró édes közvetlenség megaltoztá mi-
ket s a szives üdvözlélet ideiktattuk, S erre költés
okunk is volt. Először mert a harctérről jött, má-
sodsor pedig, mert a lap, amely a szives üdvözlé-
tet hozta — a küldő saját készítménye nyírfahéjból.
S mondhatom szép készítmény. A papirusok kora
jut eszembe, ahogy e lapra esik tekintetem, amely
megérdemli, hogy valamely muzeum őrizze meg
becéző gondnal a magyar honvédtüzer eme levelező-
lapját, akinek mi is szeretettel küldünk el üdvözle-
tünket a harctérra.

— **Felülfizetések a Talmud ünnepen.**

Szombatban az izr. tanulóifjúság Talmud ünnepet ren-
deztet, melyen felülfizetni szivesek voltak:

Zerkowitz Lajos 30 K, Dr. Rothschild Jakab,
Csapi Sommer Ignác, Schwarz Gusztáv, Weisz Ti-
vadar, Sirém Vilmos, Grünhut Fülöp és Fini, For-
bát Arthur, Strém Tivadar, Pongor Henrik 10—10
K., Dr. Kreisler Józsefné, Eppinger Gyula 6—6 K,
Halphen Mór, Néptakarékpenztár, Goldhammer Káro-
ly, Feldmann József, Blumenschein Ferenc 5—5
K, Deutsch Vilmos, Lichtenstein Albert 4—4 Kor.,
Dr. Miklós Dezso, Rapoch Gyula, Neumann Aladár,
Dr. Rosenberg Márk, Özv. Lustigné, Wallisch Már-
kusné, Beithelm Gyözö, Kádár Lajos 3—3 Korona,
Pollák József, Bácz Lajos, Ötvös Emil, Rothschild
Zsigmond, Zepletár Simon, Maschanzer László. N. N. 1,
2—2 K, Weisz Elemér 1 K 60 f., N. N., 1 K 50
f., N. N., Dr. Villányi Henrik, N. N. 1—1 Kor.,
N. N. N. N. 20—20 f.

— **Életunt katonaszokóvény.** Egy meg-
szókt katonát kísért ére a vasuti állomásra, hogy
illetékes helyre szállítsa a szerezéseltent.
Hogy kalváriája rövidből legyen a szegény
nyomorult a vonat dobta magát s a hús más a te-
mető halottas házában pihen a sátor éret kinos
szüvedéséit.

Nyugodjék békében!

— **Korcsolya-pálya a Királyi Pál-utca-
ban.** Ahogy az első hó lecsik s reágy az utakra,
attól kezdve a Királyi Pál-utcaiban beköszönt a Szi-
béria, mely tart a levez derékegik.

Lábtörés, nyaktörés ezaz miteme nyuhit, mert
a laktanya melletti út, melynek az a rendeltetése,
hogy mindenkit kipróbáljon, betakaritva soha nincsen.
Mar most csak arra vagyunk kíváncsiak, kit illet ott
a takarítás kötelezettsége. De bárki legyen is a gon-
datlan kötelezett, ha a magánosokra rá lehet teri-
teni a hűbédés palástját, tán oda is elektíthetne a
rendnek öre s ott is eldörögthetne rendreutasító pa-
ranesát?!

— **Egy hónapig nem lesz expressz-
készbéstités.** Az expresszkészbéstitések Budapestén
való idiglenes megszüntetéséről posta-ús i rida-
vezérigazgató a következő hirdetéssel teszi köz-
vé. A nagy munkatörődsárra való tekintettel Budapest
szekesfővárosában az expressz levél- és pénzküldö-
mények különkészbéstitési 1915. december 15-étől 1916.
január 15-éig bezárólag megszüntetünk. Kivétel ké-
peznek az állami, törvényhatósági, községi és katonai
hivatások az hivatalok, valamint azok vasutói részére,
tovább vasutak, közlekedési vállalatok, bankok és
pénzüntétek részére címzett expresszküldemények
amelyek továbbra is expressz készbéstitetnek. A posta-
hivatalok tehát Budapestre való expresszküldö-
ményeket a fent jelzett kivételken kívül a rendelt
közvetítésellen napjától is fogadjanak el feladásra.

„BERLIN” NAGYMOZGÓ SZÍNHÁZBAN

(Szarvas-szálloda épületében, Erzsébetter) mindennap tartatik előadás a legvalószínűbb és a legújabb s szebbnél-szebb s érdekesebb-nél-érdekesebb műsor van bemutatva. Az igazgatókés nem sajnál sem fáradságot, sem költséget, hogy a m. tisztelt közönséget kielégítse. Dacára annak, hogy a filmek 70—80 százalékkal megdrágultak, mégis a régi olcsó helyárak mellett mutatja be művésziessen összeállított remekszép műsorát Minden harmadik nap teljesen új műsor. — A „BERLIN” mozgószínház látogatását mindenkinek a legmelegebben ajánljuk.

Irodalom.

— A pápaválasztás jogtörténete és tételes joga. Irta: Lukács József, főgimn. tanár. A vaskos munka a pápaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen alakjához ért. Mindenkinek érdekes és tanulmányos olvasmány, amely míg egyrészt szigorúan tudományos, másrészt könnyed stílusával élvezetes olvasmány. A világtörténelem e jelentős mozzanatának ismerete minden kultúremler tudásának szükséges része. A mű ára 4 korona. — Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Nagykanizsán.

— Az „Élet” szépirodalmi és művészeti hetilapot (szerkesztő Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A kiadó lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári-ut. 15/c. — Előfizetési ár félévre 10 kor. Mutatványszámot kézséggel küld a kiadóhivatal.

— A „Vasárnapi Ujság” minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 6 korona. „Világkrónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4.). Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb új-ág a magyar nép számára, 1-levele 2 korona 40 fillér.

— Az Új Idők a világháború képes krónikája Hetről-hetéről találjuk az Új Időkben, a magyar családok és népszórá folyóiratában, amely minden számban egész sorozat képt. közöl a 4 világháború minden harctereiről Kézőnösen érdekesek „Az ellenparancsok” sorozat képt. amelyeket egy-egy-sz. dol az Új Időkben találhat meg a magyar publikum. A „Pillanat folyóirat” 61 es és vidám rovata apró-b. cikkek feljegyzéséből a tük. ózi vissza a háború l. k. A Herceg Ferenc zonos és magas színvonalú szerkesztésében megjelenő heti lap a magyar irodalom színe, java természet közli z. z. v. g. részében. A karácsonyi számban Herceg Ferenc,

Gárdonyi Géza, Csathó Kálmán, Szabolcsa Mihály, Farkas Imre stb. neveivel találkozunk friss és művészi írások alatt és ugyancsak a karácsonyi számban mellékletbe ingyen juttatja a minden előfizetőjének az Új Idők Herceg Ferenc „A lap virága” című teljes önálló regényét Az Új Idők előfizetési díja negyedévre 5 korona. A kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrássy-ut. 16. Kívánatra ingyen küld mutatványszámot.

— Forradalom — a könyvek birodalmában A könyvek között valószínűs forradalmat jelent a „Milliók könyve” című regényváltat, mely most indult meg. Ebben a vállalatban a legjobb magyar írók legjáva munkáiból, jó papiruson, szép nyomtatásban, izléses kiállításban, teljesen befejezett regényt adunk 24 fillérért. Egyegy ilyen regény rendszeren 2—3—4 koronába kerül. Az olcsó árát úgy eri el a kiadó, hogy százezrekben nyomtatja a regényeket. És ezzel valószínűs közönségét teljesíti, mert soha el nem képzelt népszerűsége az íróknak, amikor ilyen olcsó áron olvashatja műveit a közön. ség. Az oltsó író megismeri, megszereti az írókat, minél többetől következménye hogy aztán többi munkáit is megveszi. A „Milliók könyve”-ben mindenki többet kap 24 fillérért, mint amennyit vár a egy csapással megvett a könyvgyűjtés szép szokásának az alapját. Az első regény Herceg Ferenc: A lap virága, a második regény Szomalyai István: Mesék az írógépről. Ezt követik a legerdekesebb magyar és külföldi regények, többek közt: Mikszáth: Galamb a kálitkában, Farkas Pál: Egy önkéntes naplója A vállalat regényei mind-nyit kaphatók. Előfizetési ára: 6 teljes regényre (negyedévre) K 150; 13 teljes regényre (félévre) K 320; 26 teljes regényre (egész évre) K 6.—. Az előfizetési összeg beküldésére legelőszörűbb postautólevényt használni. A „Milliók könyve” kiadóhivatala: Singer és Wolfner könyvkereskedése Budapest, VI. Andrássy ut. 16.

— A „Magyarország” a háború kitörése óta a legtekintélyesebb és legfrissebb tudósításokat nyújtja a világháború eseményeiről és minden túlzást elkerülve tárgyilagosan tájékoztatja a magyar közönséget Európa nagy válságáról és a harctéri eseményekről.

A „Magyarország” a külföldi semleges közép-pontokban állandó tudósítást tart s ezek segítségével mindig elsőnek közli a legfrissebb híreket, amellet a lap tartalma igen élénk és változatos.

A „Magyarország” állandóan foglalkozik a magyar történelmi nagy eseményeivel s a ferdtőkkel és a honfoglalókkal szemben mind-nyit tökéletesen érdekel visszaverte a Rákóczi szent emléke ellen intézett merényletet; egymásután közöl még eddig ismeretlen érdekesebb-nél-érdekesebb emlékiratokat dokumantumokat a negyvennyolc-negyvenkilencediki nagy időktől.

A „Magyarország” irodalmi része is magas színvonalú és nemzeti Tercét — ölkök Tömörkény Istvánnal és Krudy Gyulával — a legjobb magyar írók írják Krudy Gyula minden vasárnap „Pesti levelet” ír. A „Magyarország” regényrovata egymás után adja jó magyar fordításban a legérdekesebb új külföldi regényeket.

A „Magyarország” egy háború hír szolgáltatásának megbízhatóságával, mint egyéb közleményeinek magas úlvója és érdekessége révén, mind pedig a lap szerkesztés megjelölési ideje folytán a legvalószínűs és legnépszerűbb magyar napilap. Előfizetési ára negyedévre 8 kor., félévre 16 kor., egész évre 32 kor. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest VI. Teré-körút 22. sz.

A ROVÁS

Vezércikk

Világháború

a legjobb tájékoztató magyarázattal és térképpel

Közgazdasági rovat
Napihírek

naponkénti szenzációi az

AZ UJSÁG

POLITIKAI NAPILAPNAK.

Vasárnaponként két közkedveltségű mellékletet ad az AZ UJSÁG. Egyik: „Az Asszonyok”, a másik az: „A Gyermekeknek.”

— Aki a világháborúról és egyáltalában minden eseményről, színhásról, művészetéről, irodalomról bőven és megbízhatóan óhajt egy különösen megszerkesztett napilap keretében értesülni, fizesse elő az AZ UJSÁG-ot.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	32 korona.
Félévre	18 „
Negyedévre	8 „
Egy hónapra	2 K. 80 f.

Megrendelési cím:

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA Budapest VII Rákóczi ut. 64 szám

IFJ. WAJDITS JÓZSEF

KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE

Dús raktár legújabb divatu levélpapirokban és névjegyekben Nyomatványok izléses kivitelben jutányos árban gyorsan készíttetnek.

Tanintézetek részére szükséges cikkek dús raktára Jegyzői és egyéb közigazgatási nyomatványok nagy raktára.

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-tér 1.
Telefon: 182. — Hirdetések díjazásában szerint.

Felolvasó szerkesztő:
Bánokovich János

Főszerkesztő:
Kemény László

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.
Előfizetési árak: Egyszerű évre 10 korona, félévre 6 korona, Negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

A mi albumunk.

Az igazság névsorba jogosan, igazságosan s méltán iktatjuk be Dr. KREISLER JÓZSEFNE nevét. Erdemeket szerzett rá, hogy róla is szóljunk s az ő portrait-ját is jó szíve vetület albumunk egy lapjára helyezték. Nem is tudom, hány hónapos önfeláldozó munka áll mögötte. A kereskedelmi iskolában levő kórháznak ő a gondviselője a háború kezdete óta. Zajtalan, csendben, minden feltűnéstől elvonulva végzi az irgalmas szamaritanus szerepét. Csakúgy véletlen akadtunk rá áldásos munkája közben, ahol irgalmasságát a bőkezű adakozás erényével is tetézi minduntalan. Ebből a csendes kezeiből most kiemeljük az ő személynéjét s mint az eddig méltatott hősök megannyiját, úgy őt is odaállítjuk a kötelességteljesítő hősök sorába, hogy tanuljanak tőle s hogy személyét, munkás, irgalmas egyéniségét példaképnek tekintsék s induljanak nyomdokaik. Nem hiába mondom ezt. Közel tizenhat hónap önzetlen munkája megérdemli, hogy tisztelettel tekintünk arra s tanuljunk abból. Mert munkáját igaz világszámban s higgadsággal szemlélve, abban jó szívvel, következetességgel s nemes-céllal látok. Olyan nemes valóságok ezek, amelyek mellett nem lehet hangtalanul, szótlánul elmenünk. Ezeket ideális absztrakcióként nemesek csodálnunk kell, hanem méltányolnunk is, mert a nemességesség igaz fényében körülfóttunk szikráznak és ragyognak szenvedő hősünk haláljától kísérve minden megnyilvánulásukban, teljes realitásában. Szóltunk róla, mert érdemet adott sorainkra s emlegetésére.

(dr. I. f.)

Karácsony után.

Elmut immár a béke, a szeretet ünnepe, a szent Karácsony napja is s még mindig nincs a legkisebb reményünk sem ahhoz, hogy az újév ünnepét a szeretet melegétől átölelt béke napsugaras berkeiben ülhessük meg. Ezután már a második Karácsony virradt reánk fegyverraj, ágyumoraj közepett.

Most ugyan már nem oly komor a látóhatár, mint a múlt évben volt, de még mindig puskaporfüsttől terhes. Ez a gonosz párazat nagyon megölte s nem akar szétfoszlani.

Hol késik az a napsugár, melynek varázshatalma meg fogja törni a démon hatalmát s a béke tiszta, üdítő levegőjét árasztja majd reánk?

Bizony még sehol sincs nyoma a hajnalhasadásnak.

A béke és szeretet ünnepe elmúlt s mi most is álig gyertyában állunk. Öldöklés, verpaták mindenfelé. Mintha sohase lenne több béke... Mintha feltámaszthatatlanul meghalt volna a szeretet...

Ha ellenségeink vereségeiről, pusztulásáról olvasunk, az öröm pirja gyul ki az arcunkon. Számláljuk, találgatjuk: mennyi lehet emberben és értékben a veszteségük, mennyi a halottjuk, a sebesültjük, a betegük. S minél nagyobb a szám, annál teljesebb az örömünk.

Kihalt volna a szeretet, a szenvedés iránt való részvét a szívünkéből? Vagy csak ellenségeink iránt nem érezzük többé ezeket a nemes emberi érzéseket?

A dolog úgy áll, hogy bizonyos mértékig elfásultunk. S jó is, hogy elfásultunk. Ha minden jajszó megrezegtetné a szívünk hurjait, ha minden kiömlő véresebb iszonyat keltené bennünk: bizony gyötrelmesné válnék az életünk, megtörne az energiánk s erőtlenné válnék a karunk is, meg az agyunk is, pedig most ezeknek kétszeres munkát kell végezniük, tehát kétszeres erőre van szükségük.

A saját véreink pusztulása így is sajtó érzést vált ki a szívünkéből. Bizony fájlaljuk az elvesztésüket.

Ellenségeinkkel szemben más a helyzet.

Karácsonyi legenda.

Írta: Rákóczi-Radits K.

Meghibeutette hópehely-szárnyait az angyal-arcú Gyermek s a mennyi kitaruló szárnyas atyján keresztül leröppent a Földre.

Egy öreg favágó ballagott az utavő erdő ölében, éjfél táján. Megállott egy pillanatra s felévezett a csillagok fénye. Mit látott? — Egy gyönyörű fényű csillag ereszkedett lefelé, lassan — lassan, a végtelen kékségű űrön lefelé — Mint a fehér korallgyöngy a kéktenger ölében — s aztán hirtelen eltűnt a nagy hegyek ormai mögött. — Az öreg favágó megemelte kopott kalpagját s lassan keresztet vetett: — még soha nem látott ilyen fényes csillagot! Szívében csendes áhítattal gondolt erre az éjszakára.

Mert nemde tit is tudjátok, hogy az az éjszaka az áldott, szelíd Karácsony éjszakája volt?

A nagy hegyek lejtőin borongva megremegették a fenyők, amikor köztük földre libbent a szárnyas kis angyal. — És csendes boldogsággal sugták egymásnak: „Megjött — megjött.” — És nemcsak a tudták már az öreg szilfák is, a mohok a sziklafaladalon, a korhadt derekú tölgyek s a hólepel alatt aluvó pátrányok, a didergő őzikek s a faodukban

szundikáló cinegék is mind tudták már, hogy a Szeretet-angyala libbent a földre. — Óh! — a fenyők boldogan adták tovább az áhítatos hírt s az boldog rebbenéssel surrant ide oda: tölgyekből a mohokhoz, innét a pátrányokhoz, majd a madarakhoz s az őzikekhez!

Az erdő csendes boldogságában halkán megremegett s a fák s fenyők meghajtották koronáikat, mikor továbbbent köztünk a tehéngyermek az emberek lakóhelyei felé. — És éjféltkor a madárkák halkán fuvalintás kezdettek.

— Mert nemde tit is tudjátok, hogy éjféltkor születik a kis Jézuska?

A város felett halvány fénypára remegett s a sötét éjszakába bevillaglottak a nagy paloták sárga szemei — az ablakok! A szárnyas kart eltakarta szépen, hogy fel ne ismerjék az emberek s boldogan surrant tova a nagy palotasorok között s a zegzugos kiest utcák ölében. — Óh be boldog volt! Ismét itt leuui az emberek között! Ismét örömet vinni be a kiest meleg szobákba! Áhítatos boldogságot lopni ez áldott éjszakán fehérbaju vénnek s pufók arcú gyermeknek szívébe! Óh, karácsonyest! te áldott, te édes. — Csepegő, rózsaszínű gyertyácskák szelíd fénye: a szeretet olvadó melege!

Most majd be fog nézni sorra a kis ablakokon s ahol látja hogy a kis szoba ölében szeretet, boldog-

ság, áhítat remeg. — ott meglöbálja a kezében tartott ezüst harangocskát s beköszönt a Szeretet nevében! Mert mindig így szokott cselekedni: oda löpöztött a kis ablakhoz: bekucskált titkon s aztán becsengetett oda, hol boldogságot talált, — az ezüst csengettyűjével. És a kis csevegő szavára szölkés és gyermekel, rokonok s ellenségek, öregek s csecsemők, szegények s gazdagok megcsókolták egymást s mondták: „Szerezzük egymást! A kicsi Jézuska, ki ma született, — így akarja!”

Előhúzza ingecskeje alól a parányi ezüst csenget s odalöpdöztött egy alacsony házikó ablakához. Ilyen kis házakban máskor a legáldottabb boldogságot talalta. — Bepillantott! parányi szívocskéje összeremegett! Hideg volt a szobácska, sötét; nem égett a picinyke gyertyák, nem volt az asztalon csillag karácsonyfák, nem pattogott a kályha dudorászó tüze, s nem csengett a gyermekel arany kacsagása! — Egy sápadt, sovány asszony könnyezve szorította magához csecsemőjét s egy nagyobb fuuska sirva kért kenyeret, mert éhes. — Megmondom az apukámnak, ha megjön, hogy mennyiszere éhes voltam!

— Az anyá kétségbeesetten felzokogott s megcsókolta a panaszok kis árvaát. „Apuka nem jön vissza kenyeret adni — a fiácskjának... Megölte egy gonosz golyó.” — És sirtak mind a harman. —

Az ő veszteségük a mi örömrünk. Azonban nem az egyedek elhullásának örülünk. Ez emberiellen érzés volna. Annak örülünk, hogy az ő veszteségük közelebb juttat a végsőhöz: a békéhez. Mert hát ez a sok öldöklés mind a béke nevében és érdekében történik. Nekünk legalább ez volt a most is ez a célunk. Még Szerbiával szemben is mindig a békét kerestük. A megtorlás gondolata mögött a tartós béke biztosításának gondolata lebegett. Nem kiirtani akartuk a szerb népet, csak megfenyíteni s az ádáz gytlöklődés és területünkre vágyás helyett a jó szomszéd szerepére kényszeríteni. Ő maga okozta a romlást, amelynek — igaz — örültünk, de csak annyiban, amennyiben a béke egyik zálogát látjuk benne.

A többi ellenséggel szemben meg úgy állunk, hogy ezeket mint támadókat, sőt részben mint orvul támadókat még akkor sem kellene kimélnünk, ha a béke érdeke a kiméletet megengedné. Minthogy azonban makacs viselkedésükkel a békének egyenesen útjába állanak, úgy kell őket onnan eltávolítani, ahogy tudjuk. Irtani, pusztítani kell őket, ha egyszer félreállni nem akarnak. A szeretet nem halt meg a lesz még egyszer igazi ünnepe.

S mi éppen ezt az ünnepet várjuk.

Várjuk epedve, sóvárogva s azzal az erős hittel, melyet éppen a szeretet érzése táplál és izmosít.

A hideg szobában, karácsonyi kalás és mosolygó fény, csobogó gyertyácskák nélkül.

Visszatéve az ezüst csengőcséket s összeszorult szívvel surrant el az ablak alól. Nem értette, mi történetet a kis házak lakóival! Mert még sok ilyen sötét, kicsi, hideg szobát talált az első után! Sehoh boldogság, áhitat, meleg fény s megaláadás. Csak nyomkúság s tépő, későgőbesett vergődés, s jéggé fagyó tömegek a sápadt arcokon s ökölszorult ceantos kezek, a gyermekek arcát simogató szelidég helyett.

Egy fényes palota fényes szobájában nagy urat látott mulatozni. Ezért dugós, földes úregyekből ittak valamit s azt mondák, mit törődnek ők a többiekkel! — nekik kedvez a szerencse s ha így megy tovább, milliómosok is lehetnek. De karácsonya, s boldog áhitat, s gyermekek nem voltak itten.

A város végén magas keményű házcsoporthoz sötét lett. Egész éjjel világosak voltak az ablakok s sok ember sietett be a kapukon. Ezt is megnézte. Valami nagy gyár volt, ahol Karácsony Áldott éjszakáján is, a szeretet meleg ünnepe, — pénzért dolgoztak a nyomorgó emberek. — Tán puskákat s ágyukat készítenek.

Véletlenül bepillantott egy füstös, kopott bor-

S várjuk türelmetlenül.

Sok volt már a rosszból. Elvégre emberek vágyunk. Vágyunk a jóra: a szép, szelid békére.

Vágyunk rá szívünk és lelkünk mélyeségei vágyakozásával.

Kis képek a nagy drágaságról.

— Jól megy a parasztnak —

Amikor a gyár visszavásárol.

— A legolcsóbb liba. —

Egy divatru boltban, már olyanban, ahova az ajtóbj szokta betesséklni a boltos a vásári népet, egy parasztasszony kis gyerekkötények között válogat. Olyan három éves gyerekknek való kis rongyok ezek. Mikor kiválasztott egyet, megkérdi, mi az ára? Hat korona — mondja a boltos.

A parasztasszony szó nélkül fizet. Bent a boltban egy városba szakadt eselődéány látva ezt, nem állja meg, hogy ne szóljon a parasztasszonynak.

— Ugyan már, hogy tud ilyen semmiért hat koronát kiadni? Azelőtt ilyen faluhelyen odahaza csináltak.

A parasztasszony erre így felelt:

— Igaz, én is magam csináltam azelőtt. De akkor egy másza buzért 20 koronát adtak, ma pedig 36 koronát kapok. Minek vesződnék én ilyen vacakkal. És miért ne adnék meg érte hat koronát?

Egy fehérmunkeskereskedő, igen komoly, képzett üzletember meséli nekem.

— Óh, az üzletek fényesen mennek! Ha akarom, egy nap alatt kiüríthatnák. Nem tudok

mérés ablakán is. Valahol egy zug utcában. Megromogott a szivecskéje! — Kopott, szürke katonaruhás emberek ültek a hosszú asztalok mellett, némelyiknek felkötött a karja, a másik sautitva megy — fák az arcuk s tán mindnek van otthon családjá — itt rekedt ordítózás, káromkodás mellett kesztőségükben dühajognak s az asztal ötik fenyegető öklökkel! — S isznak, isznak — s rátegen borulnak az asztalokra! — Ah!!

A kis puszta templom sötétlen mered az éjszakába. — Ki sem nyitották. — Nincs itt kienek behelhelmi-énekés-áldott újtéli misét tartani. — Halott a kis templom — megfagyott a harangja lelke.

Valahol nagyon messze, — messze, egy havas, esős, fagyos országúton menekülő embercsoporthat látott tova-vonulni. — Asszonyok gyermekek, mizitelen lábal, k-krefagyott tagokkal utottak, egy-egy batyuval a hátukon s kötélen vezetve egyetlen tehénkéjüket s sírva menekültek az éjszakában, isteniúdjá hova? — És a labuk mögött az ellenség már égetté kicsi házaikat.

Egy nagy, havas hegyoldalon sok-sok katonát látott. — Mindnyájan a puskájuk mellett állottak s néztek egy irányba. — Néha félelmesen dörgött valami — s hideg veríték ült ki a homlokokra. —

elég árut kapni, vagy egyáltalában nem tudok kapni. A multkor végre bejött az ületembe annak a gyárnak az ügnöke, ahol évtizedek óta vásárolok. Perzso örömmel fogadtam, hogy most majd nagy rendelést csinálók. De az ügnök mosolyogva intett le:

— Nem, ezuttal nem azért jövök. Most azért jöttem, hogy összeiram az ön raktárán levő készlelet, aztán mond egy árut, akármilyen árat és a gyár visszaveszi az egész portékát.

Egy urinó libát vásárolt a piacon. Husz korona volt a liba ára, egy kicsit drága, de szép volt a liba, megvette.

A libát hazavitték, leülték, megpuccolták, felbontották és a liba gyomrában egy huszkoronás aranyat találtak.

Valószínűleg odahaza a faluban, a paraszt a földbe ásta a megtakarított pár aranyát, a liba pedig kikaparászta és leueltte.

Ez volt a legolcsóbb liba, amit valaha vásároltak.

HIREK.

Véreső ne hulljon...

Véreső hull most a termő göröngyre,

Pirul löle tarló és avar,

Vér a hajnal ringó harmatkönye.

Fiatl, friss vér és néha — magyar.

Boruljon el az ég ragyogó napja,

Verjen meddőség átkával a nyár,

Pusztuljon a föld termő magja,

Szívünknek nem fáj ugy ez a kár.

Egy fenyőfa alatt, mely éppen olyan volt, mintha egy kis karácsonyfa lett volna, telezóra sok fehér pihével, — itt egy katona feködt s lesett le a völgybe. Először azt hitte, hogy tán a Karácsonyfát akarja levágni s elvinni a kis gyermeköknek — valahova — haza. — De nem! Egy más ruhába öltözött katona csuszott feleje a bokrok között. — Vajjon miért? Erről nem volt ideje gondolkodni, mert csak annyit látott, hogy az ott a fenyőfácska tővéül, csendesen, arcához emelte a megvilillanó esztüv puskáját. —

Drrr! — egy piros villámlásu dörrénés s az a másik lebukott a hegyoldalon. — Hátra felé esett, mint valami kődarab. — Arcára szorította remegő kezét, melyből kiesett a kicsi csengő, eltakarta szemét s menekült, menekült hegyen, dombon, vízen, hőmezőn városokon át. — Menekült. — Csak minél messzebb a hegyektől, hol emberek járnak.

Beért a nagy-ugy erdőbe, hol hallgatva meredtek bele a sötétbe a nagy tölgyek, a lombos fenyők, s hajlongtak a kopasz szilla-galyak. — Itt fehl egy mohos, hideg fatörzsre, kezibe temette be arcát, amelyen csendesen pergették lefelé a könnyei — végig az arcán — a két kis kezén — le a lábacskaikhoz, amelyeken nem volt semmi cipellő sem. S a könnyéből, amint azok a földre értek, — halovány fehér, keskes kelyhű harangvirágok fakadtak. — Egyik könny a másik után — egy virág a

*Csak magyar legénynek ne legyen veszte,
Anyja ne sirassa tít a fát,
Tudják meg mindenhol messze,
Drágább egy testvérünk, mint egy világ.*

*Hadd szálljon a szivekben ismét Béke,
Vesszen a gyűlölet viszály, harag,
Virágos gyepre sarjadó vélsre
Ne terítsünk már ifjú halottakat
Kassa, 1915. december hava*

Vágó Géza.

— A tanító a harctéren. Itthon is, ott is megállja a helyét, Lugmayer Ferenc, volt műhelyfai, most sárvári állami iskolai igazgató-tanító, a háború kezdete óta az orosz harctéren küzd, ahol lelkes bátorságával és harcérzékével szinte példaképül szolgált. Mint pórtartalékos közlegény vonult be a hadapródságig fölvitte, Hősies magatartásával megszerezte az I. osztályú ezüst vitézségi érmet is Szivből gratulálunk a derék magyar néptanítóknak.

— **Gazdát cserélt nagybirtokok.** Nákó Sándor gróf 700 holdas nagyszentmiklósi birtokát Schiffer Miksa építési vállalkozó vette meg, holdját 1500 koronáért. Torontál megyében, ahol a gazdát cserélt birtok fekszik a föld átlagos értéke 1040 korona. Az új tulajdonos tehát 30 százalékkal túl fizette a birtokot. Károlyi László gróf derkegyházi 10 ezer holdas birtokára Weisz Manfréd hadiszergyáros alkudozik.

— **Tűz a kiskánizsai templomban.** Karácsony napján délután, éppen a litániái beharangozás után óriási kavarodás, javeszkedés támadt a kiskánizsai templom főoltára körül, hol is az asszonyép

másik után. — Csak sirt és nem érezte, hogy süvített végig az erdőn a hideg szél s nem látta, hogy hatalmas pelyhekben kezd hullani a hó! — A ták ijedten összeszűgtek és megremegtek a fenyők, — s összerészködtek a sziklák. — „Takarót! — takarót! — De honnét?”

A megtéptét, síró anyuka minddebből semmit nem hallott! Semmit nem látott. — Csak sirt — síratta az emberek szeretetlenségét, sirt, mert ezen a Karácsony éjszakán egyszer sem csendülhet meg az emberek szívébe — markolóan az ezüst szava esengőttyűt — sirt, mert egy holdog arcot nem látott; és jéggőz fagyott könyvek csillogtak az édesen csopogó, rózsaszínű és kék karácsonyi-gyertyácskák, áldott fénye helyett.

Egyik könyv a másik után perdült — egyik mese- virág a másik után serdült elő. A könyvből fakadt virágok halkán meghajították kelyhüket s megcsókolták. A Szeretet anyátlának meztelen lábacsoklái. — És lassan letérőlté könyveit s kibouttra seelymes szárnyaeskkét itt hagyta a háládatlan földet.

Másnap reggel az erdőben bandukolt amaz öngy favágó s megtalálta a könyvből fakadt virágokat. Sehogy nem értette, hogy kerültek oda nyíló virágok — decemberben? — Egyet elhozott nekem is belőlük s én hála fejében elmondant neki az édes kicsi karácsonyi legendát

zsfőltség megtöltött minden talpalatnyi földet. U. i. a főoltáron elhelyezett betlehem tűz fogott, majd az ott elhelyezett fűnyő galyak, mit látra a közönség javeszkéelve robant ki — a templomból egymáson keresztül, kasul routva, míg nem a bátrabbak lekaptokták az égő zsaratnokokat s a veszedelmesebb továbbharapásúak a tűzek megakasztották.

— Borzalmas szerencsétlenség, történt a napokban, a szomszédos Mihályd községben. A szülők u. is távol voltak harulról s három apró gyermeküket magukra hagyták otthon a házban. — A három gyermek unalomból gyufát gyújtogatott, melytől a szoba harakában álló rozoga diván tűzet fogott s mire a szülők hazatértek a három gyermeket a füsttől megfulladva holtan találták.

— **Járvány az elemi iskolákban.** Valóságilag járványszerűen lépett fel az elemi iskolák egyik másik osztályában a fültömrigy lob mely nem halálos ugyan, de kínzó betegség, amelyben sokszor heves/fájdalommal jár.

— **Drágább lesz a borotválkozás.** A magyarországi borbély- és fodrászmesterek gyűlést tartottak az egész ország területére 1916. évi január elséjén kezdődő árszabályt állapítottak meg, amit minden üzlet köteles elfogadni. A megállapított árszabály által korlátozódik az egyes városok borbély- és fodrásziparosai által a már előbb megállapított tulmagas ár, emelkednie, azonban azokban az üzletekben az árak, a melyek még mindig a régi viszonyok szerinti tarthatatlan olcsó árért dolgoztak. Az új árszabály minden üzletben kifüggesztendő, hogy a közönséget tájékoztassák. A gyűlésen elhatározták azt is, hogy a háborúban rokkantá vált borbély- és fodrásziparosok segítségére alapot létesítsenek

— **Mészárszék és vértócsa az Ipartestület udvarán.** Már említettük, hogy az Ipartestület udvara valósággal vágóhid, honét a véros bőzdőhd vi állandóan folyik. Nem tudjuk az Ipartestület vezetősége emelte-e ez ellen illetékes helyen óvatát, de lehetetlen, hogy ez tovább folyhasson, ha mindjárt az illető vágómester városi képviselő legyen is. S ezt a mi ember szemű Fűredi Jánosunk nem tudná beszűntetni? Azt el nem hisszük.

— **A zalamegyei tanitók internátusa** alapja javára a helybeli Ipartestület 20 koronát volt szives adományozni, miért ezután is fogadják a tanitóság hálás köszönetét.

— **Nem drágul a német gyűjtő.** A németországi gyűjtőgyárak egyesülete 1916-ra az árát változatlanul érvényben hagyta. Így tehát a gyárak egymásonként 40 pengéért árusítják a gyűjtőt nagy csomagonként. A nagyobb német gyűjtőgyárak az idén kitűnő eredményt értek el, míg a kisebb üzemek kontingensüket tovább adták

— **Agglógeny- és vénleányadó** Nem kell nevetni, mert most már fele se tréfa a dolognak, amivel sunyiszer elhumorizáltunk a régi jó világban, mint mummussal. S hogy ilyen sokáig csak jüszölőnek maradt s eddig kormányaink komolyan nem foglalkoztak a megvalósítás kérdésével, az egyszerűen annak lehet betudni, hogy még erre a pénzre nem volt szükség. Ám a háború utáni idők majd megfogják érteni ezt is és nagyon valószínűnek hisszük az agglógenyadó behozatalt. Szászország

Ösehat nevű városában például már elhatározták, hogy mindenki, aki betöltött harmincedik éve után házasságra nem lépett mindaddig, míg házasságot nem köt, ha évi jövedelme az 1800 márkát eléri, 4.52 márkát, 4000 márká jövedelem után 28.62 márkát, 6300 márká jövedelem után 67.50 márkát, 10.000 márká jövedelem után 159.20 márkát flasszen évenként agglógenyi adóceimen. Érdekes azonban ez esetben, hogy nemcsak a nőtlen férfiakra, de a harmincedik évüket betöltött hajadon nőkre is kiterjesztették az új adót azaz az idokolással, hogy ha a hajadon nők ugyanolyan jövedelemmel rendelkeznek, mint a nőtlen férfiak, már csak azért is egyenlő elbánás alá vonandók, mert a nőknek jóval kevesebb a kiadásuk, mint a férfiaknak. Most már csak az a kérdés, hogy az özvegyek adómentesek maradnak-e?

— **Zalavármegye a feldult tüzehelyekért.** Zalavármegye törvényhatósága a háború folyamán feldult tüzehelyek újrapépítési céljaira egyeztetékos pótdátot szavazott meg.

— **Halott az erdőben.** Füstös József iharosi lakos karácsony előtti délutánban kocsi kihalozott az iharosi Csererdőbe, hogy onnét fát szállítson hazát. — Azonban hasztalan várta a család, Füstös nem érkezett haza.

Keresésére indultak s ott a farakák körül halva találták. A megojtett bemozolás és vizsgálát megállapította, hogy halálát szívszélhűtés okozta.

— **Maximális árak Szerbiában.** Egy népfőkele, aki ezidőszakra Obrenovácban van, megkülönböztette az ottani piac maximális árait. Az árlétából kitűnik, hogy Gallivitz és Köress tábornok el tudnak bűnözni az élelmiszerüzorával is. A meghódított Szerbiában ezek a maximális árak: Marhabus kilója 1.60, borjúhús 1.80, disznóhús 1.50, zsír 2.50 teiföl literre 2.—, tej —.23, kenyér kilója —.32, 1 kgr. fűzölis —.50, 1 kgr. kenyérlisz —.40, 1 kgr. rizs 1.80, szilva kilója —.30, bab kilója —.30, borsó kilója 1.30, egy nagy kakas 2.—, egy tyúk 1.50, egy liba 3.—, egy kecsa 2.—, egy pulyka 3.—, egy pár csirke 2.—, alma kilója —.40, burgonya —.25, spenót kilója —.30, vöröshagyma kilója —.60, fokhagyma kilója —.30, zöldség egy csomó —.10, tojás 3 darab —.20, egy bárány 8.—, egy kecske 9 korona.

— **Infanterist Horváth.** Százados: Hogy hívják?!

Infanterist: Horváth János.
Százados: Jegyezd meg, ezután nem Horváth János, hanem Infanterist Horváth János a nevét!

Ertetted?
Infanterist: Igenis értettem.
Százados: Hát apádnak mi a neve?!
H: Infanterist Horváth János.
Százados: Marha!!!
Infanterist: Igenis, jelentem ásson, az is van:
Infanterist Bimbó, meg Infanterist Csakó!
Százados: Marsch!!! — Okör!!!

**KÉPES UJÉVI LEVE-
ZŐLAPOK- ÉS KÁRTYÁK**
nagy választékban, jutányos árban kaphatók Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében.

„BERLIN” MŰGYMÖZGŐ SZÍNHÁZBAN

(Szarvas-szálloda épületében, Erzsébetter) mindennap tartatik előadás a legvalószínűbb és a legújabb s szebbnél-szebb s érdekesebbnél-érdekesebb műsor van bemutatva. Az igazgatóság nem sajnál sem fáradságot, sem költséget, hogy a m. tisztelt közönséget kielégítse. Dacára annak, hogy a filmek 70—80 százalékal megdrágultak, mégis a régi olós helyiárat mellett mutatja be művésziösen összeállított remekműsorát Minden harmadik nap teljesen új műsor. — A „BERLIN” mozgószínház látogatását mindenkinél a legmelegebben ajánljuk.

Irodalom.

— A pápaválasztás jogtörténete és tételes joga. Irta: Lukács József, főgimn. tanár. A vaskos munka a pápaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen alakjához ért. Mindenkinél érdekes és tanulmányos olvasmány, amely míg egyrészt szigorúan tudományos, másrészt könnyed stílusával élvezetes olvasmány. A világtörténelmi és jelentős mozzanatainak ismerete minden kultúremler tudásának szükséges része. A mű ára 4 korona. — Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Nagykanizsán

— Az „Élet” szépirodalmi és művészeti hetilapot (szerkesztő Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktualis képek egészítik ki. A kitűnő lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári-ut 15/c. — Előfizetési ár félévre 10 kor. Mutatványszámot készséggel köld a kiadóhivatal.

— A „Vasárnapi Ujság” minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre öt korona. „Világ-kronika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. Egyetem-utca 4.). Ugyanígy megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

— Az Uj Idők a világháború képes krónikája. Hétről-hétre ott találjuk az Uj Időkben, a magyar családok e népszerű folyóiratában, amely minden számában egész sorozat képet közöl a 4 világrész minden harcairól. Különösen érdekesek „Az ellenségek táborából” sorozat képet, amelyeket egyes-egyedül az Uj Időkben találhat meg a magyar publikum. A „Pillanatok felvételek” ötletes és vidám rovata, apróbb cikkeket feljegyzésében tükrözi vissza a háború lelkeit. A Hereg Ferenc gondos és magas színvonalú szerkesztésében megjelenő heti lap a magyar irodalom színe, java természet közli szöveg részében. A karácsonyi számban Hereg Ferenc,

Gárdonyi Géza, Osathó Kálmán, Szabolcska Mihály, Farkas Imre stb. neveivel találkozunk friss és művészi írások alatt és ugyanakkor a karácsonyi számhoz mellékeljük ingyen jutatta el minden előfizetőjének az Uj Idők Hereg Ferenc „A lép virága” című teljes önálló regényét. Az Uj Idők előfizetési díja negyedévre 6 korona. A kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrássy-ut 16. Kiváratra ingyen küld mutatvány-számot.

— Forradalom — a könyvek birodalmában. A könyvek között valóságos forradalmat jelent a „Milliók könyve” című regényváltat, mely most indult meg. Ebben a vállalatban a legjobb magyar írók legjava munkáiból, jó papírosan, szép nyomtatásban, izléses kiállításban, teljesen befejezett regényt adunk 24 fillérért. Egy-egy ilyen regény rendszeren 2—3—4 koronába kerül. Az olcsó árát úgy éri el a kiadó, hogy százezrekben nyújtotta a regényeket. És ezzel valóságos, kulturálisot teljesít, mert soha el nem képzelt úpszerűsítése az íróknak, amikor ilyen olcsó áron olvashatja műveit a közönség. Az olvasó így megismeri, megszereti az írókat, minék föltétlenül következménye hogy aztán többi munkáit is megveszi. A „Milliók könyve”-ben mindenki többlet kap 24 fillérért, mint amennyit vár s egy csapással megveti a könyvgyűjtés step szokásának az alapját. Az első regény Hereg Ferenc: A lép virága, a második regény Szomaházy István: Mesek az íróképről. Ezt követik a legérdekesebb magyar és külföldi regények, többek közt: Mikszáth: Galamb a kalitkában, Farkas Pál: Egy ónkentes naplója. A vállalat regényei mindenütt kaphatók. Előfizetési ára: 6 teljes regényre (negyedévre) K 150; 13 teljes regényre (félévre) K 320; 26 teljes regényre (egész évre) K 6.—. Az előfizetési összeg beklüdtésére legelőszérűbb postautalványt használni. A „Milliók könyve” kiadóhivatala: Singer és Wolfner könyvkereskedése Budapest, VI. Andrássy ut 16.

— A „Magyarország” a háború kitörése óta a legtekintetesebb és legfrissebb tudósításokat nyújtja a világháború eseményeiről és minden túlzást elkerülve tárgyilagosan tájékoztatja a magyar közönséget Európa nagy válságáról és a harctéri eseményekről.

A „Magyarország” a külföldi semleges közép-pontokban állandó tudósítókat tart s ezek segítségével mindig elsőnek közli a legfrissebb híreket, amelyet a lap tartalma igen élénk és változatos.

A „Magyarország” állandóan foglalkozik a magyar történelmi nagy eseményeivel s a fordítottal és a honfoglalásokkal szemben mind-nél földel-erővel visszatér a Rákóczi szent emléke ellen utazott merényletet; egymásután közöl még eddig ismeretlen, érdekesb-nél-érdekesebb emlékiratokat, dokumentumokat a nagyvenyole-negyvenkét-enedeki nagy időkhöz.

A „Magyarország” irodalmi része is magas színvonalú és nemzeti Tarcáit — élőkön Tomorény Istvánnal és Krúdy Gyulával — a legjobb magyar írók írják Krúdy Gyula minden vasárnap „Pesti levelet” ír. A „Magyarország” regényrovata egymásután adja jó magyar fordításban a legérdekesebb új külföldi regényeket.

A „Magyarország” egy háborús hír szolgálatának megbízhatóságával, mint egyéb közleményeinek magas nívója és érdekessége révén, mind pedig a lap szerencsés megjelenési ideje folytán a legolvasottabb és legnépszerűbb magyar napilap. Előfizetési ára negyedévre 8 kor., félévre 16 kor., egész évre 32 kor. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest VI. Teréz-körút 22. sz.

A ROVÁS

Vezércikk

Világháború

a legjobb tájékoztató magyarázattal és térképpel

Közgazdasági rovat

Napihírek

naponkénti szenzációi az

AZ UJSÁG

POLITIKAI NAPILAPNAK.

Vasárnaponként két közkedveltségű mellékletet ad az AZ UJSÁG. Egyik: „Az Asszonyok”, a másik a: „A Gyermekeknek.”

Aki a világháborúról és egyáltalában minden eseményről, színházról, művészetéről, irodalomról bőven és megbízhatóan óhajt egy kitérően megismerkedett napilap keretében értesülni, szívese elő az AZ UJSÁG-ot.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	32 korona.
Félévre	16 „
Negyedévre	8 „
Egy hónapra	2 K. 80 f.

Megrendelési cím:

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA Budapest VII. Rákóczi ut 54. szám

IFJ. WAJDITS JÓZSEF KÖNYV-, PAPIR- ÉS ÍRÓSZERKERESKEDÉSE

Dús raktár legújabb divatu levélpapírokból
és névjegyekben
Nyomatványok izléses kivitelben jutányos árbán
gyorsan készíttetnek.

Tanintézetek részére szükséges cikkek
dús raktára.
Jegyzői és egyéb közigazgatási nyomtatványok
nagy raktára.

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-ter 1
Telefon: 182. — Hirdetvések díjazása szerint.

Felolvasó szerkesztő:
Báné Kovács János

Főszerkesztő:
Kemény László

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.
Előfizetési árak: Egyszeri 40 korona, félre 6 korona, Negyedévi 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

BOLDOG UJÉVET!

Ujra elérkeztünk egy év határjelzőjéhez, hogy szorongó szívvel bepillantunk az ismeretlen jövőt takaró ködfátyolos titokzatosságba.

Reszkető kézzel nyulunk a bizonytalan jövőt takaró lepelhez és szorongó szívvel, aggodalomtól bébnülő lábbal lépünk át a jövő küszöbét.

A mult tengerébe merült év eseményei, a dúló háború minden rettenetessége és borzalma, az ipari és kereskedelmi ágazatok nagy részének pangása, kulturális és szociális intézményeinek stagnálása, a bennünk honoló esend lelkünkre nehezítő terhe ki-erőszkolja korbácsoló fájdalom, mindent megmagyarázó sóhaj: „Isten segít!”.

A felemelő, lelkesítő, a további munkálkodásra ösztönző érzésbe, a keserűség, a fájdalom cseppjei is vegyülnek, mert az időt jelző határkőnél megpihenve eszünkbe jutnak azok, kik ott a messze idegenben elhulltak, a harcmezőn hősi halált haltak s akiknek nemesek emlékét kell megőriznünk, hanem hátrahagyottainak jövője biztosításáról is kell gondoskodnunk, a hullák százezereiből megépítenünk a béke áldásainak fényes palotáját. Az eltakarított romok tetején oltár építenek az emberszerető templomban, melynek számolyánál a hazafias lelkesedés szent tűzéből táplálkoznak majd a jövő generációk.

Hogy ez mielőbb elérkezzék, arra kérjük a Mindenható s ezzel az óhajjal mondunk lapunk 54. évfolyamának befejeztével előfizetőinknek s olvasóinknak boldog újévet!

A jövő nemzedék.

Ezekben a véres időkben különösen egy gondolat nehezedik ólomsúlyal a nemzet lelkére. Az, hogy a rettenetes harcokban fiaink színe-java vérzik és hogy a béke Magyarországára pótolhatatlan hiányát fogja érezni legelőteresebb, mert legfiatalabb polgárai számtalossá válnak. A gondolat nyomasztó voltát még csak öregbíti az a szomorú tapasztalat, hogy egyidejűleg a százezerek száma jelentékenyen hanyatlóban van, viszont pedig a gyermekhalandóság a lékező arányaihoz képest emelkedik.

Éppen ezért bizonyosak vagyunk benne, hogy ez az eszmecsere, mely erről a nagyfontosságú problémáról a főrendiház legutóbbi ülésén lefolyt, széles e hazában lelkes visszhangot fog kelteni s járta oly hazafias érdeklődést vált ki, hogy annak a nemzet elevenébe vágó ügy okvetlenül nagy hasznát látja majd. Egyelőre pedig megnyugtatót keresünk abban a jövőse kormányzatokban, hogy a kérdéssel, amióta szomorú bizonyossága beigazolódott, az illetékes körök

behatóan foglalkoznak s mindent elfognak követni, ami csak alkalmasnak ígérkezik a következményeiben egyébként beláthatatlanul nagy kiküszöbölésére.

Amiket Sándor János belügyminiszter Zichy Rafael gróf hazafias felszólalására válaszul, azokban lelkiismeretesen az ország elé tárja az okokat, melyek különösen a gyermekhalandóságot magyarázzák, egyuttal azonban az emberséges érzésnek és a felelősségtudatnak ugyanezen a lelkiismeretességével állapítják meg azt is, hogy készen van legmesszebbmenő akcióra s ennek áldásos hatására feltétlenül számítanunk lehet.

A védekezés keretétől Sándor János azt a hatalmas szervezetet jelölte meg, mely Magyarországnak egyik legszebb díszje: — gyermekvédelmi intézményünk. Ez az intézmény nemesek azzal tölti be nemes hivatással, hogy csodás eredményekre mutathat vissza, hanem azzal is, hogy az emelkedő gyermekhalandóság veszedelmére nyomban reagált s ennek megszüntetése érdekében latba veti egész akcióképességét. Gyermekvédelmi büszke sikereink legfőbb forrása

Harcok éjjelén.

I.

Oda át büszkén villannak az ügyük,
Míg itt félénken sápadnak az arcok;
Az is remeg s imát mormol az ajka,
Ki eddig a haláltól sose tartott.

Oda át zúgra harsog át a légen,
A vezényező a végső nagy tudásra,
Míg itten némán és elkecsesdedten
Szorítjuk arcunk a puskatűsára.

S mégis, mikor már elcsitul a lármá
S a küzdő felek lepihennek,
Semmi sincs úgy, mint előbb volt még!
Szíveken a félelem ott ég
S itt nóráznak a tüzek mellett.

II.

Most jöjjen ide a szerelmes,
Vig kedvű, vagy bánatos gyáva!
Kereszteltük, de nem szent vízzel,
Keresztvízünk a vének árja.

Most jöjjen, kinek alattomos
Bűnrel van terhelve a lelke;

Most álljon ki büszkén a síkra,
Ki: az Istent sose ismerte!

Most jöjjen az, ki életében
Nemzelének jöletén fáradt
S ne hagyja porba esni rudját
Dicső eszméi zászlajának.

Most jöjjen az, ki odahaza
Bor s mámor közt harbut élt —
Most jöjjenek az ékes tollú
„Kun-fajta ugyaszemű legények.”)

Most jöjjen ide az a tábor,
Mely zúgni véli a granátot,
A mikor napi kenyerezt
Harcunkról rovogat hasábot . . .

— De azok közül egy sincs itt most,
Csak mi vagyunk, kicsinyke lelkek — —
Honfirtásaink tán leneznek,
De minket emel az őnézet
Hogy ellenségünk süvegei meg!

(Eszaki harcútr.)

Nagy Győző.

*) Célzás Ady Endrére.

KARCOLAT.

Hogy érzik magukat egyesek ilyenkor a sarokban? — ezzel a körmondatnak bellő furcsa kérdéssel fordult Sz. néni "vasárnap este az „Uránia” mozgó baloldali páholyainál támaszkodó fiához, ki min: hadnagy, a harcútról rövid szabadságot élvezve, ellátogatott a moziba is. (Kanizsán hova mezejn az ember?) — jöllehet nem a magyira az életelen, mégis mozgó, mint inkább az élő mozikekhez volt kíváncsi, mert hát ilyenek is vannak a moziban, különösen ott hátul a baloldalon . . .

A moziban sokan voltak s „Egyesek” Sz. néni ezen leplezetlen (csupán két személyről van szó) de mégsem indíkskról kivenciskodása által találva érezték magukat s indignálódva néztek hol Pityura a hadnagyra, hol Sz. néni, szemekből a méltó harag villámit szórva feléjük az induleneiért. A félreérteések elkerülése végett azonban s nehogy még a komikumból tragikum legyen, szükségesnek tartom megjegyezni, hogy az az ominózus sarok nem az a sarok volt, ahol „Egyesek” is ültek, hanem a mozivásznon egyik sarka, ahol (quintához háborus számot

azonban idáig is az volt, hogy a társadalom szívvél-lélekkel magáévá tette a gyermekvélődelmi ügyét. Éppen ezért Sándor János a gyermekhalandóság vezedelme ellen való küzdelem erősebb biztosítékát abban keresi, hogy a magyar társadalom még az eddiginél is nagyobb szeretettel ölelje magához a pusztuló magyar gyermekvilágot.

Fanatikus a hitünk az iránt, hogy Sándor János nem hiába appellál a magyar társadalomra. Ott van az mindenütt, mióta csak háboru van, ahol áldozni, vagy a sebeket ápolni és gyógyítani kell. A jövő nemzedék pusztulása a legmélyebb seb, amelyet a nemzet testben a háboru üthet. Ott lesz ennél is és bizonyosan nem rajta fog mulni, hogy ez a seb Magyarországnak tünel kevesebb fájdalmat okozzon.

HIREK.

Végso remény.

Az antant végso reménya a Balkán: Görögország és Románia. Hetek, sőt hónapok óta folyik a vakmerő játék, hogy a két semleges államot belakergessék egy olyan háboruba, amelytől azoknak nem lehet hasznuk, csak kárjuk. Romániát az utca, Görögországot a kormány segítségével akarják beengratni a végzetes döntésbe.

A helyzet ma is úgy áll, hogy Románia és Görögország közelépése az antant oldalán — kitolná a balkáni kérdés megoldását, amely a két állam semlegessége mellett már kuszóbnó állónak mondható s amelyen Romániának ellenünk való döntése sem tud változtatni.

Görögország magatartására nézve ugyanis a görög királynak legutóbbi tett kijelentései után már nem is foroghat fönn semmi kétség. Konstantia király az antant remítgetéseivel szemben a görög nemzet léteérdekeire hivatkozik. Amit az antant vár és

adnak) tisztok álltak a jökevénynek nézték katonáik munkáját. Az összefüggés különben megvan a kép és a kérdés között: Pityu is harctéri ember, még pedig tiszt.

Ami tehát különös, sőt majdnem éthetetlen előttem, csupán az, hogy Sz. neni, azt az aranyos, végteleen jó szívű s mindig vigkedélyű okos asszonyt olyan rossz májúnak tartják („Egyes-k”) mintha ő csak törőde azzal, hogy „Egyesek” mit csinálnak a helyükön: véletlenül a sarokban? Biztosíthatom az érdekelteket, hogy Sz. neni ugyanazt megkérdezte volna akkor is, ha ők nem ülnek is ott, akiket véletlenül nem is látott. Ez azonban az ő pechjük, miért ültek éppen sarokban, — bár ott jó hely van, valamivel sötétebb is mint másutt — no de háboru van...

Csak ennyit akarom... Ha valakit közelebről érdekelnek az eset szereplői, forduljanak hozzám,

remél hogy tudniillik Görögország provokálja a középponti hatalmakat, ebbe a király semmi szín alatt nem megy bele.

A legfontosabb körülmény az, hogy Görögország Bulgária terjeszkedésével szemben nem tartotta szükségesnek a fegyveres erővel való fellépést, ami egyrészt arra vall, hogy elismeri a bolgár igények jogosságát, másrészt pedig számít arra, hogy a görög és bolgár érdekek összeegyeztethetők lesznek a Balkánon. Romániára nézve ugyanez az eset forog fenn. Szerbiának, mint politikai tényezőnek a kiküszöbölésével egy teljesen új Balkán-politika vált szükségessé, mely a bulgár, görög és román nemzeteknek szélesebb körű elhelyezését alapul számításztól fogva csak antant-ellenes lehet. Bulgária jogos terjeszkedésének Szerbia állott útjában Romániát Óroszország, Görögországot pedig Olaszország gátolja.

Az antantnak az a reménye, hogy Bulgáriát a szláv testvériség eszméjével saját érdeke ellen háboruba ragadja: szegyenletes kudarcot vallott a természet szerint ugyanennek a kudarcnak kell megismétlődnie Romániával és Görögországgal szemben. A román nemzetet fizetett izgatók saját érdekeire nézve megakarták tévesztetni s annyit mindenesetre elérték hogy Románia a tett politikája helyett a tündöcs politikájára adta magát. De az eredmények a Balkánon immár odáig érlelődtek hogy a tündöcs és töprengés politikájának is véget kell érnie Olaszország és Szerbia ugyan azt remélik, hogy Angliát a békéttárgyaláson meglogia oltalmazni és ki fogja elegendeni, de Bulgária példán nagyon jól tudja, hogy a diplomaták szava csak akkor nyom a mérleg serpenyőjében, ha már a hadvezérek beledobták.

— Polgármesterünk felhívása! Közhírré teszem, hogy a m. kir. honvédelmi miniszter ur a háztartási felméréseknek szabad kézből való eladása határidejét 1916. január 31-ig meghosszabbította.

Ezen határidő letelével a háztartási felmérések beszoállítására alacsonyabb árak mellett el fog rendelkezni. A fémbeváltást Mendolovicz Ferenc részletes Király utcai lakos végzi.

szívesen — szolgálk bővebb felvilágosítással. — Megtehetnem azt is, hogy a nevüket ide írjam, de attól félek, hogy elbizák magukat, mert ebben a rovatban csak nagy emberek számára van hely. — Ők pedig igen kicsinyek, — bár elég szép nevük van, véletlenül éppen ugy kezdődik mint az enyém B. vel. A mozdítógatók jól ismerhetik, de azért ne találgassanak nekik, könnyebben megtalálhatják őket esteink (mozi után) a házik előtt világos pongyolában, fehér cipőben cicázva...

Mindazonáltal legkevésbé sem perhorreszkálom őket, sőt hogy valamiképp erősebbi legrhabosítójaim: e helyen kívánok nekik a mostaninál sokkal boldogabb új évet — s ugyanezt, kedves kötelességemnek tartom, hogy a „Z. K.” n. é. olvasóközönségének is őszinte torró szívből tolmácsoljam.

B. L.

Az emberiség nevében.

Az Unió jegyzéket intézet a monarchiához, amelyben tiltakozik az „Ancona” nevű olasz hajónak az elsüllyesztése ellen, azért mert a hajón amerikai állampolgárok voltak. Azt mondja az Egyesült Államok jegyzéke, hogy a monarchia az emberiség és a nemzetközi hadjog ellenére járt el, amikor a hajót elsüllyesztette, mert azon állítóg, amikor a más világra küldés történt, még utasok ültek. Az üzletiességtől áthatott Amerika szigorú retorziókról beszél: követeli a parancsnok megbüntetését és holmi kártérítéseket emelget, ezt persze mind a szent emberiség nevében.

Tábt: az emberiség! Ezt a némesen ragyogó szép fogalmat az az állam meri az ajkára venni, amely a most folyó rettenetes háboruban a legembertelenebbül járt el, amely milliárdokat zsebel be az üzleti ravaszágával, amely rabigába hajtja az embereket sokaságát és amely állam rablópolitikából tevődött össze. Tudjak nagyon jól, hogy a kapitalizmus öppenséggel nem ismeri az emberiség fogalmát. A tőke etikája egész speciális valami és ha kell milliókat tapos agyon csak azért, hogy egy piacra dobott árut vagy papirt fel tudja venni vagy le tudja nyomni. Amerika az összes ott élő nemzeti munkásokat arra kényszerítette, hogy löveget gyártson, hogy gyilkos eszközöket állítson elő. Wilson urék nem törődtek az emberiséggel, amikor üzleti összeköttetésbe léptek az antanttal és elfogadták azt az ajánlatot, hogy municiót fognak szállítani. Hol itt az emberiség? A háborúnak már réglen vége lehetett volna, ha az Unió nem kapzskodik és nem akarja kihalozni a kedvező konjunktúrákat. Milliárdok vándoroltak az amerikai-trösztök és riugek kasszáiba a háboru alatt az embertelenség és a gonoszság zászlaja alatt. Az a löveg amely az Anconán elsüllyesztette, lehet, hogy monarchiabeli torpedóból szaladt ki. De az Ancona hadi területen utasította a hullámokat és azon a hajón nemcsak utasok voltak, hanem hadi dugáru is, egy kis löveg, egy kis gyilkolásra szánt csempész munició. Amerika már megtett egyebet is.

A hajókon nem rózsavízet szállítottak ezen alkalomkor sőt megvagyunk győződve, hogy a búzke járművek még csak cipőkenőcsöt se vittek, hanem valami egészen más anyagot, ami tilos, ezerszer és milliószor tilos!

De ebben Amerika nem lát embertelenséget és hadjogsértést. Municiót csempészni szabad, löveget, árut gyártani lehet, mert ez nekik jó és ez nem embertelen, de hajót, melyen dugáru van a tengerfenékre küldni nem szabad, mert ez nekik rossz üzlet és fájdalmas. Furesz fogalmat lehetnek ezután a vágató amerikaiak az emberiség fogalmáról, melyet a monarchiához intézett jegyzékben hangzatosan Amerika egyébként megfogja kapni a monarchiától a melbó választ, amelyben tudtára adja, hogy mi az emberiség. Bizonyára nem az, amit ők csinálnak.

A diszhazugok.

A sajtóban, németben, osztrákban, magyarban, mindenütt ott lehet ma találni ezt a kérdést: "Ejnye, ugyan hogyan lehet már ekkorát hazudni? A kérdés pedig vonatkozik az olasz igazságügyminiszterre, aki azt hazudta Palermo-ban egy nyilvános szónoklatában az olasz népnek, hogy ők, már m'ut az olaszok, már régen győzedelmeskedtek a monarchiára.

Pedig hát ezen a beszéden nincsen mit csodálkozni. Hazugságokon épült föl az egész olasz háboru, esküszögek a fundamentuma, népezsák a tartó oszlopai, A többi ellenség is csak hazugságokkal traktálta a népet. A különbség ezek és az olasz között csak az, hogy amíg a többiek itt-ott mégis csak mutathattak föl időnkint valami eredményt, az olasz ma is csak ott van, ahol hat hónap előtt volt. Azzal a különbséggel, hogy azóta elvezetett másfél százezer ember. Egyébként az ellenségek többi országában is csak úgy megy az mint az olaszoknál, Mindenütt csakugy döngenek az önértésen mert melled és hangzik az öblös kiáltás: Mi kitarunk mindaddig amíg le nem törünk és megadásra nem kényszerítetük az ellenséget.

Kinek szót ez a sok láрма? Nekünk? Mi ugy sem hiszünk el. A semleges államoknak? Azok már teljesen tisztában vannak azzal, hogy az autánt nem bír a központi hatalmak győzedelmeskedni. A semleges államok katonaszakirói is elismerik, hogy már nem lehet olyan fordulatot még csak elképzelni sem, amely a központi hatalmak felsőbbeségét megmésztani tudná. A ughyban beszédek nem is szólhatnak már másnak, csak a tulajdon népeiknek, mert ma már csak azoknak bírnak hazudni. Ott lehetőséges, mert hiszen azok előtt elfogadják a való tényeket s azok helyett hazug győzelmi-cím adatnak tudtul a cenzurált sajtó által. Osztráczságbán már azt sem szabad az újságba közölni, ha repülőink bombát vetettek egy-egy városokra, vagy elsüllyedt a tengereen egy hajójuk. Így van ez a franciáknál is, de ott legalább a sajtó még olykor kifakadhat a tulzolt cenzura ellen, amely valóságban és bizonytalanságban tartja a nemzetet. Angliában is így van, sőt még koményebben áll a cenzura. Ott már csak a főrendiházban panaszkodhatnak egyes nagytekitélyű főurak afelől, hogy a kormány a való híreket elfogadja s hazug győzelmi hírekket állítja a népet De azért az ilyen főrendiházi panaszra sem ad az angol kormány semmit. Ugy ennek, mint a többinek, nagy érdekében áll az, hogy beismerésben ne legyenek, mert különben elsőpörnc őket a felháborodás vihára.

A legtalálóbban mondta afelől egy bolgár miniszter: az autánt nagyhaugy kijelentésében ma már nem hisz senki attól nem jőd meg senki s ezek a kijelentések csak arra valók, hogy önmagukat boldondítsák vele. Lármáznak, mint ahogy futyl a féltő gyerekek a sötétben. Minden akciójuk, amit csak megkezdtek, azzal a kiáltással kezdődött hogy ime, az ami bennünk a biztos győzelemhez vezet. De nem vezetett hozzá egy sem, hanem elvezetett attól valamennyi.

— Mélyen tisztelt olvasóinknak és munkatársainknak boldog újévet kívánunk!

— Lapunk legközelebbi száma a közbefjött kettős ünnep miatt szerdán fog megjelenni

— Lapunk tisztelt előfizetői jelen számmunkkal az 51 évfolyan utolsó számát kapják kezükhez. E hosszú idő alatt ugy e lap szelleme mint tartalma méltó volt arra, hogy támogatásba részesüljön. Amikor most ez évfolyamat lezárjuk, legyen szabad előfizetőink e lap további támogatására ismételtlen felkérnünk, igérve, hogy a támogatásra miut eddig ugy a jövőben is méltók fogunk lenni

— Hálaadó istentiszteletek. A mai napu az összes keresztény felkezetek templomaiban hálaadó istentiszteletre gyűl a hívő közönség, hogy hálaímat robbogjan az Urnak a veit jökekt s könyörögjön, jövendő boldogulásáért.

— Az elmúlt szomorú év sok keserűségét táu ez új évvel, jobbra fordítja az Ur a sok bánatot — kegyerűségét a jövőben tán deüesebb napok fogják követni

— A bolgár trónörökös és a magyar hadnagya. A szerb haretörök küzdött legutóbb Bezan Aladar népfelkelő hadnagya, a ki most szabad-ságra érkezett hazá Debrecenbe és érdekes epizódot mondott el Boris bolgár trónörökösrel való találkozásáról A szerb offenzíva leghevesebb napjaiban egy kis szerb városban ötótte föl ideiglenesen székhelyét a magyar, német és bolgár vezérek. A városkában a debreceni népfelkelő ezred állomásozott s vendéglő látta a bolgár tisztet, a kiknek sorában volt Boris trónörökös is. Bezan Aladar tett jelentést a trónörökösnek németül. A trónörökös észrevette a magyaros kiejtést és megkérdezte tőle:

— Ön magyar?

— Igen, fenség — felelte:

A trónörökös ezután magyarul kezdett beszélni. Emillette atyjának, a bolgár cárnak vonzódását a magyarokhoz és fölemillette, hogy atya mint honvédelmszolgálat Debrecenben szolgált. Majd büszkén jelentette ki:

— Én az apám fia vagyok! — A beszélgetést így végezte a trónörökös:

— Hígyél el, uraim, félig én is magyarnak érzem magamat!

A kedves jelenetnek hamar híre futott a kis városkában s mikor a bolgár trónörökös autóján elrohogott, a debreceni népfelkelők sorfalat állottak és viharosan megjelenezték.

— Milyen világ lesz a háboru után? Ez a kérdés tudvalegöl a háboru kezdete óta foglalkoztatta Európát. Az egyik azt mondja, a háboru megváltoja a világrészt az utóbbi évek minden nyomorától s a bekévtel hihetetlen föllendülés kezdődik. A másik rész szerint ez a föllendülés csakugyan — hihetetlen s a háboruak még az egy mennyisége se lesz meg, hogy legalább jobbra fordítaná azelőtt való nyomorúságainkat, sőt inkább újakkal fogja teletölteni őket. Körülbéli ez a felfogása Warning európai hírei őau szociológusnak is, aki mostanában előadást tartott erről a kérdéstről. Előadásának rövid kivonata ez:

A drágaság, mellyel küzdünk a háboru után még jobban ránk fog nehezüdni s ehhez a bajhoz hozzá kell számíthatnunk a kereskedelmi láthaten várható erőz zavarokat, mert bizonyos, hogy vásárlási kedv a minimális lesz, amit nagyon meg fog érezni az ipar is. Másrészt azonban a fölmívelés a háboru alatt erős lökéseket kapott a helyes fejlődés irányában. A pénzpiac a háboru után nagyon szűkös lesz, de ez a pénzínség aligha lesz hosszú tartamu. A lakfőházakba fektetett érték esni fog, amennyiben átfalános tulajdonsága a népöknek, hogy a lakoson tahnarekösdönjanak. Nagy pénzköreslet fog mutatkozni a közlekedési vállalatok részéről, mert a legnagyobb pusztulás a közlekedési eszközöket érte. Az ilyen irányu befektetés sokkal jövedelmezőbbnek ígérkezik, mint házakat építeni, mert az építványag is, a munka is nagyon drága lesz. A rokkantak és özvegyek állampénzeu való eltartásának terhé meg 20—30 esztendőig érezni fogják. Ezzel szemben a produktív munka csak évek mulva fog régi kerékvágásba térni.

— BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN nagybecsült látogatóink és tisztellett kéri a mélyen tisztelt közönséget, hogy a jövőben is sziveskedjék őt pártolni. Hazafias üdvözléttel a „Berlin” színház igazgatósága.

— A kukorica-csutka ára A háborus takarmányhiány értéket kölcsönöz a mezőgazdasági termelés hulladáskainak is. Legutóbb már a kukorica-csutka napja is fölkelet, s ma már van kereslet ez iránt a termék iránt is. Egyes malmok órtés céljából keresik a csutkát, hogy melással keverve értékes takarmányt gyártsanak belőle. — Ebből a célból 3.5—5 koronát is szívesen fizetnek a csutkáért a melynek voltaképpen Németország a piaca.

— Veszedelem s kiterjedt hálózatú tolvajbando garázdalkodik városunkban, kik semmiféle ralfinériától sem riadnak vissza. A napokban kiadónk könyvkereskedésében történt, hogy egy idegen asszony-nép egy pillantás alatt nagyobb összegű pénzt emelt el s azzal mint a kámför azonnal olland. Az illetőnek bár nyomában van rendőrségünk, de figyelmeztetjük a közönséget, hogy óber legyen lakása körül mindenben, mert e bestiák minden alkalmat a legnagyobb vakmerőségük kihasználának s enyves kezeikhez minden hozzátapad.

— A lisztárak Romániában. Bukarestből jelentik: A malomtulajdonosok küldöttségé megjelent Radovici kereskedelmügy miniszterénél és arra kérte, hogy a liszt maximális árát emelje föl. A miniszter megtagadta a kérés teljesítését, azzal a megokolással, hogy a malomtulajdonosoknak a mostani ár mellett is elég hasznuk van.

— Olcsó s a hatóságiban. Az elmúlt szerdán két szép disznó került a hatóságiban kényser vagás alá, melynek husát az éhes közönség momentum elkapkodta. U. i. a zsír és hús 3 korona, a hus pedig 2 koronába került kgm-onként, melyre mint a várják, csapott le a nagy közönség.

KÉPES ÚJÉVI LEVE-LŐLAPOK- ÉS KÁRTYÁK nagy választékban, jutányos árban kaphatók Ifj. Wajdite József könyvkereskedésében.

"BERLIN"

NAGYMOZGÓ SZÍNHÁZBAN

(Szarvas-szálloda épületében, Erzsébetter) mindennap tartatik előadás a legvalószínűbb és a legújabb s szebbnél-szebb s érdekesebbnél-érdekesebb műsor van bemutatva. Az igazgatóság nem sajnál sem fáradságot, sem költséget, hogy a m. tisztelt közönséget kielégítse. Dacára annak, hogy a filmek 70—80 százalékkal megdrágultak, mégis a régi olósó helyárrak mellett mutatja be művésziösen összeállított remekszép műsorát Minden harmadik nap teljes új műsor. — A „BERLIN” mozgószínház látogatását mindenkinek a legmelegebben ajánljuk.

Irodalom.

— A papaválasztás jogtörténete és tételes joga. Írta: *Lukács József*, főgimn. tanár. A vaskos munka a papaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen alakjához ért. Mindenkinél érdekes és tanulmányos olvasmány, amely meg egyrészt szigorúan tudományos, másrészt könnyed stílusával élvezetes olvasmány. A világtörténelem e jelentős mozzanatának ismerete minden kultúrember tudásának szükséges része. A mű ára 4 korona. — *Kapható Ifj. Wajdits József* könyvkereskedésében, Nagykanizsán.

— Az „Élet” szépirodalmi és művészeti hetilap (szerkesztő Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A kitűnő lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári-ut 15/c. — Előfizetési ár félévre 10 kor. Mutatványszámot készséggel küld a kiadóhivatal.

— A „Vasárnapi Ujság” minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre öt korona. „Világ-krónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. Egyetem-utca 4). Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

— Az Uj Idők a világháború képes krónikája. Hetről-hétre ott találjuk az Uj Időkben, a magyar családok e népszerű folyóiratában, amely minden számában egész sorozat képet közöl a 4 világrész minden harctéréről! Különösen érdekesek „Az ellenes-ünk táborából” sorozat képet, amelyeket egyes-egyedül az Uj Időkben találhat meg a magyar polikuma. A „Pillanat felvételek” öltetés és vidám rovata, apróbb cikkeik feljegyzésükben tükrözi vissza a háború lelkét. A Herezeg Ferenc gondos és magas színvonalú szerkesztésében megjelenő heti lap a magyar irodalom színe, java természet közli szöveg részében. A karácsonyi számban Herezeg Ferenc,

Gárdonyi Géza, Csathó Kálmán, Szaboleska Mihály, Farkas Imre stb. neveivel találkozunk friss és művészi írások alatt és ugyanezek a karácsonyi számok mellette ingyen juttatja el minden előfizetőjének az Uj Idők Herezeg Ferenc „A lap virága” című teljes onáló regényét. Az Uj Idők előfizetési díja negyedévre 5 korona. A kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrássy-ut 16. Kiváratlan ingyen küld mutatvány-számot.

— **Forradalom — a könyvek birodalmában.** A könyvek között valóságos forradalmat jelent a „Milliók könyve” című regényvállalat, mely most indult meg. Ebben a vállalatban a legjobb magyar írók legjobb munkáiból, jó papírosan, szép nyomtatásban, izléses kiállításban, teljesen befejezett regényt adunk 24 filléret. Egy-egy ilyen regény rendszeren 2—3—4 koronára kerül. Az olcsó árát úgy érti el a kiadó, hogy százezerbejuttatja a regényeket. És ezáltal valóságos kulturálisoi teljesít, mert soha el nem képzelt népszerűsítése az írások, amikor ilyen olcsó áron olvashatják műveit a közönség. Az olvasói így megismeri, megszereti az írókat, ennek töltetlenti következménye hogy aztán többi munkáit is megveszi. A „Milliók könyve”-ben mindenki többet kap 24 filléret, mint amennyit vár s egy csapással megveti a könyvgyűjtés szép szokásának az alapját. Az első regény Herezeg Ferenc: „A lap virága”, a második regény Szomalyázy István: „Mások az írógepről. Ezt követik a legérdekesebb magyar és külföldi regények (többek közt: Mikszáth: *Gatamb* a kálitkabán, Farkas Pál: *Egy önkéntes naplója*. A vállalat regényei mind-ottól kaphatók. Előzetesi ára: 6 teljes regényre (negyedévre) K 1.50; 13 teljes regényre (félévre) K 3.20; 26 teljes regényre (egész évre) K 6.—. Az előzetési összeg beiktatására legelőszőrűbb postaiutványt használj. A „Milliók könyve” kiadóhivatala: Singer és Wolfner könyvkereskedése Budapest, VI. Andrássy ut 16.

— A „Magyarország” a háború kitörése óta a legtekintélyesebb és legfrissebb tudósításokat nyújtja a világháború eseményeiről és minden lútsát elkövető tárgyalásosan tájékoztatja a magyar közönséget Európa nagy válságáról és a harctéri eseményekről.

A „Magyarország” a külföldi semleges közepontokban állandó tudósítók tart az ezek segítségével mindig elsőnek közli a legfrissebb híreket, amelyet a lap tartalma igen élénk és változatos.

A „Magyarország” állandóan foglalkozik a magyar történelem nagy eseményeivel s a fordítókkel és a honfoglalókkal szemben mind-ott földet a nemzet napfényes igazságot. Hasonlíthatatlan erővel visszaverte a Rákóczi szent emléke ellen indított merénylőket; egyúttal közöl még eddig ismeretlen, érdekesebbnél-érdekesebb emlékeket, dokumentumokat a negyvenöt-nyegenkilencediki nagy időkben.

A „Magyarország” irodalmi része is magas színvonalú és nemzeti. Tercét — ölkön Tomörkény Istvánval és Krudy Gyulával — a legjobb magyar írók írják. Krudy Gyula, minden vasárnap „Pesti levelet” ír. A „Magyarország” regényrovata egyúttal adja jó magyar fordításban a legérdekesebb új külföldi regényeket.

A „Magyarország” úgy háború hír szolgáltatásnak megbízhatóságával, mint egyéb közleményeinek magas utóvá és érdekessége révén, mind pedig a lap szerencsés megjelenési ideje folytán a legvalószínűbb és legnépszerűbb magyar napilap. Előfizetési ára negyedévre 8 kor., félévre 16 kor., egész évre 32 kor. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest VI. Teréz-körút 22. sz.

A ROVÁS

Vezércikk

Világháború

a legjobb tájékoztató magyarazzattal és térképpel

Közigazgatási rovat

Napihírek

naponkénti szenziói az

AZ UJSÁG

POLITIKAI NAPILAPNAK.

Vasárnaponként két közkezdveltségű mellékletet ad az AZ UJSÁG. Egyik: „Az Asszonyok”, a másik a: „A Gyermekeknek.”

Aki a világháborúról és egyáltalában minden oneménnyről, színhárról, művészetéről, irodalomról bőven és megbízhatóan óhajt egy kitűnően megszerkesztett napilap keretében értesülni, fesse elő az AZ UJSÁG-ot.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	32 korona.
Félévre	16 „
Negyedévre	8 „
Egy hónapra	2 K. 80 f.

Megrendelési cím

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA Budapest, VII. Rákóczi ut 54. szám.

IFJ. WAJDITS JÓZSEF

KÖNYV-, PAPIR- ÉS ÍRÓSZERKERESKEDÉSE

Dús raktár legújabb bívatu levélpapírokbán és névjegyekben Nyomatványok izléses kivitelben jutányos árban gyorsan készíttetnek.

Tanintézetek részére szükséges cikkek dús raktára. Jegyzői és egyéb közigazgatási nyomatványok nagy raktára.